

ΠΡΑΚΤΙΚΑ ΒΟΥΛΗΣ

Θ' ΠΕΡΙΟΔΟΣ (ΠΡΟΕΔΡΕΥΟΜΕΝΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ)

ΣΥΝΟΔΟΣ Α'

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΚΟΠΗΣ ΕΡΓΑΣΙΩΝ ΒΟΥΛΗΣ

ΘΕΡΟΥΣ 1997

ΣΥΝΕΔΡΙΑΣΗ ΚΗ'

Τετάρτη 27 Αυγούστου 1997

Αθήνα, σήμερα στις 27 Αυγούστου 1997, ημέρα Τετάρτη και ώρα 10.28', συνήλθε στην Αίθουσα των συνεδριάσεων του Βουλευτηρίου το Τμήμα Διακοπής Εργασιών της Βουλής (Β' Σύνοση), για να συνεδριάσει υπό την προεδρία του Α' Αντιπροέδρου αυτής, κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ Ν. ΚΡΗΤΙΚΟΥ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, αρχίζει η συνεδρίαση.

(ΕΠΙΚΥΡΩΣΗ ΠΡΑΚΤΙΚΩΝ: Σύμφωνα με την από 26/8/1997 εξουσιοδότηση του Τμήματος, επικυρώθηκαν με ευθύνη του Προεδρείου τα πρακτικά της ΚΖ' συνεδριάσεώς του, της Τρίτης 26 Αυγούστου 1997, σε ό,τι αφορά την ψήφιση στο σύνολο του σχεδίου νόμου Υπουργείου Δικαιοσύνης "Δικαστική προστασία κατά το στάδιο που προηγείται της σύναψης συμβάσεως δημόσιων έργων, κρατικών προμηθειών και υπηρεσιών σύμφωνα με την οδηγία 89/665 ΕΟΚ").

ΠΡΟΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, εισερχόμαστε στην ημερήσια διάταξη

ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΤΙΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Μόνη συζήτηση επί της αρχής, των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου, αρμοδιότητας Υπουργείου Εξωτερικών: "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού".

Η συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού έχει αποφασισθεί από τη Διάσκεψη των Προέδρων, να ολοκληρωθεί σε δύο συνεδριάσεις, μία επί της αρχής και μία επί των άρθρων. Για την εξοικονόμηση της συνέχειας της συζήτησης θα προτείνω να συνεχιστεί η συζήτηση επί των άρθρων αύριο και η συζήτηση της προτάσεως νόμου να μετατεθεί για την Παρασκευή. Σχετική συνεννόηση με εκπροσώπους κομμάτων έχει κάνει ο κύριος Πρόεδρος.

Παρακαλώ την έγκριση του Τμήματος για μετάθεση της πρότασης νόμου της αυριανής ημέρας, την Παρασκευή και συνέχιση της συζητήσεως του νομοσχεδίου τούτου, αύριο.

Εγκρίνει το Τμήμα;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Συνεπώς το Τμήμα ενέκρινε.

Λοιπόν, εισερχόμαστε στη συζήτηση του σχεδίου νόμου του Υπουργείου Εξωτερικών "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού" και το λόγο έχει ο εισηγητής της Πλειοψηφίας κ. Δημήτριος Παντερμαλής.

Ειδικός αγορητής για τη συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού από το Κομμουνιστικό Κόμμα Ελλάδος ορίζεται ο κ. Μπάμπης Αγγουράκης.

Ορίστε, κύριε Παντερμαλή.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, το υπό συζήτηση σχέδιο νόμου επιγράφεται "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού" και όπως είναι φανερό, ήδη από την πρώτη παράγραφο έχουμε την πρόταση της μετονομασίας του "Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού" σε "Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού".

Φαίνεται κατ' αρχήν ότι είναι απλώς μία φραστική αλλαγή, ωστόσο αυτή η αλλαγή έχει ένα ουσιαστικότερο περιεχόμενο, γιατί διευρύνει τον ορίζοντα στόχων του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού, κάνοντάς το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, δηλαδή του πολιτισμού γενικότερα και όχι μόνον του ελληνικού πολιτισμού, παραμένοντας ωστόσο ελληνικό ίδρυμα.

Έτσι, λοιπόν, καλύπτεται και ο προηγούμενος στόχος και ο στόχος που είχε το σχέδιο νόμου, όταν ήρθε ως πρόταση στη διακομματική επιτροπή, δηλαδή την καλλιέργεια της ευρύτερης γνώσης στην αλλοδαπή για την Ελλάδα, την ελληνική συμβολή στα γράμματα, στις επιστήμες, στις τέχνες και γενικά στον πολιτισμό, τη διάδοση και προβολή της ελληνικής γλώσσας και την ενίσχυση της πολιτιστικής και μορφωτικής συνεργασίας με άλλες χώρες και με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτό το τελευταίο είναι περισσότερο σαφές με το νέο χαρακτηρισμό του ιδρύματος ως "Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού".

Εισαγωγικά θα ήθελα να τονίσω άλλη μία φορά -το έχουν πει και οι άλλοι συνάδελφοι και το ακούμε κατά κόρον- πόσο απαραίτητο είναι ένα ίδρυμα αυτού του χαρακτήρα, που να προβάλλει τον ελληνικό πολιτισμό.

Είμαστε δυστυχώς η τελευταία χώρα της Ευρώπης που προχωρεί στην ίδρυση ενός τέτοιου οργανισμού. Οποδήποτε βρεθεί κανείς στον ευρωπαϊκό χώρο, βλέπει να αντιπροσωπεύονται όλες οι χώρες. Την αίσθηση της έλλειψης την έχει κανείς ιδιαίτερα -και τονίζεται κάθε τόσο- στην άλλη μεγάλη πρωτεύουσα του πολιτισμού της Ευρώπης, στη Ρώμη, όπου τα ευρωπαϊκά κράτη έχουν τα δικά τους κτίρια, τα δικά τους ιδρύματα, προβάλλουν το δικό τους πολιτισμό. Είναι ένας χώρος όπου μπορεί να πληροφορηθεί ο ξένος για την πολιτιστική δράση στις συγκεκριμένες χώρες και απ' όλο αυτό το σύνολο, από τη χορεία των ευρωπαϊκών κρατών έλειπε και ακόμα στη Ρώμη λείπει η Ελλάδα. Θα έπρεπε όσο το δυνατόν γρηγορότερα και εκεί να αποκτήσει το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού το χώρο του και το παράρτημά του.

Επίσης εισαγωγικά, θα ήθελα να πω, όσον αφορά την αλλαγή του ονόματος, ότι θα ήταν -σκεφθείτε- εντελώς παράδοξο και θα υποπτευόμασταν αμέσως, αν ακούγαμε ότι υπάρχει ένα

ίδρυμα γερμανικού πολιτισμού. Ακούγεται και περίεργα στα γερμανικά, ένα ίδρυμα για Deutsche kultur ή ένα ίδρυμα για British culture, θα ήταν τελείως περίεργο. Ωστόσο το Hellenic caulture στο εξωτερικό έγινε αποδεκτό και θα ήθελα να το σημειώσω αυτό, για να καταδείξω κάτι άλλο. Υπάρχει ο φόβος, έχει εκφραστεί από συναδέλφους, για το π ακριβώς χαρακτήρα θα έχει αυτό το ίδρυμα, μήπως αυτό το ίδρυμα, όπως μερικές φορές παρόμοια ιδρύματα, μπορεί να έχει ένα προπαγανδιστικό χαρακτήρα.

Αντίθετα ο ελληνικός πολιτισμός, ο κλασσικός πολιτισμός στην Ευρώπη, είναι πέρα από κάθε αμφιβολία, σκοπιμότητας και αυτό έγινε ολοφάνερο με την αποδοχή του προηγούμενου ονόματος Hellenic culture, που εμάς ίσως από υπερβολική ευαισθησία μας κάνει να το παραμερίζουμε και να βάζουμε ένα γενικότερο όνομα. Ωστόσο στο εξωτερικό δεν ενόχλησε καθόλου. Αυτό είναι ένα ειδικό χαρακτηριστικό του ελληνικού πολιτισμού και νομίζω ότι στη χορεία των πολιτισμών της Ευρώπης, αλλά και της υφής, ο ελληνικός πολιτισμός έχει μία ξεχωριστή θέση και δεν είναι ούτε ντροπή ούτε μεροληπιότητα, αν προβάλουμε αυτόν τον πολιτισμό. Τον καλλιεργούμε, γιατί αυτός ο πολιτισμός περιέχει μέσα του αυτό που επιδιώκεται από το ίδρυμα, σύμφωνα με το νέο σχέδιο, να συμβάλει δηλαδή στην ανάπτυξη και αξιοποίηση των διαπολιτισμικών και πολυπολιτισμικών σχέσεων, με σκοπό τη δημιουργική και ειρηνική συνύπαρξη των λαών. Αυτό το χαρακτηριστικό είναι ένα από τα κύρια χαρακτηριστικά του ελληνικού πολιτισμού.

Γιατί χρειάστηκαν να γίνουν ρυθμίσεις για το 'Ιδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, το οποίο ιδρύθηκε μόλις το 1992.

Είναι φανερό ότι μία δραστηριότητα στο εξωτερικό προϋποθέτει ορισμένα πράγματα. Το βασικότερο από αυτά είναι η ευελιξία, η υπέρβαση της γραφειοκρατίας, ώστε να υπάρχει αποτελεσματικότητα και αυτήν την ευελιξία την είχε το ίδρυμα του ελληνικού πολιτισμού με τον ιδιωτικού δικαίου χαρακτήρα του. Ωστόσο, όμως, ξέρουμε ότι σε αυτές τις περιπτώσεις είναι πάρα πολύ εύκολο να παρεκκλίνει κανείς από την πορεία του και να καταλήξει στο αντίθετο αποτέλεσμα από αυτό που θα επιθυμούσε.

Χρειάζονταν, λοιπόν, και αυτό διαπιστώθηκε, γενικότερα, ένας έλεγχος και αυτός ο έλεγχος έρχεται να καθιερωθεί στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο, με ποιο τρόπο όμως; Όχι βάζοντας το ίδρυμα στο δημόσιο λογιστικό και στη γνωστή γραφειοκρατία, αλλά συνδέοντάς το αμεσότερα με την αρμόδια επιτροπή της Βουλής των Ελλήνων και γενικότερα με τη Βουλή, έχοντας την υποχρέωση το διοικητικό συμβούλιο, δια του προέδρου του, να υποβάλει έκθεση των πεπραγμένων στη Βουλή. Επομένως το πολιτικό αυτό σώμα να έχει τη δυνατότητα να κρίνει και να συζητά τη δράση του Ιδρύματος Πολιτισμού και ανάλογα το ίδρυμα να γνωρίζει ότι βεβαίως έχει την ευελιξία, βεβαίως έχει την αυτονομία του, ωστόσο έχει λόγον δίδοναι, όπως θα έλεγαν οι αρχαίοι, δηλαδή πρέπει να απολογηθεί κάπου, να κάνει έναν απολογισμό του έργου του. Αυτό είναι ένα παρά πολύ σημαντικό στοιχείο στις ρυθμίσεις που γίνονται.

Επίσης με τις ρυθμίσεις που γίνονται συμπληρώνεται η διοίκηση με το γενικό διευθυντή και αν διαβάσει κανείς προσεκτικά το νομοσχέδιο, θα δει ότι βεβαίως εξακολουθεί να υπάρχει το διοικητικό συμβούλιο, το οποίο είναι ισχυρό, όπως ισχυρός είναι και ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, γιατί έχει πολλές αρμοδιότητες. Ωστόσο ισχυρός είναι και ο γενικός διευθυντής. Επομένως, υπάρχουν δύο πρόσωπα ή ένα πρόσωπο και ένα σώμα, τα οποία διοικούν το ίδρυμα και αυτό φυσικά ευκολύνει τα πράγματα.

Μπορεί να ελπίζει κανείς σε καλύτερη αποτελεσματικότητα, διότι η παρουσία του γενικού διευθυντή είναι καθημερινή, αυτός θα παρακολουθεί την υλοποίηση των προγραμμάτων που αποφασίζει το διοικητικό συμβούλιο, αυτός θα ελέγχει καθημερινά το μηχανισμό του ιδρύματος και θα αποτελεί το σύνδεσμο ανάμεσα στους υπαλλήλους του ιδρύματος και σ' αυτούς οι οποίοι συμβάλλονται με το ίδρυμα και το διοικητικό συμβούλιο. Ως τώρα τη δουλειά αυτή την έκανε ο πρόεδρος του διοικητικού συμβουλίου, ο οποίος όμως, δεν είναι δυνατόν

να παίξει το ρόλο ενός γενικού διευθυντή. Ένα άλλο θετικό στοιχείο, το οποίο είναι σαφές στο νομοσχέδιο αυτό, είναι η συνεργασία του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού με τα συναρμόδια Υπουργεία ή θα έλεγα καλύτερα με τα Υπουργεία που έχουν παρόμοιους στόχους, όπως το Υπουργείο Παιδείας και το Υπουργείο Πολιτισμού. Στο διοικητικό συμβούλιο μετέχουν δύο μέλη, τα οποία ορίζονται αντιστοίχως ανά ένα από τον Υπουργό Παιδείας και τον Υπουργό Πολιτισμού.

Βεβαίως με τις ρυθμίσεις αυτές ο ρόλος του Υπουργείου Εξωτερικών είναι ακόμη πιο ουσιαστικός απ' ό,τι ήταν στο νόμο του '92 και αυτό, όμως, θα πρέπει να το δούμε από τη θετική του πλευρά. Καλό είναι να λέμε ότι είναι τελείως ανεξάρτητο ένα ίδρυμα, ωστόσο όμως, στην περίπτωση αυτή το 'Ιδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού ασκεί την ιδιόδικη αυτή πολιτιστική πολιτική, την πολιτιστική διπλωματία, όπως συνθίζεται να λέγεται τώρα, και καλό είναι να εξαρτάται φανερά πια από τα αρμόδια όργανα της ελληνικής πολιτείας και στη συγκεκριμένη περίπτωση το όργανο αυτό είναι το Υπουργείο των Εξωτερικών.

Πέραν, όμως, τούτου, με διπλό τρόπο διατυπώνεται στο νομοσχέδιο η δυνατότητα συνεργασίας και με την τοπική αυτοδιοίκηση και με τους σοβαρούς πολιτιστικούς φορείς, δημόσιους και ιδιωτικούς, με πνευματικά και πολιτιστικά ιδρύματα, με τα πανεπιστήμια, Ακαδημία κλπ., έτσι ώστε να καλύπτεται όλο το φάσμα της δυνατότητας συνεργασίας με τους φορείς οι οποίοι ασχολούνται ή παράγουν πολιτισμό.

Δεν θα περάσω στις λεπτομέρειες, αυτά θα τα δούμε όταν συζητήσουμε τα επιμέρους άρθρα, όπου κανείς θα μπορούσε πράγματι να επιφέρει ακόμη καλύτερες βελτιώσεις. Βλέπω ότι έχουν περάσει βελτιώσεις που είχαν προταθεί στη συνεδρίαση της επιτροπής. Θα ήθελα άλλη μια φορά να πω ότι το Ελληνικό Ιδρυμα Πολιτισμού στη νέα του αυτή μορφή έχει τη δυνατότητα, έχει ένα καλύτερο πλαίσιο, προδιαγράφονται περισσότερες δυνατότητες και νομίζω ότι από τη μια πλευρά, η ανεξαρτησία που έχει και η ευελιξία του, από την άλλη πλευρά, η σύνδεσή του με τη Βουλή των Ελλήνων, αλλά και με τους άλλους φορείς, θα μπορέσει να αποδώσει καρπούς.

Θα έχετε προσέξει ότι και η χρηματοδότησή του είναι σε εξάρτηση με την παραγωγικότητα του για την παραγωγή του πολιτιστικού έργου, τέτοιο όπως θα το ήθελε η ελληνική κοινωνία και πολιτεία και επομένως το ίδρυμα δεν θα εφησυχάζει στηριζόμενο στον απόλυτο ιδιωτικό του χαρακτήρα, ωστόσο με τη χρήση δημοσίων χρημάτων, πιστεύω ότι θα μπορεί να αξιοποιεί με τον καλύτερο τρόπο τα δημόσια αυτά χρήματα επ' αγαθών της ελληνικής πολιτείας.

Όσον αφορά τη σημασία του ελληνικού πολιτισμού, την έχουμε τονίσει επανειλημμένως και δεν χρειάζεται να το επαναλάβουμε τώρα. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Ν. Κρητικός): Κύριοι συνάδελφοι, ο Πρόεδρος του Συνσπισμού της Αριστεράς και της Προόδου κ. Κωνσταντόπουλος ορίζει κοινοβουλευτικό εκπρόσωπο για τη συζήτηση του νομοσχεδίου αυτού, το Βουλευτή κ. Πέτρο Κουνταλάκη και με άλλη επιστολή του ορίζει αγορήτρια επίσης για το νομοσχέδιο αυτό την κ. Μαρία Δαμανάκη.

Επίσης, ο Πρόεδρος του Δημοκρατικού Κοινωνικού Κινήματος ορίζει ειδικό αγορήτη το Βουλευτή κ. Γεώργιο Ρόκο.

Το λόγο έχει ο εισηγητής της Νέας Δημοκρατίας κ. Παναγιώτης Σκανδαλάκης, Βουλευτής Λακωνίας.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ: Κυρίες Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, δεν είναι υπερβολή να ισχυριστώ ότι ο ελληνικός πολιτισμός είναι ο πολιτισμός της ανθρωπότητας. Οι διαχρονικές αξίες, όπως η ελευθερία, το μέτρο, το κάλλος, η αρμονία, η δημοκρατία, καθώς και οι επιστημονικές, πνευματικές και καλλιτεχνικές κατακτήσεις του, συνόδευσαν και έκαναν πιο όμορφο το ταξίδι της ζωής σε πολλές γενεές ανθρώπων.

Η εγκατάλειψη αυτών των αξιών έχει οδηγήσει πολλές φορές τη σύγχρονη υλιστική κοινωνία του ανθρώπου-καταναλωτή να πιστέψει ότι μπορεί να αποκλέψει την ιστορία. Υποκλέπτονται, λοιπόν, και παραποιούν πρόσωπα και θεσμούς.

Ο Ιπποκράτης, ο Όμηρος, ο Μέγας Αλέξανδρος, οι Ολυμπιακοί Αγώνες, που κατά καιρούς γίνονται θύματα λυσσαλέας επίθεσης, μας φωνάζουν από τα βάθη των αιώνων, "αμυνθείτε".

Δεν μας ενοχλεί η διεθνοποίηση των Ολυμπιακών Αγώνων, κύριε Υπουργέ, η οικειοποίηση τους μας ενοχλεί. Το γεγονός ότι δεν τελούνται μόνιμα στην Ελλάδα, στον τόπο της γέννησής τους, αυτό μας ενοχλεί. Μας ενοχλεί ότι έχει χαθεί το ολυμπιακό πνεύμα, όπως πολύ κυνικά ομολόγησε ο απίθανος κ. Νεμπόλο. Αυτά και άλλα πολλά μας ενοχλούν και μας υποχρεώνουν να αμυνθούμε. Μας υποχρεώνουν να μιλήσουμε και να ενημερώνουμε τον κόσμο για τον πολιτισμό και την ιστορία μας, για να μην μπορεί κανείς να τον οικειοποιείται αυθαίρετα.

Αυτές οι συγκυρίες μας υποχρέωσαν και μας υποχρεώνουν να έχουμε ένα ίδρυμα, που αποκλειστική του απασχόληση να είναι η προώθηση του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό.

Η αναγκαιότητα να ακούγεται και η φωνή της Ελλάδος στο εξωτερικό, μας οδήγησε στη θεσμοθέτηση του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού, που την αναμόρφωσή του, πραγματεύεται το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα.

Το προς ψήφιση νομοσχέδιο έρχεται να συμπληρώσει φαινομενικά τουλάχιστον το άρθρο 19 του ν. 2026/92 της Νέας Δημοκρατίας.

Την αναγκαιότητα ιδρύσεως ενός τέτοιου ιδρύματος υπαγόρευσαν οι συνεχείς επιθέσεις και οι προσπάθειες διαστρέβλωσης της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού από υποτιθέμενους φίλους, γείτονες ή και εχθρούς.

Την αναγκαιότητα αυτή αποδέχθηκαν τα κόμματα της τότε Βουλής, που συμμετείχαν στη συνεδρίαση. Το ΠΑΣΟΚ είχε αποχωρήσει από τη Βουλή κατά την ψήφιση του νομοσχεδίου αυτού. Ήταν απών, όπως και σε όλες τις σοβαρές αποφάσεις και τα σοβαρά νομοσχέδια που επηρέασαν την πορεία της χώρας προς την ανάπτυξη και τον εκσυγχρονισμό.

Η συνέπεια που χαρακτηρίζει την παράταξή μας και το πολιτικό μας ήθος δεν μας επιτρέπει να μιμηθούμε ό,τι έκανε το ΠΑΣΟΚ τότε. Για μας ο χώρος του Κοινοβουλίου είναι χώρος μάχης και δημιουργικής αντιπαράθεσης, που οδηγεί σε συνθέσεις.

Με το νόμο που ψηφίσαμε το 1992 συστήσαμε ένα ίδρυμα ευέλικτο, που θα μπορούσε να λειτουργήσει δημιουργικά και δυναμικά, ένα ίδρυμα που είχε σκοπό την, κατά συστηματικό τρόπο, προβολή, διάδοση και καλλιέργεια στο εξωτερικό, του ελληνικού πολιτισμού.

Αντί, λοιπόν, αυτό το ίδρυμα να το δραστηριοποιήσετε, το αφήσατε ανενεργό. Είναι ενδεικτικό ότι επί τέσσερα χρόνια δεν μπορέσατε να καταρτίσετε τον οργανισμό του. Δυστυχώς, και το πιο τέλειο εργαλείο, σε αδέξια χέρια δεν μπορεί να λειτουργήσει. Την ανικανότητά σας αυτή, έρχεστε τώρα να την καλύψετε με το προς ψήφιση νομοσχέδιο, με το οποίο επιχειρείτε ουσιαστικά μία μεταβολή του σκοπού του ιδρύματος, καθώς και τον καθορισμό της δομής του.

Ξεκινώντας από τον σκοπό του ιδρύματος, θα πρέπει να τονίσω ότι στο νόμο τότε της Νέας Δημοκρατίας που είχαμε φέρει, ο σκοπός ήταν συγκεκριμένος και περιελάμβανε όλα αυτά τα οποία προσπαθείτε σήμερα να εξειδικεύσετε στην περιγραφή του σκοπού του ιδρύματος στο δικό σας νομοσχέδιο.

Είναι δεδομένο ότι η προώθηση του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό σημαίνει αναγκαστικά συνεργασία και ανταλλαγές με άλλες χώρες, σημαίνει αναγκαστικά διάδοση και προβολή της ελληνικής γλώσσας. Έτσι, δεν αντιλαμβάνομαι σε τι εξυπηρετεί ο επαναπροσδιορισμός αυτού του στόχου. Δυστυχώς, όμως, η διάδοση και προβολή της ελληνικής γλώσσας, τουλάχιστον στα Ελληνόπουλα τα οποία βρίσκονται στο εξωτερικό, πλέον απαλείφεται. Αυτό βέβαια το επισημαίνει και η έκθεση η οποία έρχεται από την αρμόδια επιστημονική υπηρεσία, η οποία αναφέρει ότι: "έτσι, ενώ μέχρι σήμερα ένας από τους βασικούς σκοπούς ήταν η διατήρηση και η καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας στις νέες γενιές των ομογενών που κατοικούν στις περιοχές που δεν παρέχεται

οργανωμένα η ελληνική εκπαίδευση, στο άρθρο 1 του νομοσχεδίου έχει απαλειφθεί κάθε αναφορά στους ομογενείς και η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σ' αυτούς". Δηλαδή, τον πρωταρχικό στόχο που είχαμε τον απαλείφουμε. Εάν, όμως, πρόκειται για διαφορετική διατύπωση, κύριε Υπουργέ, δεν μας ενοχλεί. Εάν όμως μέσω της ενίσχυσης της πολιτιστικής μορφωτικής και επιστημονικής συνεργασίας με άλλες χώρες και με άλλα ιδρύματα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορεί το ίδρυμα να αναλαμβάνει έργο που δεν θα έχει πρωταρχικό στόχο και την προώθηση του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό, τότε είναι ευνόητο ότι δεν συμφωνούμε και επιπλέον αυτό το ίδρυμα δεν έχει πλέον τον προορισμό που είχε πρώτα.

Φοβάμαι, για να πω πιο καθαρά, μήπως η δυνατότητα του ιδρύματος να συμβάλλει με πνευματικά και πολιτιστικά ιδρύματα της χώρας ή της αλλοδαπής, που έχουν ίδιους σκοπούς με αυτό, σε συνδυασμό με τις συνεργασίες και τις ανταλλαγές με άλλες χώρες, μας οδηγήσει στο φαινόμενο, το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού να ικανοποιεί συμβάσεις και να μελετά θέματα, που είναι εντελώς έξω από τη φιλοσοφία ιδρύσεως ενός τέτοιου ιδρύματος.

Η προώθηση του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό είναι πιστεύω από μόνο του ένα τεράστιο και σοβαρό έργο και ως εκ τούτου δεν χρειάζεται να επιβαρύνουμε το ίδρυμα με επιπρόσθετες δραστηριότητες.

Θα έπρεπε, λοιπόν, από την αρχή να αναφέρεται ρητά ότι το νομοσχέδιο προωθεί τον ελληνικό πολιτισμό, που είναι το πρώτο και κύριο γνώρισμά του.

Εμείς, σε αντίθεση με το Συνασπισμό, όπως ακούσαμε και στην επιτροπή, θέλουμε ένα ίδρυμα που θα προβάλλει απόκλειστικά τον πολιτισμό της Ελλάδας στο εξωτερικό και όχι ένα ίδρυμα που θα μπορεί να ασχολείται επί παντός επιστητού.

Και θα ήθελα να πω όσον αφορά το όνομα, κύριε Υπουργέ, το εξής: Το όνομα, το οποίο πρότεινε η κ. Δαμανάκη, το είχατε μνημονεύσει εσείς στην εισήγησή σας. Η κ. Δαμανάκη έσπευσε μετά να κάνει την εισήγηση τροποποίησης του ονόματος.

Θα ήθελα, όμως, να παρατηρήσω το εξής: Εσείς στην επιτροπή είπατε ότι δεν έχετε αντίρρηση -και θα ήταν σωστό, όπως είπε και ο κ. Βλαχόπουλος- να το αφήσουμε να το συζητήσουμε στο Τμήμα. Το νομοσχέδιο ήρθε με άλλη ονομασία. Επομένως, δεν είμαστε συνεπείς σε αυτά τα οποία αποφασίσαμε και συμφωνήσαμε στην Επιτροπή.

Θέλω, λοιπόν, να πω ότι συζητάμε πλέον ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού. Και πραγματικά ελπίζω να είναι προς τη σωστή κατεύθυνση, γιατί το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού σαν τίτλος ενός ιδρύματος δείχνει ένα ελληνικό ίδρυμα που ασχολείται με τον πολιτισμό γενικά. Και ίσως αυτό θέλουμε να επιτύχουμε. Και είναι κάτι το οποίο γίνεται και σε άλλα κράτη. Θέλω, όμως, να πω και να επιστήσω την προσοχή σας ότι πρωταρχικός σκοπός θα πρέπει να είναι: "Η προώθηση της ελληνικής γλώσσας, η καλλιέργεια και προβολή του πολιτισμού μας".

Εάν τώρα με τον τίτλο Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού αλλάζει εντελώς αυτό το οποίο πρωταρχικά ήταν να γίνει, εγώ θα πρότεινα να μπει διπλά η λέξη "Ελληνικού". Αντί Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, να επιστήσουμε την προσοχή -ίσως βέβαια να είναι υπερβολή- και να το ονομάσουμε "Ελληνικό Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού". Εάν αλλάζουν οι σκοποί και ο πρωταρχικός στόχος, της διαδόσεως της γλώσσας και του πολιτισμού της Ελλάδας, εμείς δεν συμφωνούμε.

Όσον αφορά τις ρυθμίσεις για τη δομή του ιδρύματος, είναι διάχυτη η προσπάθεια να ελεγχονται από την Κυβέρνηση όλα τα όργανά του. Πολύ φοβάμαι ότι αντιμετωπίζουμε το ίδρυμα σαν χώρο εξυπηρέτησής μόνο κομματικών φίλων.

Τι μας προτείνετε, λοιπόν; Ένα διοικητικό συμβούλιο που θα αποτελείται από δεκατρία μέλη και όχι από έντεκα, τα οποία ήταν εκλεγμένα. Ένα διοικητικό συμβούλιο που τα έντεκα μέλη του θα τα διορίζει ο Υπουργός Εξωτερικών, το ένα ο Υπουργός Παιδείας και το άλλο ο Υπουργός Πολιτισμού. Πιστεύω ότι θα πρέπει να το δούμε σοβαρά αυτό το θέμα. Ο πολιτισμός και η γλώσσα ιδιαίτερα στο εξωτερικό, πρέπει να

είναι πέρα και πάνω από τα κόμματα.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι το έργο του Ιδρύματος είναι σοβαρό και απαιτείται η συναινέση όλων των κομμάτων και θα έλεγα όχι κομματικών ταυτοτήτων.

Μας προτείνετε έναν τρόπο εκλογής των μελών της συνελεύσεως, που περικλείει τον κίνδυνο, άνθρωποι στο εξωτερικό -και γνωρίζετε πολύ καλά, κύριε Υπουργέ, μιας και έχετε θητεύσει αρκετά χρόνια στα πανεπιστήμια εκεί, ότι υπάρχουν άνθρωποι τους οποίους δεν τους γνωρίζουμε εδώ και οι οποίοι είναι φιλέλληνες ή Έλληνες που διαδίδουν την ελληνική γλώσσα, τον πολιτισμό μας και όμως, δεν τους γνωρίζουμε. Όταν λοιπόν, θα μπουν στη διαδικασία εκλογής από τα όργανα, δεν θα έχουν καμία τύχη. Είναι σίγουρο.

Πιστεύω, λοιπόν, ότι θα πρέπει να συμμετέχουν και ορισμένα άτομα ex officio, τα οποία θα είναι πρόσωπα κοινής αποδοχής και θα προτείνονται από μία επιτροπή που θα συστήσετε εσείς.

Επίσης, σχετικά με την συνέλευση επιτίμων μελών, θα πρέπει να δούμε τη δυνατότητα να γίνεται κάθε χρόνο σε μία διαφορετική ήπειρο, ούτως ώστε να επιτύχουμε μεγαλύτερη προβολή του σκοπού μας.

Θα σموθεείτε μία επιτροπή προγραμματισμού χωρίς ιδιαίτερη μελέτη, χωρίς συγκεκριμένες αρμοδιότητες, χωρίς τη συμμετοχή του ιδιωτικού τομέα, με ελάχιστες συνεδριάσεις. Πιστεύω ότι το μόνο που ικανοποιεί αυτή η επιτροπή, είναι την ανάγκη σας, για σύσταση επιτροπών επί παντός επιστητού και την τάση σας να θέσετε πάλι αυτήν την επιτροπή υπό κάποια εποπτεία.

Δεν θέλω να την ονομάσω κομματική.

Θα έρθω τώρα στο θέμα των παραρτημάτων, που το θεωρώ πολύ ευαίσθητο. Ελπίζω οι θέσεις εργασίας που θα ανοίξουν, να μην αποτελέσουν πάλι παράθυρα κομματικών διορισμών. Δεδομένου ότι η δική σας πολιτική πρακτική μέχρι τώρα και δεν θέλω να αναφερθώ σε εσάς προσωπικά, αναφέρομαι στην Κυβέρνηση- ρέπει προς κομματικές προσλήψεις, θα πρέπει να είστε ιδιαίτερα ευαίσθητοποιημένος στο θέμα αυτό. Και αν γίνει έτσι, τουλάχιστον ως τους βάλετε να δουλέψουν.

Λαμβάνοντας υπόψη τουλάχιστον τους ελάχιστους πόρους που διατίθενται για το ίδρυμα, θα ήθελα να προτείνω, κύριε Υπουργέ, τις αρμοδιότητες των προϊσταμένων των παραρτημάτων να τις επιφορτίζονται οι ίδιοι οι υπηρετούντες μορφωτικοί ακόλουθοι ή ανώτεροι υπάλληλοι του Υπουργείου Εξωτερικών στη χώρα που συνιστώνται τα παραρτήματα.

Θα μου πείτε, κύριε Υπουργέ, ότι δεν έχουμε αρκετούς μορφωτικούς υπαλλήλους. Εγώ θα σας έκανα την πρόταση να ενεργοποιήσετε τη Σχολή Δημόσιας Διοίκησης, ούτως ώστε τα προξενεία μας και οι πρεσβείες μας να επανδρωθούν με μορφωτικούς υπαλλήλους, οι οποίοι να προϊστανται αυτού του τομέα.

Επίσης, όσον αφορά τη στέγαση των παραρτημάτων, θα ήθελα να πω ότι αν είναι δυνατόν, να είναι υπό την εποπτεία της πρεσβείας ή μέσα σ' αυτήν, θα ήταν νομίζω καλύτερο.

Αυτά τα λέω, κύριε Υπουργέ, διότι το ποσόν που διατίθεται είναι ελάχιστο. Πώς θα κάνετε πολιτισμό; Ο πολιτισμός θέλει χρήμα, για να τον διαδώσουμε και να τον προβάλλουμε.

Εάν, λοιπόν, το άλφα χρηματικό ποσόν, το οποίο είναι πιστεύω μικρό, το διαθέσουμε για να διορίσουμε ορισμένους προϊσταμένους ή για να νοικιάσουμε πολυτελή γραφεία, από εκεί και πέρα πιστεύω ότι τελειώνει η αποστολή του ιδρύματος.

Θέλω να αναφερθώ τώρα στους πόρους. Μήπως πρέπει κύριε Υπουργέ, να είστε πιο γενναιόδωρος, γιατί πιστεύω -όπως προείπα- για την προβολή του πολιτισμού επιβάλλεται να διαθέσουμε περισσότερα χρήματα. Δεν πρέπει να το δούμε σαν απλή χρηματοδότηση, πρέπει να το αντιμετωπίσουμε σαν μια επένδυση.

Τέλος, θεωρώ σωστή την υποχρέωση της διοίκησης να καταθέτει ετησίως έκθεση δραστηριοτήτων οικονομικού ελέγχου στη Βουλή. Θα ήθελα, όμως, να πω ότι λόγω του ότι -όπως είπατε- είναι στο χέρι της Βουλής να προωθήσει αυτόν τον έλεγχο της εκθέσεως, εγώ θα πρότεινα να υπάρχει και μια έκθεση στο Ελεγκτικό Συνέδριο, όσον αφορά τα οικονομικά

του Ιδρύματος.

Στο παρόν σχέδιο νόμου υπάρχουν θετικά, αλλά και αρνητικά στοιχεία. Τα θετικά στοιχεία τα επαινούμε. Τα αρνητικά, όμως, θα πρέπει να τα δούμε στα άρθρα και να μελετήσουμε τι βελτιώσεις μπορούμε να κάνουμε. Στη συζήτηση επί των άρθρων θα διατυπώσουμε τις αντιρρήσεις και τις προτάσεις μας, τις οποίες πιστεύω, κύριε Υπουργέ, να λάβετε σοβαρά υπόψη σας.

Όσον αφορά την επί της αρχής ψήφιση του νομοσχεδίου, εφόσον δεν αλλάξει, επαναλαμβάνω, ο σκοπός του ιδρύματος, εμείς θα το ψηφίσουμε, για τρεις κυρίως λόγους.

Πρώτον, γιατί η αρχική ιδέα για την ίδρυση ενός τέτοιου ιδρύματος, που ήταν απαραίτητο για την Ελλάδα, είναι ιδέα της παρατάξεως της Νέας Δημοκρατίας, στην οποία έχω την τιμή να ανήκω.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Δ' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΚΑΤΣΑΡΟΣ)

Δεύτερον, διότι η ύπαρξη ενός τέτοιου ιδρύματος είναι απαραίτητο για τον τόπο μας και εμείς έχουμε μάθει να βάζουμε πάνω απ' όλα το εθνικό συμφέρον και όχι το κομματικό.

Και τρίτον, γιατί έχουμε εμπιστοσύνη στις ικανότητές μας, διότι αν γίνουν λάθη και το ίδρυμα αυτό δεν έχει το σωστό μπουσουλά του, εμείς πιστεύω γρήγορα, θα είμαστε Κυβέρνηση και θα διορθώσουμε τα όποια λάθη.

Και θέλω, κύριε Υπουργέ, τη στάση της ευθύνης που επίσης επιδεικνύουμε σήμερα -ελπίζω- να επιδείξετε και εσείς με τον τρόπο που θα λειτουργήσετε το ίδρυμα.

Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο Ειδικός Αγορητής του Κ.Κ.Ε. κ. Αγγουράκης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ: Κυρίες και κύριοι Βουλευτές, σχετικά με το νομοσχέδιο που συζητάμε σήμερα και πιο συγκεκριμένα για το θέμα του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, θα ήθελα από την αρχή να εκφράσω τις σοβαρές διαφωνίες και επιφυλάξεις του κόμματός μας σχετικά με τις ρυθμίσεις που προτείνονται και να δηλώσω ότι το κόμμα μας θα καταψηφίσει και επί της αρχής το προτεινόμενο σχέδιο νόμου.

Οι λόγοι που μας οδηγούν σ' αυτήν την τοποθέτηση συνοπτικά είναι οι εξής: Πρώτα απ' όλα οι προτεινόμενες ρυθμίσεις έρχονται να τροποποιήσουν ένα υφιστάμενο νομικό πλαίσιο και να επέμβουν, αν θέλετε, στη λειτουργία του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού. Είναι ένα ίδρυμα που ιδρύθηκε από το 1992. Υπάρχει ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα για τη δράση του. Θα έπρεπε, κατά τη γνώμη μας, να υπήρχε μία αξιολόγηση των στόχων, της δράσης, των σκοπών, εν πάση περιπτώσει του τι είχαμε βάλει σαν στόχο μας και τι πετύχαμε σε ένα αρκετά μεγάλο χρονικό διάστημα. Κάτι τέτοιο δεν υπάρχει ούτε στην αιτιολογική έκθεση ούτε βέβαια στην επιτροπή και ούτε σήμερα.

Ο δεύτερος λόγος που μας οδηγεί στο να έχουμε αρνητική στάση όσον αφορά το σχέδιο νόμου, είναι ότι θεωρούμε ότι δεν είναι σαφείς, δεν είναι ξεκαθαρισμένοι οι στόχοι του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού.

Στο σημείο αυτό θα ήθελα να σημειώσω ότι το κόμμα μας βεβαίως και πιστεύει ότι η χώρα μας και λόγω της πολιτιστικής μας παράδοσης και λόγω της παραγωγής πολιτιστικού προϊόντος και λόγω της ύπαρξης συμπατριωτών μας σε πάρα πολλές χώρες του κόσμου, πρέπει πραγματικά να έχει και να στηρίζει ένα παρόμοιο πολιτιστικό ίδρυμα, ένα ίδρυμα που να στοχεύει, τόσο στην προβολή του πολιτισμού, της πολιτιστικής παράδοσης της χώρας μας στο εξωτερικό, στους ομογενείς, αλλά και ευρύτερα, στους άλλους λαούς και στις άλλες χώρες, όσο και να συνδέεται, αν θέλετε, να ενισχύει και τη ντόπια τη δική μας πολιτιστική, επιστημονική δράση και δραστηριότητα.

Στους σκοπούς του ιδρύματος, αυτό που συζητάμε σήμερα, προβλέπεται μία δραστηριότητα αποκλειστικά και μόνο στο εξωτερικό. Εμείς πιστεύουμε ότι είναι ανάγκη να υπάρχει τέτοια δραστηριότητα και στο εσωτερικό της χώρας. Πολύ περισσότερο έχουμε σοβαρές επιφυλάξεις, κατά πόσο είναι

δυνατό να γίνει ένα σοβαρό έργο, τη στιγμή που δυστυχώς διαπιστώνουμε τις τεράστιες περικοπές στους τομείς του πολιτισμού, τις τεράστιες περικοπές στους τομείς της έρευνας και της επιστήμης στη χώρα μας, δηλαδή ειδικά σε εκείνους τους τομείς που παράγουν, αν θέλετε, τον πολιτισμό, που παράγουν το προϊόν, το οποίο προβλέπεται να προβάλουμε στο εξωτερικό.

Θεωρούμε επίσης ότι η ύπαρξη του Συμβουλίου Αποδήμου Ελληνισμού και η ύπαρξη των κοινοτήτων στο εξωτερικό, θα έπρεπε να αναφέρεται στους στόχους του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου με δεδομένο ότι οι κοινότητες των συμπατριωτών μας αποτελούν σοβαρούς παράγοντες για τη διάδοση και την προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό. Βέβαια έχω υπόψη μου την τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού στην επιτροπή, σχετικά με το θέμα της διδασκαλίας των ελληνικών. Αιτιολογώντας γιατί αφαιρέθηκε από τους στόχους του ιδρύματος, σημείωσε ότι ενισχύεται η δράση του Υπουργείου Παιδείας σ' αυτόν τον τομέα. Ωστόσο επιτρέψτε μου να σημειώσω ότι δεν μπορούμε να ελπίζουμε σε μια σοβαρή και ουσιαστική δράση για την προβολή της πολιτιστικής ταυτότητας και των παραδόσεων της χώρας μας, χωρίς καμία απολύτως αναφορά στις κοινότητες και στο Συμβούλιο Αποδήμου Ελληνισμού.

Ακόμη επιτρέψτε μου να σημειώσω το γεγονός ότι εμείς σε καμιά περίπτωση δεν μπορούμε να συμφωνήσουμε με την αναφορά που γίνεται στους στόχους του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού και συγκεκριμένα στην συνεργασία με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Στην καλύτερη περίπτωση πρόκειται περί πλεονασμού. Εάν η χώρα μας δεν ήταν μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, θα μπορούσε να συζητήσει κανείς το ζήτημα. Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί αυτή η ειδική αναφορά, από τη στιγμή που η χώρα μας είναι μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πολύ περισσότερο αναρωτιέμαι, ποια είναι εκείνα τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης που παράγουν πολιτισμό και με τα οποία είναι χρήσιμο να συνεργασθεί το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού. Αν αναφερόμαστε ενδεχομένως σε κοινοτικά προγράμματα που αποσκοπούμε να τα χρησιμοποιήσουμε για την επιμέρους χρηματοδότηση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, αυτό θα μπορούσε να γίνει χωρίς να υπάρχει συγκεκριμένη αναφορά.

Επίσης, κύριε Υπουργέ, μου κάνει εντύπωση το γεγονός ότι ενώ στην Επιτροπή υπήρξε επισήμανση εκπροσώπου κόμματος, όσον αφορά στη συνεργασία και με άλλους διεθνείς οργανισμούς, αυτό στους σκοπούς δεν αναφέρεται καθόλου. Αυτό με κάνει να ανησυχώ, ακόμη περισσότερο, για την εμμονή της Κυβέρνησης στην αναφορά στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που επιτρέψτε μου με την ευκαιρία να πω ότι η μέχρι τώρα συμβολή τους, δεν ήταν ό,τι καλύτερο όσον αφορά στην προβολή και στο σεβασμό του ελληνικού πολιτισμού. Θέλετε να πάμε στο θέμα της γλώσσας ή στα περιβόητα για την Ευρωπαϊκή ιστορία; Αυτά είναι γνωστά και δεν χρειάζεται να αναφερθώ σ' αυτά. Από την πλευρά μας, μας φαίνεται απόλυτα λογικό να συμβαίνει αυτό στην Ευρωπαϊκή Ένωση, γιατί η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ένας οργανισμός στον οποίο οι μεγάλες ιμπεριαλιστικές δυνάμεις επιβάλλουν τις επιλογές τους και τις πολιτικές τους και τα πολιτιστικά τους πρότυπα. Και σε ορισμένες περιπτώσεις η Ευρωπαϊκή Ένωση με ορισμένες αποφάσεις της, προσπαθεί να ξαναγράψει την ιστορία, άσχετα αν μιλάμε για την ιστορία του Μεσαίωνα ή για άλλες περιόδους. Με αυτήν την έννοια, κατά τη γνώμη μας, δεν υπάρχει κάτι θετικό, ώστε να απαιτείται αυτή η αναφορά.

Εν πάση περιπτώσει, η Ευρωπαϊκή Ένωση δεν είναι υποκείμενο του Διεθνούς Δικαίου, ακόμα. Δεν ξέρουμε τι θα γίνει μελλοντικά. Φυσικά μετά τη συζήτηση στην Επιτροπή, ο κύριος Υπουργός, έβαλε μία παράγραφο στην οποία κάνει λόγο για την ειρήνη και τη φιλία και για τις πολιτισμικές σχέσεις που είναι στόχοι του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού. Δεν ξέρω αν είναι παράλειψη, αλλά μου έκανε εντύπωση το γεγονός ότι η συγκεκριμένη αναφορά δεν γίνεται στο πρώτο σημείο των στόχων, αλλά γίνεται στο τέλος, εκεί που γίνεται λόγος για τα μέσα με τα οποία το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού θα υλοποιήσει τους στόχους του.

Εμείς πιστεύουμε ότι το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού αν θέλει να ανταποκριθεί στον τίτλο του και στις σημερινές εξελίξεις, δεν μπορεί παρά να είναι ένα ίδρυμα το οποίο θα κινείται αποκλειστικά και μόνο στη βάση της ισοτιμίας, της ισότητας και της αλληλοεξάρτησης-αλληλοσυμπλήρωσης των πολιτιστικών σχέσεων και των πολιτισμών σήμερα.

Διαφορετικά πάμε να ενισχύσουμε νέες τάσεις που έχουν εμφανιστεί τα τελευταία χρόνια και είναι οι τάσεις του πολιτιστικού ιμπεριαλισμού, που, πέρα του ότι εξυπηρετούν συγκεκριμένες πολιτικές μεγάλων ιμπεριαλιστικών δυνάμεων - και εννοώ των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής- δεν έχουν και καμία σχέση με το πραγματικό πολιτιστικό προϊόν γιατί επιβάλλουν ξένα πρότυπα σε λαούς και χώρες, που δεν έχουν σχέση ούτε με αγωνιστικές παραδόσεις, ούτε με πολιτιστικές ταυτότητες, απλά είναι υποπολιτιστικά προϊόντα των βιομηχανιών του πολιτισμού, που φυσικά σε καμιά περίπτωση, εμείς δεν μπορούμε να δεχθούμε, όπως δεν μπορούμε να δεχθούμε μια τέτοια αντίληψη ενός πολιτιστικού πολέμου.

Είμαστε αντίθετοι με το γεγονός ότι όλη η λειτουργία του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού είναι κάτω από τον ασφυκτικό έλεγχο του Υπουργείου Εξωτερικών. Αυτό σημαίνει ηθελήμενα ή αθέλητα, ότι η δράση του Ιδρύματος Πολιτισμού, όχι απλώς θα εποπτεύεται από το Υπουργείο Εξωτερικών, αλλά θα εξυπηρετεί τη συγκεκριμένη πολιτική της Χώρας. Και αυτή τη στιγμή εμείς διαφωνούμε με τη συγκεκριμένη ελληνική εξωτερική πολιτική. Δεν συμφωνούμε οι πολιτιστικές ανταλλαγές και η πολιτιστική δράση της Χώρας να χρησιμοποιούνται ενδεχομένως στα πλαίσια μιας στρατηγικής διείσδυσης στα Βαλκάνια. Διαφωνούμε με την έννοια της διείσδυσης, κυρίως για τις βαλκανικές χώρες και το στοιχείο αυτό υπάρχει στην εξωτερική πολιτική της χώρας. Γι' αυτό φοβόμαστε ότι υπάρχουν ακόμα κίνδυνοι και η δράση του Ιδρύματος Πολιτισμού να χρησιμοποιηθεί σε μία τέτοια κατεύθυνση.

Όσον αφορά τη λειτουργία και τις αλλαγές που προωθεί το σχέδιο νόμου, θέλω να σημειώσω ότι έχουμε σοβαρές αντιρρήσεις και επιφυλάξεις και είμαστε αντίθετοι, τόσο με τον τρόπο που αντιμετωπίζονται τα ζητήματα λειτουργίας του ιδρύματος, όσο και τα οικονομικά ζητήματα, καθώς και αυτά του οικονομικού ελέγχου. Θα σημειώσω δε, ότι θα ήταν χρήσιμο να υπήρχε μια σύντομη αναφορά για τους λόγους που οδηγούν στις συγκεκριμένες τροποποιήσεις και αλλαγές που προωθούνται.

Εν πάση περιπτώσει, όπως και στο προηγούμενο Ίδρυμα, και σ' αυτό, για μας η βασική ένσταση βρίσκεται στο γεγονός ότι οι φορείς που παράγουν τον πολιτισμό, επστημονικοί, πολιτιστικοί κλπ., εξακολουθούν να αφήνονται εκτός των διαδικασιών σχεδιασμού και που καθορίζουν τη στρατηγική και την πολιτική του Ιδρύματος Πολιτισμού. Νομίζουμε ότι είναι σοβαρή παράλειψη γιατί αυτήν την ώρα δεν υπάρχουν καλύτεροι φορείς για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού είτε του αρχαίου είτε της εποχής του Βυζαντίου είτε του σύγχρονου, από τους ίδιους τους παραγωγούς αυτού του πολιτισμού.

Εμείς νομίζουμε ότι φυσικά αυτό που πρέπει να γίνει είναι η ενθάρρυνση ανταλλαγών και προϊόντων, αλλά και προσώπων και των ίδιων των παραγωγών πολιτιστικού προϊόντος.

Αυτοί οι παραγωγοί, αυτοί που και παράγουν και ανάγκη έχουν αυτές τις προβολές και γνώση, απουσιάζουν παντελώς από όλες τις καθοριστικές διαδικασίες για τη δράση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού. Και αναφέρομαι πολύ συγκεκριμένα στο διοικητικό συμβούλιο το οποίο διορίζεται από τον Υπουργό Εξωτερικών της Κυβέρνησης. Το ότι συμμετέχει εκπρόσωπος του Υπουργείου Παιδείας και του Υπουργείου Πολιτισμού είναι φυσικά από μια άποψη θετικό, διότι μπορεί να επιτρέψει έναν καλύτερο συντονισμό των δραστηριοτήτων.

Όμως, κύριε Υπουργέ, έχοντας υπόψη αυτές τις φοβερές περικοπές, ειδικά σε τομείς κοινωνικών αναγκών, όπως είναι ο πολιτισμός και η έρευνα, επιτρέψτε μου να έχω και μια επιφύλαξη κατά πόσο αυτή η ενδεχόμενη συμμετοχή δεν

μπορεί να οδηγήσει σε περιορισμό των διεθνών ανταλλαγών και δραστηριοτήτων των αντίστοιχων Υπουργείων. Φαντάζομαι ότι μπορεί να δημιουργηθεί ο κίνδυνος σε ορισμένες δραστηριότητες του Υπουργείου Πολιτισμού - ανταλλαγές και οτιδήποτε άλλο- και του Υπουργείου Παιδείας, να συρρικνωθούν με το επιχείρημα ότι γίνονται μέσω του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού.

Έχω αυτές τις επιφυλάξεις διότι αντιμετωπίζουμε πολύ συγκεκριμένη κατάσταση όσον αφορά τις κρατικές δαπάνες και ειδικά για κοινωνικούς τομείς.

Εμείς και παλαιότερα και σήμερα επιμένουμε ότι στο διοικητικό συμβούλιο πρέπει να συμμετέχουν εκπρόσωποι της Ακαδημίας, των Πανεπιστημίων, της Εταιρείας Ελλήνων Λογοτεχνών, των μουσικών, των εικαστικών, των παραγωγών κινηματογραφικών ταινιών, αυτοί δηλαδή που παράγουν πράγματι αυτό το πολιτιστικό προϊόν το οποίο θέλουμε να προβάσουμε. Αυτό φυσικά δεν προβλέπεται από το σχέδιο νόμου και από τη λειτουργία του.

Σημειώνουμε επίσης το γεγονός ότι υπάρχει η επιτροπή προγραμματισμού η οποία βοηθάει τη δράση του διοικητικού συμβουλίου. Όμως και σε αυτήν την επιτροπή, αν καταλάβαμε καλά -και νομίζω ότι καταλάβαμε καλά- συμμετέχουν αποκλειστικά εκπρόσωποι κυβερνητικών οργανισμών και κυβερνητικών φορέων. Να, και εδώ ασκείται αυτός ο ασφυκτικός, θα έλεγα, κυβερνητικός έλεγχος.

Βεβαίως, έρχομαι και στο θέμα της συνέλευσης των επίτιμων μελών, της οποίας οι αρμοδιότητες και ο ρόλος, επιτρέψτε μου, κύριε Υπουργέ, να σημειώσω ότι κατά τη γνώμη μας είναι καθαρά διακοσμητικός. Είναι καθαρά διακοσμητικός με δεδομένο ότι η συνέλευση των επίτιμων μελών θα έχει άποψη για τη στρατηγική και για τους τρόπους προώθησης του ελληνικού πολιτισμού, αλλά δεν θα έχει άποψη για τη λειτουργία, για τα αποτελέσματα, για τη δράση του συγκεκριμένου ιδρύματος, όπως λέει το συγκεκριμένο άρθρο που αφορά τη λειτουργία και τους στόχους της συνέλευσης των επίτιμων μελών.

Ειλικρινά, έχουμε ένα ερώτημα: Άραγε θα βρεθούν πάρα πολλοί που να ενδιαφέρονται να συμμετέχουν σε ένα Σώμα που θα κάνει υποδείξεις, προτάσεις για μια συγκεκριμένη δραστηριότητα, αλλά δεν θα έχει το δικαίωμα να κρίνει, έστω να προτείνει συνολικότερα, πώς εξελίσσεται η συγκεκριμένη δραστηριότητα και το συγκεκριμένο ίδρυμα;

Φυσικά, θα ήθελα να σημειώσω και το γεγονός, όπως σημειώθηκε εξάλλου και στην επιτροπή, ότι δεν γίνεται καμία συζήτηση και για την έκταση αυτών των σωμάτων και για την επιτροπή προγραμματισμού και για τη γενική συνέλευση των επίτιμων μελών. Υπάρχει κατά τη γνώμη μας σοβαρό ζήτημα και με τα παρατήρημα. Το πρόβλημα που υπάρχει είναι και εδώ, ότι λείπει ένας οποιοσδήποτε απολογισμός. Δεν αρκεί ο απολογισμός που ακούσαμε στην επιτροπή ότι υπάρχουν πέντε, έξι παραρτήματα με πετυχημένη δράση. Το πιστεύουμε, δεν είναι το πρόβλημά μας εκεί. Το πρόβλημα είναι άλλο. Η διάταξη νόμου προβλέπει το δικαίωμα δημιουργίας και κατάργησης παραρτημάτων. Με ποια κριτήρια θα γίνεται αυτό; Με ποια κριτήρια θα δημιουργούνται, με ποια κριτήρια θα καταργούνται τα παραρτήματα; Γι' αυτό δεν γίνεται καμία αναφορά στο σχέδιο νόμου.

Επίσης, ανησυχούμε πάρα πολύ για τη μελλοντική εξέλιξη του ιδρύματος και αναφέρομαι στα οικονομικά. Μας κάνει εντύπωση το γεγονός -έγινε και στην επιτροπή πάρα πολλή συζήτηση για τις προγραμματικές συμβάσεις και δεν έχουμε καμία αντίρρηση, είναι σωστό αυτό- ότι εκεί που γίνεται λόγος για πόρους του ιδρύματος και για τη δυνατότητα το ίδρυμα να συνάπτει συμβάσεις, προφανώς με οποιονδήποτε ιδιώτη κλπ., εκεί δεν μπαίνει κανένας όρος. Ενώ για τις προγραμματικές συμβάσεις συζητάμε πολύ συγκεκριμένα, με χρονοδιάγραμμα, με έργο, με πάρα πολλά ζητήματα σωστά, για του άλλου είδους τις συμβάσεις του ιδρύματος δεν λέμε απολύτως τίποτα. Να είναι, άραγε, αυτός ένας τρόπος συγκεκριμένα συμφέροντα προσπαθούν να διεισδύσουν και στη δραστηριότητα του ιδρύματος; Έχουμε αυτήν την επιφύλαξη

και πρέπει να την εκφράσω και πολύ περισσότερο, που ένα τέτοιο ίδρυμα χρειάζεται κρατική χρηματοδότηση. Δεν ξέρουμε σε ποιο μέγεθος και πώς, γιατί δεν υπάρχει και κάποιος από-λογισμός των μέχρι τώρα δαπανών και προβλημάτων, που υπήρχαν εκεί. Γι' αυτό το λόγο, λέω ότι εμείς, κύριε Πρόεδρε, δεν μπορούμε να στηρίξουμε το συγκεκριμένο σχέδιο νόμου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Η ειδική αγορήτρια του Συνασπισμού της Αριστεράς και της Προόδου, κ. Δαμανάκη, έχει το λόγο.

ΜΑΡΙΑ ΔΑΜΑΝΑΚΗ: Κύριοι Βουλευτές, είναι γεγονός ότι η λειτουργία ενός τέτοιου ιδρύματος, ενός Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, αποτελεί μία αναγκαιότητα για τη χώρα μας. Όλες σχεδόν οι ευρωπαϊκές χώρες διαθέτουν τέτοια ιδρύματα με δράση περισσότερο ή λιγότερο αξιόλογη. Η Ελλάδα μέχρι τώρα δεν έχει καταφέρει να ασκήσει υπεύθυνα μία πολιτική πολιτιστικής διπλωματίας στο εξωτερικό, μία πολιτική προβολής του ελληνικού πολιτισμού, αλλά και ανταλλαγής πολιτιστικών εμπειριών με άλλες χώρες.

Από αυτήν την άποψη η ίδρυση ενός τέτοιου ιδρύματος καλύπτει μία ουσιαστική ανάγκη και νομίζω ότι είναι δυνατόν να βρεθούν οι καλύτερες λύσεις, ώστε να υπάρξει μια γενικότερη συναίνεση στην ίδρυση ενός τέτοιου ιδρύματος.

Έγινε ήδη κάποια συζήτηση -και θέλω να παρέμβω και εγώ- σε σχέση με την προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό. Νομίζω ότι έχει πολύ μεγάλη σημασία, όταν μιλάμε για προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό, να δούμε τον ελληνικό πολιτισμό ως ένα ενιαίο σύνολο, ως ένα ζωντανό σύνολο, το οποίο έχει μία ιστορική συνέχεια και το οποίο, αν θέλετε, εμπλουτίζεται με το σημερινό ελληνικό πολιτισμό.

Από την άποψη αυτή, θέλω ευθέως να πω ότι δεν συμφωνώ με τις απόψεις, οι οποίες παρουσιάζουν τον ελληνικό πολιτισμό ως μία κληρονομιά και μόνο, την οποία μάλιστα, λέγεται, οι σημερινοί Έλληνες και Ελληνίδες είναι ανίκανοι και ανίκανες να διαχειριστούν. Αυτή η αισιοδόξη άποψη, που περιορίζει τον ελληνικό πολιτισμό, τον συρρικνώνει σε μία -επιτρέψτε μου να πω- προγονοπληξία, προγονολατρεία, τον θεωρεί δηλαδή σαν ένα απολίθωμα, το οποίο οφείλουμε να λατρεύουμε, είναι βαθεία λαθεμένη.

Έχω τη γνώμη ότι ο ελληνικός πολιτισμός έχει τη δυνατότητα να επιβιώσει, έχει τη δυνατότητα να προβληθεί σωστά στο εξωτερικό, στο βαθμό που δεν απομονώνει κανείς επιμέρους στοιχεία του, αλλά τον αντιμετωπίζει ως ένα ζωντανό σύνολο. Από την άποψη αυτή, συμφωνώ ότι και η προβολή της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό, ένα θέμα που τέθηκε ήδη, πρέπει να αποτελεί έναν από τους στόχους του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού. Βεβαίως μιλάμε για την προβολή της ελληνικής γλώσσας, σε συνεργασία και με τις κοινότητες των αποδήμων Ελλήνων, όπου αυτές υπάρχουν. Ασφαλώς όμως, συμφωνώ με τον Υπουργό Εξωτερικών κ. Παπανδρέου ότι η διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας στους ανήλικους Έλληνες είναι υπόθεση του Υπουργείου Παιδείας. Ένα τέτοιο ίδρυμα δεν μπορεί να αναλάβει συνολικά την προβολή της ελληνικής γλώσσας στο εξωτερικό. Βεβαίως και θα υπάρχει η προβολή της ελληνικής γλώσσας μέσα στους σκοπούς του, αλλά δεν μπορεί να είναι αυτός ο αποκλειστικός σκοπός του ιδρύματος, ή, αν θέλετε, του κέντρου της προσοχής του. Επαναλαμβάνω ότι η ελληνική γλώσσα είναι ανάγκη να αντιμετωπιστεί σαν ένα συστατικό στοιχείο του ελληνικού πολιτισμού, αλλά ο ελληνικός πολιτισμός είναι μία έννοια ευρύτερη, ζωντανή, η οποία αναπτύσσεται, αν θέλετε, σε συνθήκες ελευθερίας, χωρίς την προσπάθεια απομόνωσης κάποιων στοιχείων.

Θα ήθελα, επίσης, να πω και να το θέσω με τη μεγαλύτερη δυνατή σαφήνεια, ότι η προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό, στις σημερινές συνθήκες, παρουσιάζει πράγματι ορισμένες καινούριες δυσκολίες. Έχει όμως και καινούριες δυνατότητες, δηλαδή οι τεχνολογικές εξελίξεις, οι μεγάλες προκλήσεις που υπάρχουν, η ρευστότητα που υπάρχει στη διαμόρφωση πολιτιστικών αξιών στο διεθνές χώρο, οι σύγχρονες δυνατότητες που δίνουν τα μέσα επικοινωνίας, δεν πρέπει -κατά τη γνώμη μου- να μας οδηγήσουν σε μια αντίληψη περί

πολιτιστικού πολέμου. Συμφωνώ απόλυτα με τον αγορητή του Κομμουνιστικού Κόμματος στο θέμα αυτό.

Μπορούμε να μιλήσουμε, αν θέλετε, για τη δυνατότητα πολιτιστικής συνεργασίας, για τη δυνατότητα προβολής και του δικού μας πολιτισμού, αλλά θα ήταν λάθος, έχω τη γνώμη, να υιοθετήσουμε αμυντικές απόψεις, που καλούν την Ελλάδα να αμυνθεί σε έναν κόσμο, όπου θεωρείται δεδομένη η επιβολή της πολιτιστικής ταυτότητας του ισχυρότερου.

Όχι, ότι δεν υπάρχουν αυτοί οι μηχανισμοί, όχι ότι αυτά δεν λειτουργούν και προπαντός αξιοποιούν τα σύγχρονα τεχνολογικά δεδομένα, αλλά νομίζω ότι αυτό είναι ένα γενικότερο δίδαγμα, που μπορούμε να το δούμε στην πορεία της ιστορίας, ότι πάντα οι μεγάλες εξελίξεις, μαζί με τους κινδύνους που έφεραν, περιέκλειαν και τις δυνατότητες ανατροπής αυτών των κινδύνων. Πάντα περιείχαν και δυνατότητες, που νομίζω ότι θετικά και με αισιοδοξία ο ελληνικός πολιτισμός μπορεί να τις δει, με στόχο να τις αξιοποιήσει.

Έχουμε ανάγκη, αν θέλετε και ως χώρα, αυτήν την αισιοδοξία. Άλλωστε, πρέπει να σημειώσω ότι στον τομέα του πολιτισμού, η χώρα μας διαθέτει και αξιόλογους δημιουργούς, οι οποίοι αναγνωρίζονται διεθνώς και μια αξιόλογη παρουσία. Ας μην την υποτιμούμε. Είναι, αν θέλετε, υπέρ των ελληνικών δυνατοτήτων σε όλους τους τομείς. Άρα, είναι ανάγκη μ' ένα αισιόδοξο τρόπο να δούμε πώς με τις καλύτερες προϋποθέσεις θα αξιοποιήσουμε τις δυνατότητες αυτές.

Η πολιτιστική διπλωματία πράγματι βρίσκεται στο κέντρο της προσοχής όλων των χωρών σήμερα και πράγματι όλοι και όλες προσπαθούν να κάνουν το καλύτερο δυνατό. Θέλω να σημειώσω ότι η πολιτιστική διπλωματία είναι όμως και μια επικίνδυνη υπόθεση και γι' αυτό χρειάζεται μεγάλη προσοχή στο πώς θα ασκηθεί.

Θα ήθελα να πω ορισμένα παραδείγματα αρνητικής, ας το πω έτσι, αξιοποίησης αυτής της πολιτιστικής διπλωματίας. Μπορεί π.χ. να μη κανείς τον πειρασμό να χρησιμοποιεί ορισμένα στοιχεία του πολιτισμού επιλεκτικά, ανάλογα με τις ανάγκες της εξωτερικής πολιτικής της στιγμής. Μπορεί να τεθεί κατά κάποιον τρόπο όλη αυτή η προσπάθεια διαμόρφωσης της πολιτιστικής ταυτότητας ενός λαού στην αξιολογική κρίση της εκάστοτε εξωτερικής πολιτικής και των εκάστοτε δουλειών, που έχει αυτή η εξωτερική πολιτική.

Είναι λάθος, νομίζω, να κάνουμε μια προσπάθεια να στριμώξουμε τον ελληνικό πολιτισμό στα επιχειρήματα και στις ανάγκες της τρέχουσας εξωτερικής πολιτικής. Η άποψή μου είναι ότι ο πολιτισμός ανθεί σε συνθήκες ελευθερίας, δεν γνωρίζει φραγμούς και όρια είτε το θέλουμε εμείς είτε δεν το θέλουμε, διαχέεται παντού, ασκεί τη δική του επιρροή και επιδραση χωρίς να επιβάλλεται. Μπορεί να συμβάλει στην αλληλοκατανόηση των λαών, στη συνύπαρξή τους σε συνθήκες ειρήνης, έχει τη δική του συνεισφορά στο ξεπέρασμα της καχυποψίας και της έχθρας.

Με την έννοια αυτή, ο πολιτισμός έχει τη δική του διπλωματική λογική και είναι ανάγκη και στους σκοπούς και στη διαμόρφωση των τελικών όρων του ιδρύματος, αυτήν ακριβώς την πολιτιστική διπλωματία να υπηρετήσουμε.

Όσον αφορά τώρα το συγκεκριμένο ίδρυμα, νομίζω ότι είναι ανάγκη να παραδεχθούμε -και να παραδεχθούμε με ένα νηφάλιο τρόπο, αυτό δεν έχει σχέση με το ποια κυβέρνηση ίδρυσε το ίδρυμα, ας μη το δούμε έτσι- ότι η μέχρι τώρα παρουσία του Ιδρύματος έχει αποτύχει ή εν πάση περιπτώσει, δεν πέτυχε, για να μην είμαι πολύ αυστηρή, αυτά για τα οποία ιδρύθηκε, παρά το γεγονός ότι σε πρώτη φάση δαπανήθηκαν αρκετά χρήματα.

Υπήρξε χρηματοδότηση του ιδρύματος αυτού και δεν είναι η χρηματοδότηση, όπως είπαμε και στην κοινοβουλευτική επιτροπή, το εξαιρετιστικό ποσό, που αναγράφεται στην αιτιολογική έκθεση. Μιλούμε για ποσά της τάξεως του ενός δισεκατομμυρίου (1.000.000.000) το χρόνο.

Δεν υιοθετώ την άποψη της ανταποδοτικότητας, όταν πρόκειται για πολιτιστικό έργο. Δεν πιστεύω, δηλαδή, ότι

πρέπει να οδηγηθούμε στην άποψη ότι δίνουμε τόσα χρήματα ως δημόσιο και ότι περιμένουμε ως ανταπόδοση άλλα τόσα. Όταν μιλούμε για πολιτισμό, η έννοια της ανταποδοτικότητας δεν υπάρχει, ασφαλώς δεν υπάρχει.

Εν πάση περιπτώσει όμως, όταν πρόκειται για χρήματα του ελληνικού λαού, τα οποία δίνονται σε ορισμένους σκοπούς, νομίζω ότι υπάρχει η απαίτηση -και αυτή τεκμηριώνεται λογικά- να γίνεται η καλύτερη δυνατή χρήση τους, η καλύτερη διαχείριση, η πλέον ορθολογική και η πλέον σωστή αξιοποίηση τους. Από την άποψη αυτή, είναι ανάγκη να δούμε πώς θα εξασφαλιστούν αυτά στην αναμόρφωση του ιδρύματος, η οποία γίνεται.

Όσον αφορά τώρα τις συγκεκριμένες διατάξεις του νομοσχεδίου, εμείς το νομοσχέδιο θα το ψηφίσουμε, γιατί πιστεύουμε ότι και καλύπτει με ανανγκαιότητα, αλλά πιστεύουμε ότι έγιναν και ορισμένες τροποποιήσεις, που τείνουν να του δώσουν και ένα πιο σύγχρονο περιεχόμενο, αλλά και να ανοίξουν, αν θέλετε, τις λειτουργίες του σε μια καλύτερη διάσταση κοινωνικού και πολιτικού ελέγχου.

Έχω όμως και ορισμένες επιφυλάξεις και αντιρρήσεις στις οποίες θα αναφερθώ στη συνέχεια.

Πρώτα-πρώτα δεν αντιλαμβανόμαστε -βέβαια αυτό δεν είναι θέμα του παρόντος νόμου, υπάρχει και στον ιδρυτικό νόμο τον προηγούμενο- γιατί αυτό το ίδρυμα βρίσκεται εκτός του δημόσιου τομέα. Είναι ένα ίδρυμα το οποίο χρηματοδοτείται από το ελληνικό κράτος, η διοίκησή του διορίζεται ουσιαστικά από τον εκάστοτε Υπουργό, έχει όλα τα χαρακτηριστικά αυτού που θα λέγαμε ίδρυμα δημοσίου συμφέροντος. Δεν αντιλαμβανόμαστε πώς με το να βαφτίσουμε, ας πούμε, να ονομάσουμε, να τοποθετήσουμε ότι βρίσκεται εκτός του δημόσιου τομέα, λύνουμε όλα τα προβλήματα.

Αντιλαμβανόμαστε ότι αυτή η διάταξη έχει να κάνει με διάφορες πλευρές της λεγόμενης ευελιξίας των φορέων που βρίσκονται εκτός του δημόσιου τομέα και έχει επίσης να κάνει και με διατάξεις που έχουν σχέση με τον υπολογισμό του χρέους της γενικής διοίκησης έτσι όπως υπολογίζεται απέναντι στα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αλλά δεν είναι λύση και αυτή. Δεν είναι λύση διότι με το να θέτουμε το ίδρυμα αυτό εκτός του δημόσιου τομέα υπάρχουν ορισμένες ρήτρες διαφάνειας και καλύτερου κοινωνικού ελέγχου οι οποίες απαλείφονται.

Παράδειγμα για να είμαι σαφέστερη: Το θέμα των προσλήψεων. Δεν πρόκειται να κάνω δίκη προθέσεων κανενός Υπουργού αλλά είναι γεγονός ότι οι προσλήψεις έτσι όπως μπορεί να γίνουν, μπορεί να είναι προσλήψεις οι οποίες να είναι αναξιοκρατικές και επομένως χρειάζεται νομίζω η προσπάθεια να δούμε τις καλύτερες, τις αναγκαίες βελτιώσεις στο θέμα αυτό.

Εγώ πιστεύω ότι είναι θετική η διάταξη που ψηφίστηκε στην επιτροπή και που ενδυναμώνει τον έλεγχο και τη σχέση που έχει η Βουλή στο ίδρυμα αυτό. Είναι ένα βήμα. Το γεγονός ότι υπάρχει μία συζήτηση στη Βουλή για το διοικητικό συμβούλιο, το γεγονός ότι υποβάλλεται κάποια έκθεση στη Βουλή έτσι και αν ρητά δεν υπάρχει στο νομοσχέδιο ότι αυτή συζητείται και με ποιες διαδικασίες -είναι και θέμα αυτό των διατάξεων της Βουλής για να το δούμε- αυτές είναι διατάξεις θετικές που λύνουν ορισμένα προβλήματα που έχουν σχέση με τις δυνατότητες καλύτερου πολιτικού ελέγχου στον τομέα αυτό.

Θεωρώ επίσης, θετική τη διάταξη που έχει σχέση με τη δυνατότητα σύναψης προγραμματικών συμβάσεων του φορέα αυτού με φορείς του δημοσίου. Νομίζω ότι στους φορείς του δημοσίου πρέπει να συμπεριληφθούν και οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης. Οι Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης μέσω των προγραμματικών συμβάσεων μπορούν να παράγουν συγκεκριμένο πολιτιστικό έργο και μπορούν να αναλάβουν πρωτοβουλίες που να συνδέουν τη δραστηριότητά τους και με αντίστοιχους δήμους ή φορείς στο εξωτερικό. Αυτό θα ανοίξει, αν θέλετε, τους ορίζοντές τους, αλλά με ένα συγκεκριμένο τρόπο έτσι ώστε να μπορούν να έχουν και να παράγουν συγκεκριμένα αποτελέσματα.

Νομίζω ότι είναι σωστή η διάταξη η οποία εισάγει τη συνέλευση των επίτιμων μελών διότι κατά κάποιο τρόπο

συνδέει το ίδρυμα με τους δημιουργούς και τη ζωντανή σημερινή πολιτιστική πραγματικότητα. Βεβαίως, δεν μπορεί κανείς να έχει εγγυήσεις για το πώς όλα αυτά θα λειτουργήσουν, όμως πιστεύω ότι είναι ανάγκη με κάποια γενναϊοδωρία να δούμε τα θέματα αυτά και να θεσπίσουμε τις καλύτερες δυνατές διατάξεις έστω και αν δεν μπορούμε να εξασφαλίσουμε πλήρως το πώς αυτές θα λειτουργήσουν και θα μπορέσουν να προχωρήσουν στο μέλλον.

Τέλος, κύριοι Βουλευτές, -και τελειώνω με αυτό- δυο λόγια για τον τίτλο του ιδρύματος. Εγώ νομίζω ότι ίσως δίνεται υπερβολική σημασία -άκουσα τον εισηγητή της Νέας Δημοκρατίας να λέει για τον τίτλο- αλλά το θέμα έχει ουσία. Δηλαδή το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, είναι ένα ίδρυμα το οποίο έχει τη δυνατότητα και της προβολής του ελληνικού πολιτισμού αλλά και τη δυνατότητα ανταλλαγής πολιτιστικού έργου με άλλα παρόμοια ιδρύματα και με αντίστοιχους φορείς στο εξωτερικό. Συμφωνώ με όσα ακούστηκαν ότι το θέμα δεν μπορεί να περιορίζεται μόνο μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Υπάρχει θέμα συνεργασίας και με διεθνείς οργανισμούς -εξάλλου μέσα στην Ευρωπαϊκή Ένωση η συνεργασία είναι λίγο-πολύ δεδομένη- και πράγματι δεν υπήρξαν πάντα στο παρελθόν τα καλύτερα δυνατά αποτελέσματα. Να δούμε τι μπορούμε να κάνουμε, αλλά υπάρχει θέμα και συνεργασίας με φορείς εκτός της Ευρωπαϊκής Ένωσης με διεθνείς οργανισμούς που είναι ανάγκη να τεθεί.

Νομίζω ότι η προσπάθεια να επικεντρωθεί το θέμα μόνο στην προβολή της ελληνικής γλώσσας, παρόλο που, επαναλαμβάνω, πρέπει να αποτελέσει συστατικό στοιχείο του ιδρύματος αυτού και μόνο στους απόδημους Έλληνες, μόνο κατά τη γνώμη μου λειτουργικά προβλήματα θα δημιουργήσει, γιατί υπάρχει το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού, υπάρχει το Υπουργείο Παιδείας, το οποίο κάνει έτσι και αλλιώς τα προγράμματα της ελληνικής γλώσσας για τα παιδιά των Ελλήνων στο εξωτερικό, τα οποία είναι ανήλικα. Άρα, δεν βλέπω για ποιο λόγο θα πρέπει να κάνουμε άλλο ένα ίδρυμα, το οποίο θα έχει περίπου τις ίδιες αρμοδιότητες.

Νομίζω ότι εδώ αυτό το οποίο υπάρχει είναι η ανάγκη να προβληθεί ζωντανά ο ελληνικός πολιτισμός στη διαχρονική του εξέλιξη και παλιότερα και σήμερα, στο εξωτερικό και από την άλλη να υπάρξει πράγματι μια ανταλλαγή εμπειριών με ένα πνεύμα, επαναλαμβάνω, αισιοδοξίας γιατί στον τομέα αυτό η χώρα μας έχει πολλές δυνατότητες, τις οποίες είναι ανάγκη να αξιοποιήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο ειδικός αγορητής του ΔΗ.Κ.ΚΙ., κ. Ρόκος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, διαπιστώνεται δυστυχώς, για ακόμη μία φορά, πως η άσκηση πολιτικής από τη σημερινή Κυβέρνηση γίνεται κομμάτι-κομμάτι. Διασπάται φέτα-φέτα ό,τι θα μπορούσε να είναι μία αποτελεσματική δράση, η οποία να έχει και αποτελεσματικότητα.

Πριν λίγους μήνες γινόταν μεγάλο θέμα γύρω από το νομοσχέδιο, το οποίο ο Υπουργός Πολιτισμού προετοίμαζε και για το οποίο θα είχαμε βεβαίως τις αντιρρήσεις μας, αλλά θα είχαμε τη διάθεση, έτσι και αλλιώς, να συζητήσουμε εδώ μέσα.

Παίρνουμε ένα κομμάτι από αυτά σήμερα, το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, μετονομαζόμενο σε Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, να το κουβεντιάσουμε. Θα μπορούσε κανείς να πει ότι σαν ένα επιμέρους κομμάτι έχει το νόημά του, έχει την αξία του. Σαν σύνολο άσκησης πολιτικής όμως, είναι δυστυχώς αναποτελεσματικό.

Δεν θα μείνω, λοιπόν, στη λογική συζήτησης μόνο του νομοσχεδίου. Θα πάρω την ευκαιρία, στο χρόνο που μου δίνεται, να πω μερικά πράγματα γενικά για τον πολιτισμό, μιας και η χώρα αυτή είναι χώρα του πολιτισμού, είναι χώρα της τέχνης, της ιστορίας και πρέπει κάθε φορά να διατηρείται με τον οποιοδήποτε τρόπο και να διακηρύσσεται.

Ο πολιτισμός και η καλλιτεχνική δημιουργία, που είναι το πιο σημαντικό τμήμα του, εκφράζει την ιδεολογία και τα οράματα ενός έθνους σε μία ιστορική περίοδο. Το χαρακτηριστικό της

σύγχρονης εποχής είναι η προσπάθεια ενοποίησης αυτών των οραμάτων και η αξιοποίησή τους δυστυχώς, οικονομικά. Αυτό προϋποθέτει την υπέρβαση των ιστορικών καταβολών και ιδιοτήτων των εθνών και την αντικατάστασή τους με τυποποιημένα πρότυπα ζωής δυτικών, σε ένα ενοποιημένο μήνυμα που να απευθύνεται στον άνθρωπο καταναλωτή. Οι λαοί ένα μόνο ρόλο θα έχουν στο ιστορικό γίνεσθαι, αυτόν του πελάτη καταναλωτή. Αν επιτύχει όμως, αυτός ο στόχος, τότε πράγματι θα έλθει το τέλος της ιστορίας, διότι ο κόσμος θα έχει πράγματι μεταβληθεί σε μία τεράστια αγορά.

Η χώρα μας ανήκει στις μικρές χώρες που πρέπει, λόγω μεγέθους κυρίως, να αναδεικνύουν συνεχώς την ανάγκη της ύπαρξής τους, ιδιαίτερα σε εποχές σαν τη σημερινή. Η ιδεολογική τους θωράκιση προϋποθέτει τον ορισμό της πολιτισμικής τους ιδιαιτερότητας και την πεποίθηση για την αξία της ιδιαιτερότητας αυτής. Ιδιαίτερα όμως, σε χώρες σαν την Ελλάδα με τόσο λαμπρό παρελθόν ο πολιτισμός είναι εξαγωγίμο προϊόν πρώτης γραμμής. Τίθεται ιδιαίτερα ότι στοιχείο του ελληνικού πολιτισμού είναι και η ορθοδοξία.

Η πολιτική μας στον πολιτισμό έχει δύο κλάδους. Έναν προς το εσωτερικό για να δώσουμε έμφαση στον πατριωτισμό, για να προφυλάξουμε το έθνος και το λαό από κακούς εννοούμενους κοσμοπολιτισμούς και διεθνισμούς και προς το εξωτερικό για τη δημιουργία ερεσιμάτων από ομάδες επιρροής σε κάθε χώρα, όταν κινδυνεύουν τα εθνικά μας συμφέροντα.

Ύστερα από τα παραπάνω και τις παραπάνω θέσεις, είναι σαφές ότι ο πολιτισμός γίνεται δομικό στοιχείο της πολιτικής μας και σημαντικός κλάδος του Υπουργείου Εξωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Ανάπτυξης, Οικισμού και Περιβάλλοντος. Αυτό δεν σημαίνει κατάργηση, βεβαίως, του Υπουργείου Πολιτισμού, αλλά διαμόρφωσή του σε επιτελικό όργανο που θα έχει ασφαλώς και αυτοτελή ρόλο, αλλά θα διαχέει κυρίως την πολιτική του μέσα στα παραπάνω Υπουργεία.

Είναι σαφές ότι πολιτική σαν αυτή που περιγράφουμε απαιτεί και ανάλογους πόρους. Κατά συνέπεια, γίνονται ριζικές αλλαγές στη δομή του Υπουργείου Πολιτισμού. Οι ελληνικές κοινότητες του εξωτερικού κινητοποιούνται και χρηματοδοτούνται για να στηρίξουν τη διάδοση και του ελληνικού πολιτισμού στην οποία ανήκει η εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας.

Από το ίδιο το νομοσχέδιο, σαν μία υποσημείωση, δεν φαίνεται αυτός ο τρόπος διασύνδεσης. Οι πολιτικοί πυρήνες των απόδημων Ελλήνων δεν διακρίνονται αν παίζουν ένα συγκεκριμένο οριοθετημένο ρόλο μέσα στα πλαίσια της πρότασης.

Χρηματοδοτούνται έδρες νεοελληνικών σπουδών σε πανεπιστήμια του εξωτερικού αρχίζοντας από χώρες που παίζουν σημαντικό ρόλο στις εθνικές μας υποθέσεις.

Πρέπει να δημιουργηθούν ιδρύματα για τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού -και εδώ είμαστε σύμφωνοι- ανάλογα βέβαια του Βρετανικού Συμβουλίου, που παίζει έναν κυρίαρχο ρόλο στο παγκόσμιο γίνεσθαι.

Προγράμματα υποτροφιών, μεταπτυχιακών σπουδών σε ελληνικού ενδιαφέροντος θέματα, καθώς και σε επιστημονικά συνέδρια στην Ελλάδα, θα συμπληρώνουν την προσπάθεια ενεργοποίησης του διεθνούς ακαδημαϊκού γίνεσθαι.

Η ελληνική Ορθοδοξία, για την οποία μίλησα προηγουμένα, πρέπει να ενισχυθεί δραστικά και να γίνει φορέας για το οποίο βοηθούν οι άλλες ορθόδοξες εκκλησίες και ιδιαίτερα της Ανατολικής Ευρώπης, όπως εξελίσσονται τα πράγματα σήμερα. Η βοήθεια αυτή περιλαμβάνει υποτροφίες στα ελληνικά πανεπιστήμια για θεολογικές σπουδές, εκτύπωση συγγραμμάτων θεολογικού περιεχομένου, υλικοτεχνική υποδομή για το έργο των εκκλησιών αυτών κλπ.

Μέσα από την εκπαίδευση πρέπει να περάσει το μήνυμα ότι η στήριξη και η ανάδειξη του πολιτισμού μας ισοδυναμεί με τη φύλαξη συνόρων. Τη συνείδηση αυτή πρέπει να δημιουργήσουμε στη νέα γενιά σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης. Αυτό δεν πρέπει να συγχέεται με το στείρο και ανεδαφικό υπερεθνικισμό, αλλά να γίνει αντιληπτό ότι πρό-

κειται για καθαρό ρεαλισμό.

Η πολιτισμική κληρονομιά όλων των περιόδων του Ελληνισμού διατηρείται και αναδεικνύεται. Εδώ, λοιπόν, η παρέμβαση του ΥΠΕΧΩΔΕ μεριμνά για την ανάδειξη των μνημείων στις πολεοδομικές εφαρμογές και παρεμβάσεις, αλλά και τη διατήρηση και διάσωση των ανωτέρω μνημείων από την κερδοσκοπία που ασκείται σήμερα στη γη. Θα πρέπει να γίνει απ' όλους κατανοητό ότι το παραπάνω δεν είναι μόνο θέμα αισθητικής, αλλά πρώτιστα εθνικής στρατηγικής.

Ο πολιτισμός όμως, είναι τρόπος ζωής και βίωμα καθημερινό. Δεν φιλοδοξούμε για τους Έλληνες ρόλο φύλακα ενός αχανούς μουσείου, αλλά δημιουργού πολιτισμού εκεί όπου πάντοτε, άλλωστε, διέπρεψαν. Αυτή θα είναι και η πιο λαμπρή απόδειξη για τη συνέχεια του Ελληνισμού και την πίστη στη συνέχεια.

Η τέχνη εισάγεται στην εκπαίδευση και δίνει ένα κίνητρο για όλες τις μορφές (μουσική, ζωγραφική, πλαστική, θέατρο κλπ.) για να συγκαλούν ένα γενικότερο πλαίσιο πολιτισμικής ανάπτυξης, κατανόησης της βαθείας κληρονομιάς που έχουμε δεχθεί. Η ανάδειξη ταλέντων και η στήριξη τους με υποτροφίες θα δώσει νέα κίνητρα στην καλλιτεχνική δημιουργία.

Θα πρέπει, λοιπόν, να γίνει κατανοητό μέσα από τη συνεχή ενημέρωση ότι η δαπάνη για τον πολιτισμό και την υποδομή του είναι για την περίπτωση μας, όχι μόνο δημιουργός εσόδων, όπως γίνεται σε χώρες του εξωτερικού, λόγω του τουρισμού σαφώς, αλλά μέρος της εθνικής άμυνας με την ευρύτερη και σημαντικότερη έννοια της.

Αυτές είναι κάποιες βασικές θέσεις - αρχές για να μην εμποδίζεται κανείς έτσι κι αλλιώς σ' επιμέρους τεχνικές και τακτικές, οι οποίες πολλές φορές είναι και αναποτελεσματικές, γιατί υπήρχε και λειτούργησε αυτό το Ίδρυμα και δαπάνησε αρκετά, τόσα όμως που δεν μπόρεσαν να φθάσουν εκεί που πρέπει. Δηλαδή, στην ανακήρυξη της Ελλάδος σαν μία χώρα, η οποία με συνέπεια συνεχίζει τη πολιτισμική δράση, αλλά και τις προτάσεις της στο παγκόσμιο γίγνεσθαι, μία εποχή που σύγχρονες αξίες της πολιτικής, της φιλολογίας, σήμερα βιάζονται παράφορα από μία παγκοσμιοποιημένη οικονομία και αγορά, που δεν σέβεται τίποτε.

Κι ερχόμαστε εδώ αλλάζοντας το όνομα, ή τα στοιχεία των λέξεων στο όνομα ή αναζητώντας μία φόρμουλα διοίκησης που κι αυτή δείχνει την αγωνία ελέγχου αυτού του ιδρύματος, γιατί βλέπει κανείς πώς ορίζεται το διοικητικό συμβούλιο και ποιες δραστηριότητες έχει από εκεί και πέρα. Μέχρι την τελευταία στιγμή αυτό το διορισμένο όργανο είναι αυτό που σχεδιάζει και υλοποιεί πολιτικές.

Χωρίς να μπαίνω σ' αυτά, όπως είπα και προηγούμενα, αναζητούνται ακόμα και αυτοί οι κυρίαρχοι συντελεστές της πολιτισμικής ανακήρυξης σήμερα στο εξωτερικό, δηλαδή των πυρήνων πολιτισμικής δράσης του απόδημου Ελληνισμού. Και εκεί αναζητούνται είτε οι μορφωτικοί μας ακόλουθοι είτε όποια άλλα διοικητικά όργανα εμείς μπορούμε να διαθέσουμε στο εξωτερικό για υλοποίηση αυτής της πολιτικής.

Ο πολιτισμός δεν είναι κάτι που διαμορφώνεται μέσα σε στενά πλαίσια διοικητικά. Είναι κάτι που αναζητείται μέσα από οράματα που αναδιπλώνονται από τους απλούς ανθρώπους και πολίτες και αναδεικνύουν στην πράξη την αλήθεια της χώρας, την αλήθεια του Έλληνα ότι αυτός ο πολίτης στο χώρο που γεννήθηκε, που έζησε, που μεγάλωσε, επηρεάστηκε πράγματι από τη φύση, από το παρελθόν, από την ιστορία και διαμόρφωσε και διαμορφώνει καθημερινά τη δράση που ακόμη και σήμερα αναδεικνύεται σε πάρα πολλές γωνίες της γης.

Πώς σχεδιάζει κανείς την παρέμβαση στην Αυστραλία, όπου οκτακόσιες χιλιάδες (800.000) Έλληνες διάσπαρτοι σε μικρές και μεγάλες κοινότητες κρατούν σήμερα τον Ελληνισμό μέσα από το μορφωτικό ακόλουθο; Και πώς αυτός θα παρέμβει όταν βιάζεται ακόμη και αυτή η εξέλιξη σε αυτές τις χώρες, μέσα από καθοδηγούμενα όργανα της πολιτείας ή ακόμη και της εκκλησίας ή ακόμα και από τις αντιθέσεις, χωρίς τη δυνατότητα του κράτους να παρέμβει, αλλά με μόνη δυνατότητα παρέμβασης τον απλό πολίτη που μετανάστευσε και σήμερα έχει τη δυνατότητα και αυτός μέσα σε αυτές τις

άκρες της γης να διαμορφώνει πολιτισμό, να διακηρύσσει πολιτισμό, να σχεδιάζει τον τρόπο με τον οποίο θα διατηρηθεί η Ελλάδα στο διηνεκές.

Κύριε Υπουργέ, δεν ξέρω εάν αυτό το ίδρυμα θα είναι ένας από τους ένδεκα φορείς ιδιωτικού δικαίου που προέβλεπε το πολυνομοσχέδιο του κ. Βενιζέλου. Εάν αυτό συνηγορεί στη γρήγορη προώθηση ενός νομοσχεδίου που εν κατακλείδι θα καταργήσει τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, θα καταργήσει ό,τι πιο συντονισμένο και πολιτικά υπεύθυνο μπορεί να υπάρχει σήμερα, θα πρέπει, βεβαίως, να σημειωθεί από κάποιες ιδιωτικές πρωτοβουλίες, αλλά χωρίς να παραβιάσει σε καμία περίπτωση την ευθύνη του πολιτικού, την ευθύνη της Κυβέρνησης κάθε φορά να μπορεί να διαμορφώνει πολιτικές μέσα από τα όργανά του, γιατί έτσι υπάρχει και μία πτυχή παραβίασης και αυτού του Συντάγματος.

Κατά το Σύνταγμα εσείς είστε υπεύθυνοι γι' αυτό που θα γίνει από εδώ και πέρα και δεν θα είναι κάθε φορά, αυτό που εσείς θα διορίζετε ή που ex officio μέσα από κάποιες άλλες παραμέτρους, θα προτείνατε, για να διαχειρίζετε τα σημαντικά αυτά ζητήματα στη χώρα μας.

Να συμφωνήσουμε και να πούμε ότι υπάρχουν τομείς δράσης που θα καλύπτετε. Υπάρχει μία στρατηγική, η οποία θα έφερνε κάποια αποτελέσματα. Βεβαίως και συμφωνούμε. Όμως, το ότι θα μπορέσει αυτό το ίδρυμα να δώσει μία απάντηση στις σύγχρονες ανάγκες που διαμορφώνονται σήμερα, δεν το πιστεύουμε. Θα λέγαμε, κυρίως, αυτή η πρότασή σας, αυτό το σχέδιο νόμου να ενταχθεί σ' ένα ευρύτερο σχέδιο νόμου, που θα απαντά σε όλα τα προβλήματα και σε όλες τις πιέξεις του προβλήματος, πολιτισμός για την Ελλάδα, για να μπορέσουμε έτσι να σχεδιάσουμε την παραμονή μας στην ιστορία, να μην είμαστε και εμείς συντελεστές, έστω και μικρού μεγέθους, της άρνησης της πορείας πολιτισμού της χώρας μας. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Κύριε Υπουργέ, είναι ακόμη δύο συνάδελφοι εγγεγραμμένοι για να μιλήσουν. Να μιλήσουν και εκείνοι και να απαντήσετε σε όλους.

Ο κ. Βεζδρεβάνης έχει το λόγο.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Υπουργέ, κύριοι συνάδελφοι, μετά την εμπεριστατωμένη και σαφή ομιλία του εκλεκτού εισηγητού μας, του κ. Παναγιώτη Σκανδαλάκη, δεν μένουν πολλά πράγματα στον υποφαινόμενο να προσθέσει σε αυτήν τη συζήτηση.

Θα ήθελα, όμως, κύριε Υπουργέ, να κάνω και εγώ κάποιες σκέψεις και θα έλεγα ότι η ανάγκη υπάρξεως ενός ιδρύματος πολιτισμού είναι ανάγκη επιτακτική. Η κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας το 1992 ανεγνώρισε αυτήν την ανάγκη και δημιούργησε το θεσμικό εκείνο πλαίσιο, με το οποίο κατά την άποψή της νόμιζε ότι μπορούσε να ανταποκριθεί.

Εγώ, κύριε Υπουργέ, δεν θα εξάρω το επιτελεσθέν έργο, δεν θα το μηδενίσω όμως. Εκείνο το οποίο θα ήθελα να προσθέσω είναι ότι επιβάλλεται να υπάρξει προσπάθεια μεγαλύτερη, πιο μεθοδευμένη, πιο οργανωμένη για να επιτύχει το σκοπό, για τον οποίο ιδρύθηκε το "Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού".

Δήλωσε ο εισηγητής μας την απόφαση του κόμματός μας να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο αυτό. Και το ψηφίζουμε, κύριε Υπουργέ, με καθαρή καρδιά διότι έχουμε αποδείξει σ' αυτήν την Αίθουσα ότι δεν έχουμε κομπλεξικά σύνδρομα, αν οι πολιτικοί μας αντίπαλοι φέρνουν στην Αίθουσα προς ψήφιση κάτι το θετικό. Ο υποφαινόμενος μάλιστα πολλές φορές και στην παρούσα περίοδο της Βουλής και σε πολλές άλλες προηγούμενες και κατ' αντίθεση προς τις απόψεις του κόμματός μου, εψήφισα και νομοσχέδια και πολλά άρθρα νομοσχεδίων όταν κατά τη δική μου άποψη οι διατάξεις των νομοσχεδίων βρισκόταν προς τη σωστή κατεύθυνση.

Το ψηφίζουμε, λοιπόν, το νομοσχέδιο αυτό, κύριε Υπουργέ. Εάν, κύριε Υπουργέ, θα ήμουν εκείνος που θα αποφάσιζε πού θα τοποθετούσε στη θέση που βρισκόσασθε από την πλευρά του κόμματός σας, ειλικρινά δεν θα διάλεγα άλλον, εκτός από εσάς. Και το λέω με γενναιότητα, διότι εκμύ

κάποιες καταστάσεις, κάποια προσόντα, κάποιες ικανότητες, κάποιες εμπειρίες.

Γι αυτό, κύριε Υπουργέ, από εσάς θέλω κάποιες διευκρινίσεις. Και το κάνω με τη συνειδηση καθαρή. Δεν μπορώ να διανοηθώ ότι αλλάζετε το όνομα για κάποιο σκοπό, άλλον από αυτόν που εμφανίζεται.

Θέλω λοιπόν, κύριε Υπουργέ, κάποιες διευκρινίσεις. Γιατί από "Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού" γίνεται "Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού".

"Έχω τη γνώμη ότι το περιορίζετε. Είτε έτσι το αφήσετε είτε αλλιώς, εμείς το ψηφίζουμε το νομοσχέδιο, κύριε Υπουργέ. Θέλω, όμως, μία διευκρίνιση. Νομίζω ότι περιορίζετε το σκοπό για τον οποίο η Νέα Δημοκρατία δημιούργησε αυτό το Ίδρυμα. Και επαναλαμβάνω μακριά από εμένα κάθε υποψία ότι υπάρχει κάποιος άλλος σκοπός.

Γιατί, κύριε Υπουργέ, όπως ήταν η ονομασία του για μένα είχε περισσότερη αίγλη ελληνική. Είμαστε πρόσφατα στην Ταϊβάν με άλλους συναδέλφους και ο Πρόεδρος του Ινστιτούτου Πολιτικής και Οικονομικής Ανάλυσης μας είπε ότι η χώρα μας θέλει να αγοράσει και από εσάς ό,τι μπορείτε να μας δώσετε. Και εμείς πιο πεζά, από ό,τι περίμενε ίσως, του είπαμε τι μπορείτε να αγοράσετε από εμάς. Και μας είπε επί λέξει "τον Πλάτωνα". Όσοι, λοιπόν, ξένοι μάθουν για μας, γιατί διαπιστώσαμε μετά θλίψεως και άλλα πράγματα, όταν πήγαμε κάπου αλλού, όπως όταν πήγαμε στην Ταϊλάνδη, στη Μαλαισία και στη Σιγκαπούρη που διαπιστώσαμε ότι δεν ήξεραν ότι βρισκόμαστε στο Χάρτη..., θα είναι πρόθυμοι να μας φανούν χρήσιμοι. Το επιβεβαιώνει βλέπω δια νεύματος ο εκλεκτός συνάδελφος κ. Βυζεβίτης, ο οποίος έπαθε και αυτός αυτά που έπαθα και εγώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Και κάποιος άλλος.

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Ασφαλώς, κύριε Πρόεδρε, και εσείς το επιβεβαιώνετε γιατί ήσασταν ο επικεφαλής του κλιμακίου και χαίρομαι διότι επιβεβαιώνονται και από την Έδρα του Προεδρείου και από τα έδρανα της Βουλής ότι αυτά συνέβησαν, κύριε Πρόεδρε.

Θα σας φέρω δύο παραδείγματα. Το ένα παράδειγμα είναι εκείνο που μας είπαν να πουλήσουμε τον Πλάτωνα. Και το άλλο είναι εκείνο που μας είπαν ότι "δεν σας ξέρουμε, δεν ξέρουμε αν υπάρχειτε στο χάρτη".

Η ανάγκη λοιπόν, κύριε Υπουργέ, να υπάρξει αυτό το ίδρυμα και να δράσει κατά τέτοιον τρόπο που να μπορέσει να μεταφέρει στον έξω κόσμο αυτό που είναι η Ελλάδα, άσχετα αν διατηρήσετε το όνομα που προϋπήρχε, ή το αλλάξετε, όπως το αλλάζετε, μας κάνει να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο αυτό.

Αυτή είναι η πρώτη παρατήρηση, κύριε Υπουργέ, και θέλω μία πειστική απάντηση, την οποία πιστεύω ότι θα έχω.

"Ένα δεύτερο θέμα, κύριε Υπουργέ, είναι η απάλειψη κάθε αναφοράς του αποδήμου Ελληνισμού και της ελληνικής γλώσσας. Και απευθύνομαι σ' αυτό, που προηγουμένως είπα ότι έχει τις δυνατότητες, τις ικανότητες, τα προσόντα και τις εμπειρίες να τα γνωρίζει και να του πω: Κύριε Υπουργέ, πριν από λίγους μήνες με άλλους συναδέλφους και βλέπω εδώ τον αγαπητό κ. Παναγιώτη Φωτιάδη και πιστεύω να το επιβεβαιώσει και αυτός, πήγαμε στις υπώρειες του Καυκάσου, όπου οι Έλληνες τραγουδούσαν ελληνικά και δεν γνώριζαν τι θα πει το τραγούδι που έλεγαν.

Θέλω με αυτό να πω και να ρωτήσω "γιατί αυτή η απάλειψη;" Και εδώ περιμένω μια πειστική απάντηση.

Κύριε Υπουργέ και εσείς και εμείς -δεν ξέρω ποιος από τους δύο περισσότερο- είμαστε αποδέκτες ψιθύρων για οικονομικές ατασθαλίες.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Ψίθυροι;

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Ναι, ψίθυροι.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Υπάρχει ολόκληρος φάκελος με δημοσιεύματα. Ψίθυροι είναι αυτά;

ΗΛΙΑΣ ΒΕΖΔΡΕΒΑΝΗΣ: Κύριε Υπουργέ, ο συνάδελφος επισείει φάκελο. Εγώ το είπα ίσως λίγο πιο κομψά.

Πού θέλω να καταλήξω; Έχετε υποχρέωση να δημιουργήσετε τέτοιες ασφαλιστικές δικλίδες, ώστε να πάψουν να υπάρχουν

και οι ψίθυροι, όχι οι φάκελοι που επισείει ο συνάδελφος. Δημιουργήστε λοιπόν, κύριε Υπουργέ, το κατάλληλο εκείνο όργανο που δεν θα επιτρέψει τη δημιουργία τέτοιων καταστάσεων.

Με αυτές τις παρατηρήσεις που είναι παράκληση, κύριε Υπουργέ, να τύχουν από πλευράς σας διευκρινήσεων, δηλώνω ότι ψηφίζω το νομοσχέδιο, το οποίο φέρνει η Κυβέρνηση για το "Ίδρυμα του Ελληνικού Πολιτισμού". Ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας).

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κ. Σταύρου έχει το λόγο.

ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ: Κύριε Πρόεδρε, κύριοι συνάδελφοι, όσες ωραίες φράσεις, επίθετα και προτάσεις χρησιμοποιήσει κανείς είναι αδύνατο να σκιαγραφήσει και να αποδόσει το μεγαλείο του ελληνικού πολιτισμού.

Μεγάλοι διανοητές, φιλόσοφοι και συγγραφείς, φιλέλληνες και Έλληνες έχουν γράψει για το θάυμα του ελληνικού, κυρίως κλασικού πολιτισμού και δεν είναι υπερβολή όταν υποστηρίζουμε ότι η Ελλάδα έδωσε σε αρκετούς τομείς τα φώτα του πολιτισμού στον κόσμο. Αυτό όμως δεν αρκεί.

Οι Έλληνες, ως συνεχιστές αυτού του πολιτισμού, παράγουν διαχρονικά πολιτισμό, οφείλουμε να θωρακίσουμε τη χώρα μας, ως παγκόσμιο πολιτισμικό απολίθωμα, χωρίς προγοναλatriές και χωρίς αποκλεισμούς άλλων πολιτισμών, στην πνευματική και καλλιτεχνική ανάπτυξη και ανέλιξη του σημερινού κόσμου.

Χρειάζεται ιδιαίτερη προσπάθεια και προσοχή προς την κατεύθυνση αυτή, γιατί οι σκοπιμότητες σε παγκόσμιο επίπεδο σε ένα σύγχρονο κόσμο, χωρίς σύνορα θα έλεγα, μπορεί να οδηγήσουν τον Ελληνισμό στο περιθώριο και στην απομόνωση. Εφόσον ο ελληνικός πολιτισμός κινηθεί προς τις κατευθύνσεις αυτές, μπορεί να εξελιχθεί σε βασικό συνήγορο της άσκησης, όχι απαραίτητα συζευγμένης εξωτερικής πολιτικής, αλλά και να αποκτήσει και οικονομική διάσταση.

Οι "επιθέσεις" που δέχεται ο ελληνικός πολιτισμός από τη λεγόμενη

αφροαμερικάνικη τάση και λογική, αναμφισβήτητα πρέπει να μας προβληματίσει και η χώρα μας με επιτυχία θα πρέπει να αμυνθεί.

Κύριε Υπουργέ, το συζητούμενο νομοσχέδιο βρίσκεται προς τη σωστή κατεύθυνση αρκεί το "Ίδρυμα του Ελληνικού Πολιτισμού" να κινηθεί μονίμως στη φιλοσοφία του και δεν μετατραπεί με την πάροδο του χρόνου η συνέλευση των επιτίμων μελών σε πολυάριθμη συνάθροιση συζητούντων και μόνο προσωπικοτήτων. Γι' αυτό, έχω την άποψη, ότι ο αριθμός των μελών δεν θα πρέπει να υπερβεί τον αριθμό των διακοσίων. Θα πρέπει το Ίδρυμα να χαράξει σε διεθνή κλίμακα μια στρατηγική προβολής του ελληνικού πολιτισμού και συνεργασίας με ομοειδή ιδρύματα του απανταχού Ελληνισμού. Και βεβαίως σε καμία περίπτωση δεν θα πρέπει να λειτουργήσει με κομματικά κριτήρια, αλλά πάντοτε να κινείται σε αυστηρά εθνικά πλαίσια με αποκλειστικό γνώμονα την πραγμάτωση των εθνικών του στόχων.

Κύριε Υπουργέ των Εξωτερικών, θέλουμε να πιστεύουμε ότι ο πρόεδρος και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου θα είναι προσηλωμένοι διεθνούς ακτινοβολίας και κύρους, ώστε να βγούμε επιτέλους από τα στενά κομματικά πλαίσια και όχι να τακτοποιήσουμε ή να τιμήσουμε ημετέρους. Το ίδιο πρέπει να ισχύσει και για τα επίμαχα μέλη ασφαλώς, γιατί το ίδρυμα δύναται και μπορεί να αποτελέσει και συντονιστικό όργανο των απανταχού Ελλήνων. Και θα αναφερθώ σε δύο περιπτώσεις που ακούστηκαν σήμερα το πρωί από το ραδιοφωνικό σταθμό "Φλας", όπου η Ελληνίδα Υφυπουργός Δικαιοσύνης του Καναδά κ. Ελένη Μπακοπάνου, τόνισε ότι η Ελλάδα πρέπει να εξάγει πολιτισμό σε ολόκληρο τον κόσμο, αφού η χώρα μας δικαιολογημένα θεωρείται και είναι κοιτίδα του παγκόσμιου πολιτισμού.

Ανάλογες θέσεις και τοποθετήσεις στην ίδια εκπομπή του ραδιοφωνικού σταθμού "Φλας", έκανε και ο ελληνικής κατά-

γωγής Υφυπουργός Παιδείας της γειτονικής μας Αλβανίας κ. Ανδρέας Μάρτος, ο οποίος μάλιστα είπε ότι πολλά στοιχεία και του ελληνικού πολιτισμού, αλλά και τα θετικά στοιχεία της εκπαιδευτικής μας πολιτικής θα προσπαθήσει, αφού πρώτα ανασυγκροτηθεί η χώρα του σε αίθουσες και σχολικά κτίρια, να τα εφαρμόσει και στην πατρίδα του.

Δεν γνωρίζω πόσο έχουμε τιμήσει και σε ποιο βαθμό αξιοποιήσει τους απανταχού του κόσμου ομογενείς. Γνωρίζω, όμως, ότι όταν τους χρειάζεται η πατρίδα μας τρέχουμε δυστυχώς να τους βρούμε την τελευταία στιγμή.

Οι ρυθμίσεις του υπό κρίση νομοσχεδίου συστηματοποιούν αναμφισβήτητη την προσπάθεια που άρχισε το 1992 και πράγματι την εντάσσουν στα πλαίσια της ελληνικής εξωτερικής πολιτικής, για την άσκηση πολιτιστικής διπλωματίας, αρκεί να εξασφαλιστεί με επιτυχία η πλήρης διαφάνεια και ο αυστηρός έλεγχος στο έργο του ιδρύματος.

Κύριε Υπουργέ των Εξωτερικών, για να ευοδωθεί αυτή η προσπάθεια χρειάζεται η χώρα μας να αποκτήσει εκτός από το ίδρυμα και άξιους μορφωτικούς ακολούθους στις πρεσβείες μας, οι οποίοι δυστυχώς είναι ελάχιστοι. Πώς είναι δυνατόν να εφαρμοστεί μία εθνική στρατηγική στον τομέα του πολιτισμού με το υπό κρίση ίδρυμα, πρωτοπόρο, όταν από τις διάφορες χώρες του κόσμου ελλείπουν οι μορφωτικοί ακόλουθοι και μάλιστα μορφωτικοί ακόλουθοι οι οποίοι πρέπει να αξιολογηθούν πριν αποσταλούν.

Εδώ θα ήθελα να αναφερθώ στο Μορφωτικό Ακόλουθο του Καΐρου -δεν τον γνωρίζω τον άνθρωπο παρά μόνο απ' ότι έχω διαβάσει στον Τύπο- ο οποίος είχε εναντιωθεί στις ανασκαφές της Ελληνίδας αρχαιολόγου Λιάνας Σουβαλτζή, η οποία άσχετα με το τι πέτυχε ή όχι, έδωσε την ευκαιρία να προβληθεί διεθνώς η Ελλάδα, ο ελληνικός πολιτισμός και να αποδειχθεί η ελληνικότητα, που αμφισβητείται και βάλλεται από μερικούς, του Μεγάλου Αλεξάνδρου.

Πώς θα ασκήσουμε τέτοια πολιτισμική διπλωματία χωρίς μορφωτικούς ακολούθους και μάλιστα όταν η Τουρκία και η τουρκική προπαγάνδα παντού, αλλά ιδίως στις Ηνωμένες Πολιτείες -και το γνωρίζετε καλύτερο εμού- οργιάζει; Και γνωρίζετε τις μεγάλες επεμβάσεις που κάνει σε διεθνείς εκδοτικούς οργανισμούς; Θα σας αναφέρω -διότι οπωσδήποτε θα το γνωρίζετε- τον επίσημο άτλαντα τον Ηνωμένων Πολιτειών όπου χάρτες με απόλυτα ελληνικά συμφέροντα και ελληνικούς γεωγραφικούς προσδιορισμούς αναγράφονται με πελώρια κεφαλαία γράμματα στα τουρκικά και το όνομα Αιγαίο Πέλαγος για να το βρεις πρέπει να χρησιμοποιήσεις μεγενθυτικούς φακούς.

Βεβαίως ο Ελληνισμός της Αμερικής με ανάλογα ιδρύματα όπως το Βρυώνιο Ίδρυμα της Καλιφόρνια αμύνεται και μάχεται για τα συμφέροντα του Ελληνισμού. Ας τους αξιοποιήσουμε και ας συντονίσουμε τις δραστηριότητες αυτές επ' ωφέλεια του έθνους και του Ελληνισμού.

Σας ευχαριστώ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Νικόλαος Κατσαρός): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, αγαπητοί συνάδελφοι, το νομοσχέδιο που συζητούμε σήμερα εντάσσεται στο πλαίσιο μιας συλλογικής προσπάθειας για εντονότερη δραστηριοποίηση της εξωτερικής πολιτισμικής πολιτικής, ή εάν θέλετε, της εξωτερικής πολιτισμικής διπλωματίας. Το νομοσχέδιο για το "Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού", όπως είναι η νέα ονομασία, κάτι για το οποίο θα δώσω και τις αρμόζουσες εξηγήσεις στις ερωτήσεις των συναδέλφων, είναι προϊόν πολύ θετικών παρατηρήσεων από συναδέλφους όλων των κομμάτων πριν από λίγες εβδομάδες στην επιτροπή όπου το συζητήσαμε.

Θα ήθελα να αναφερθώ λίγο στους στόχους και στο διεθνές περιβάλλον μέσα στο οποίο καλείται αυτό το ίδρυμα να λειτουργήσει.

Πρώτα απ' όλα στην ευρωπαϊκή ήπειρο, αλλά και διεθνώς, όπως και ειδικότερα στη γειτονιά μας, εκείνη της νοτιοανατολικής Ευρώπης, αναζητούνται νέες ταυτότητες ή αν

θέλετε αναζητούνται αξίες και πρότυπα γι' αυτήν τη σύγχρονη εποχή, δημιουργούνται νέα έθνη, αναδεικνύονται λαοί και αναζητούν τις αξίες και τα πρότυπα με τα οποία θα ταυτισθούν είτε ως λαός είτε ως έθνος, μέσα σε ένα πολυπολιτιστικό μόρφωμα που λέγεται Ευρώπη. Και εδώ η Ελλάδα έχει τη δυνατότητα να παίξει σημαντικό ρόλο συνδιαμορφώνοντας ή συμβάλλοντας σε αυτήν την προσπάθεια, σε μία νέα πραγματικότητα πολυπολιτιστική, όπως και κατάφερε η χώρα μας, ο λαός μας να συμβάλει στη διαμόρφωση αξιών και ταυτοτήτων σε διάφορες εποχές.

Αναφέρω ότι στην Ευρώπη της Αναγέννησης υιοθετήθηκε και αναδείχθηκε ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός και αυτό είχε ιδιαίτερη σημασία για το φιλελληνισμό στη διάρκεια του απελευθερωτικού αγώνα του 1821.

Αναφέρω ότι στις Ηνωμένες Πολιτείες της Αμερικής το Σύνταγμα έγινε μετά από την εμβάθυνση στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Μάλιστα, άνθρωποι σαν τον Τζέφερσον έκαναν τη σύγκριση μεταξύ αρχαίου ελληνικού και αρχαίου ρωμαϊκού πολιτισμού και συνειδητά επέλεξαν τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό και το πρότυπο δομής της κοινωνίας του, λόγω της δημοκρατικότητάς του, λόγω της πολυμορφίας του σε σύγκριση με ένα πιο συγκεντρωτικό αυτοκρατορικό ρωμαϊκό σύστημα.

Πρόσφατα, βλέπουμε στην κεντρική και ανατολική Ευρώπη, στα Βαλκάνια αλλά και στην πρώην Σοβιετική Ένωση το ενδιαφέρον και για ένα άλλο κομμάτι του ελληνικού πολιτισμού, δηλαδή την ιστορία και τον πολιτισμό του Βυζαντίου, αλλά και της Ορθοδοξίας και βεβαίως όλα αυτά αναδεικνύουν την ιδιαίτερη σημασία που έχει ο πολιτισμός στην εξωτερική πολιτική.

Στόχος μας, βεβαίως, δεν είναι να δημιουργήσουμε τείχη γύρω από τον ελληνικό πολιτισμό. Αντιθέτως, θέλουμε να αναδείξουμε τον ελληνικό πολιτισμό, την ιδιαιτερότητά του, διότι αυτή η ιδιαιτερότητα μας επιτρέπει να συμμετάσχουμε ισότιμα σε ένα νέο πολιτιστικό γίγνεσθαι.

Βεβαίως, ο ελληνικός πολιτισμός είναι ένας πολιτισμός ο οποίος συνεχώς επανερμηνεύεται. Δεν είναι στατικός, κατ' αρχήν, διότι υπάρχει μία ζωντανή κοινωνία, αλλά επίσης επανερμηνεύεται συνεχώς και σε διεθνές επίπεδο. Παραδείγματος χάρι είχαμε την ευκαιρία να αναφερθούμε στη "μαύρη" Αθηνά προχθές στην επιτροπή, αλλά και στις έννοιες της δημοκρατίας στην Αρχαία Ελλάδα και σε πολλά ακόμα. Το Βυζάντιο είναι αντικείμενο μελετών με την επανερμηνεία μέσα στα νέα ιστορικά πλαίσια που ζούμε σήμερα στα Βαλκάνια.

Επίσης, αναφέρθηκε ο αγορητής του Κομμουνιστικού Κόμματος στα θέματα της διείσδυσης και του ιμπεριαλισμού. Θέλω εδώ να τονίσω ότι σαφώς δεν είναι η εικόνα, δεν είναι ο στόχος, δεν είναι η φιλοσοφία που διέπει την ελληνική Κβέρνηση, εκείνη του ιμπεριαλισμού ή της διείσδυσης σε κάποιες άλλες χώρες. Η έννοια ακόμα του ίδιου του πολιτισμού δεν μπορεί παρά να συμπεριλάβει την έννοια της αναγνώρισης της διαφορετικότητας.

Ιστορικά, η έννοια της λέξης πολιτισμός και μάλιστα ευρωπαϊκός πολιτισμός, είναι ταυισμένη με την αναγνώριση της διαφορετικότητας των λαών της Ευρώπης, άρα και του σεβασμού των διαφορετικών πολιτισμών. Νομίζω ότι αυτή είναι μία φιλοσοφία που συμφέρει και τη χώρα μας. Παρ' ότι έχουμε έναν ένδοξο πολιτισμό, είμαστε μια μικρή χώρα και πληθυσμιακά και αν δεν ενισχύσουμε τη λογική της προστασίας κάθε πολιτισμού, σ' αυτό το γίγνεσθαι των διαφορετικών πολιτισμών, αφήνουμε τότε πράγματι το πεδίο επιβολής μεγαλύτερων -αριθμητικά, ή αν θέλετε από πλευράς οικονομικής δύναμης, μέσω ενημέρωσης- πολιτισμών σε μία νέα πολιτιστική πραγματικότητα παγκοσμίως.

Εν πάση περιπτώσει αυτή η έννοια της αναγνώρισης, της διαφορετικότητας και του σεβασμού της διαφορετικότητας των πολιτισμών, είναι η βάση της δημοκρατίας, των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, καθώς και των καλών γειτονικών σχέσεων μεταξύ χωρών. Ο ίδιος ο αρχαίος ελληνικός πολιτισμός αναδεικνύει και την κριτική σκέψη. Θέλει να προκαλέσει τη σκέψη και τον προβληματισμό μέσα στην καθημερινή ζωή.

Επίσης, μέσα στη φιλοσοφία αυτή, μέσα σ' αυτό το

περιβάλλον, αν θέλετε, το καινούριο, το διεθνές περιβάλλον, η πολιτιστική διπλωματία πρέπει να δει ότι ο ρόλος της κοινής γνώμης διεθνώς έχει αναδειχτεί πολύ σημαντικός στις εξωτερικές υποθέσεις. Αν θέλετε, έχουμε ένα εκδημοκρατισμό της λειτουργίας της εξωτερικής πολιτικής. Το τι θα πει η κοινή γνώμη γύρω από τα εξωτερικά θέματα έχει ιδιαίτερη σημασία, όταν μάλιστα μιλάμε για δημοκρατίες. Ίσως παλαιότερα, σε προηγούμενες γενιές ή πριν από κάποια χρόνια και ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια του ψυχρού πολέμου, η αίτηση της συμμετοχής του λαού στη διαμόρφωση της εξωτερικής πολιτικής ήταν πολύ πιο αδύναμη. Ήταν η αντιπαράθεση δύο κόσμων ή δύο συμμαχιών, η σύγκρουση των δύο υπερδυνάμεων, που δεν επέτρεπε πολλά περιθώρια παρά την έντονη πολλές φορές διαμαρτυρία κινημάτων ειρήνης κ.λπ..

Σήμερα, όμως, υπάρχει πολύ μεγαλύτερη συμμετοχή της κοινής γνώμης. Αυτό σημαίνει ότι σε μία πολιτιστική πολιτική εξωτερικής πολιτικής χρειάζεται να δημιουργήσουμε εκείνη την ελκτική εικόνα της χώρας μας, του πολιτισμού μας, της έννοιας Ελλάδας για να προβάλλουμε ακόμα καλύτερα τα δικαιά μας, την κατανόηση των προβλημάτων μας. Αυτό δεν μπορεί παρά να γίνει μέσα από ένα διάλογο με το μη Έλληνα, μέσα από το σεβασμό και την κατανόηση του δικού του πολιτισμού, των δικών του αναγκών και ενδιαφερόντων. Δεν είναι κάτι που μπορούμε να επιβάλουμε με τη λογική: "Κοιτάξτε, είμαστε ένας αρχαίος πολιτισμός, δεν μπορεί παρά να μας ακούσετε". Γιατί αυτό αμέσως θα δημιουργήσει αντίρρηση, μία άρνηση. Πρέπει να μπορούμε να επικοινωνήσουμε με τον ξένο. Βέβαια, υπάρχουν πολλοί φιλέλληνες, όπως υπάρχουν και πολλοί που δεν γνωρίζουν για τον ελληνικό πολιτισμό.

Έτσι πρέπει να συμβάλουμε στο να συνδέσουμε τον ελληνικό πολιτισμό με τις ιδιαιτερότητες, τα ενδιαφέροντα σε κάθε διαφορετική χώρα, σε κάθε διαφορετικό λαό. Έτσι μπορούμε πράγματι να καλλιεργήσουμε διαύλους επικοινωνίας και δημιουργίας, να αξιοποιήσουμε ακόμη και στοιχεία των δικών τους πολιτισμών αφομοιώνοντάς τα, κάτι για το οποίο ο Έλληνας έχει μία αρχαία παράδοση.

(Στο σημείο αυτό την Προεδρική Έδρα καταλαμβάνει ο Β' Αντιπρόεδρος της Βουλής κ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΓΟΥΡΙΔΗΣ.)

Τέλος, η έννοια του πολιτισμού έχει μια ιδιαίτερη σημασία σε αυτήν τη νέα τεχνολογική εποχή, όπου η πολιτιστική βιομηχανία αποτελεί μια πολύ σημαντική βιομηχανία για πάρα πολλές χώρες και σημαντικό μέσο, όχι μόνο προβολής μιας χώρας αλλά και εσόδων για πολλές περιφέρειες χωρών, όπως παραδείγματος χάρι το πολύ γνωστό Χόλιγουντ της Αμερικής, που έχει δομηθεί γύρω από την πολιτιστική βιομηχανία.

Θέλω, λέγοντάς τα αυτά ως εισαγωγικές παρατηρήσεις, να τονίσω ότι η εξωτερική πολιτιστική μας πολιτική βασίζεται, θα μπορούσε να πει κανείς, σε πέντε συνιστώσες: Πρώτα απ' όλα στη γεωπολιτική μας θέση.

Η ιστορική και πολιτισμική παράδοση της χώρας μας δίνουν ένα συγκριτικό πλεονέκτημα, για να λειτουργήσουμε ως κόμβος επικοινωνίας και προσέγγισης μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των χωρών της Βαλκανικής, του παραεξέξινου χώρου και της Μεσογείου. Και με τη διεύρυνση τώρα της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουμε την ανάδειξη κοινών στοιχείων με τις υπό ένταξη χώρες, κάτι που κάνει ακόμη πιο επιτακτικό το αίτημα να αξιοποιήσουμε αυτές τις ευκαιρίες.

Έτσι, λοιπόν, η σύσφιξη σχέσεων, η δημιουργία διαύλων μέσω πανεπιστημίων, πολιτιστικών και ερευνητικών ιδρυμάτων, είναι ιδιαίτερα σημαντική. Η σύνδεση με πνευματικούς ανθρώπους στην ευρύτερη περιοχή δημιουργεί αυτούς τους διαύλους που μας επιτρέπουν να αξιοποιήσουμε τη γεωγραφική και γεωπολιτική μας θέση.

Το δεύτερο είναι ότι ο πολιτισμός πια είναι μέρος και της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Με τη Συνθήκη του Μάαστριχτ για πρώτη φορά αναφέρεται ως αντικείμενο της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Είναι ένας από τους λόγους για τους οποίους θεωρούμε ότι πρέπει να είναι και στους σκοπούς αυτού του νομοσχεδίου, δηλαδή στους σκοπούς του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, η συνεργασία με τα όργανα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κάτι που είναι αυτονόητο ότι θα έχει θετικό αντίκτυπο.

Εγώ απλώς θέλω να σας τονίσω ένα παράδειγμα, για το οποίο είχαμε μιλήσει πριν από δυο χρόνια εδώ στη Βουλή με το αείμνηστο Ανδρέα Λεντάκη, ο οποίος είχε δραστηριοποιηθεί στα θέματα της παιδείας και του πολιτισμού. Τότε είχα την ευκαιρία να αναφερθώ στην πρωτοβουλία για την ελληνική γλώσσα και ιδιαίτερα για το Ευρωπαϊκό Κέντρο Κλασικών Γραμμάτων, το οποίο υιοθετήθηκε από τους Υπουργούς Παιδείας της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Αυτήν τη στιγμή είμαστε σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας για να προωθήσουμε αυτήν την πρόταση, ώστε να αναδειχθεί στα σχολεία και στα πανεπιστήμια της Ευρωπαϊκής Ένωσης η έννοια του αρχαίου ελληνικού και ρωμαϊκού πολιτισμού. Ήταν μία πρόταση που απαντούσε στην τότε γαλλική κυβέρνηση, η οποία μιλούσε για τη μείωση των επίσημων γλωσσών στην Ευρωπαϊκή Ένωση, όπου εμείς δεν ήμασταν μία απλώς ολιγότερο ομιλούμενη γλώσσα, αλλά ήμασταν μία γλώσσα με αρχαίες ρίζες στην ευρωπαϊκή πραγματικότητα.

Μία τρίτη σημαντική συνιστώσα είναι η ανάδειξη της ιδιαίτερης φυσιογνωμίας και της συνεισφοράς του Βυζαντίου και της Ορθοδοξίας ως ισότιμης συνιστώσας στην ιστορία του ευρωπαϊκού πολιτισμού. Εδώ θέλω να τονίσω ότι οι θρησκευτικές μας παραδόσεις μπορούν να παίξουν καταλυτικό ρόλο στο διάλογο ανάμεσα στους λαούς, είτε είναι ορθόδοξης θρησκευτικής πίστης είτε άλλης είτε μέσα από το διαθρησκευτικό διάλογο π.χ. ανάμεσα στο Χριστιανισμό και το Ισλάμ, που έχει υιοθετηθεί και γίνεται τακτικά. Πρόσφατα έγινε στην Κωνσταντινούπολη. Αυτός ο διάλογος έχει μία ιδιαίτερη αξία, όχι μόνο για τη χώρα μας αλλά και για ολόκληρη την Ευρώπη.

Ένας τέταρτος άξονας της εξωτερικής πολιτιστικής πολιτικής είναι η αξιοποίηση του Ελληνισμού της διασποράς, της δεύτερης, τρίτης, αλλά και τέταρτης γενιάς. Νομίζω ότι είναι προφανές το όφελος που έχει η χώρα μας από την αξιοποίηση του απόδημου Ελληνισμού. Είναι ανάγκη να στηρίξουμε και την πολιτιστική διάσταση του απόδημου Ελληνισμού. Εδώ θέλω να τονίσω ότι σε καμία περίπτωση δεν υπάρχει στο νομοσχέδιο η σκέψη να μην αξιοποιηθεί ο απόδημος Ελληνισμός. Όπως είπαμε όμως και στην επιτροπή, πρέπει να διευκρινιστεί ότι αρμοδιότητες του Υπουργείου Παιδείας δεν πρέπει το Υπουργείο Εξωτερικών να προσπαθεί να τις αφομοιώσει. Παραδείγματος χάριν η εκπαίδευση των Ελληνοπαίδων του εξωτερικού είναι μία αρμοδιότητα του Υπουργείου Παιδείας. Βεβαίως μπορούμε και εμείς να συμβάλουμε σε συνεργασία με το Υπουργείο Παιδείας. Δεν έχω καμία αντίρρηση να το προσθέσω και αυτό στους σκοπούς.

Ακόμη θέλω να τονίσω ότι ο ελληνικός πολιτισμός περιλαμβάνει και τον πολιτισμό του Ελληνισμού της διασποράς. Δεν είναι απλώς ελλαδοκεντρικός ο ελληνικός πολιτισμός. Ο Έλληνας της διασποράς έχει δημιουργήσει ή έχει κρατήσει παλιές παραδόσεις τις οποίες εμείς έχουμε χάσει. Αυτός ο πολιτισμός του Έλληνα της διασποράς πρέπει να μπολιάσει και την Ελλάδα και είναι μέρος του ελληνικού πολιτισμού που θέλουμε να προβάλλουμε.

Πέμπτος άξονας είναι η αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας, η παρουσία μας στον κυβερνοχώρο, που είναι ένας τεράστιος πολιτιστικός χώρος και η συμβολή στην παραγωγή του πολιτιστικού έργου.

Όπως βλέπετε, είναι μια ιδιαίτερα απαιτητική προσπάθεια και γι' αυτόν το λόγο το νομοσχέδιο προσπαθεί να δημιουργήσει ένα φορέα, που μετά από την εμπειρία των τελευταίων ετών θετική ή αρνητική, θα επιτρέψει στο Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού να λειτουργήσει με έναν τρόπο αποτελεσματικό.

Στο σημερινό νομοσχέδιο, πέρα από το διοικητικό συμβούλιο, όπου συμμετέχουν τα Υπουργεία Παιδείας και Πολιτισμού, υπάρχει και επιτροπή προγραμματισμού και αξιολόγησης του έργου του, που δεν έχει απλώς ένα συμβουλευτικό ρόλο, αλλά θα έχει σημαντικό λόγο στον προγραμματισμό του ιδρύματος και της αξιολόγησης, κάτι που τονίστηκε στην επιτροπή και το οποίο προσθέσαμε.

Επιπλέον, έχουμε το διορισμό του προέδρου, που τίθεται υπό την κρίση της αρμόδιας επιτροπής της Βουλής και βεβαίως

η Βουλή θα ενημερώνεται για τα πεπραγμένα, καθώς και για τον οικονομικό απολογισμό του ιδρύματος στο τέλος κάθε έτους.

"Ετσι, λοιπόν, θέματα, που αναφέρθηκαν εδώ, είτε σε σχέση με τον απολογισμό των δραστηριοτήτων είτε σε σχέση με τη διαχείριση των οικονομικών, θα είναι πλέον αντικείμενο συστηματικού ελέγχου από τη Βουλή.

Η συνέλευση επιτίμων μελών του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού θα συμβάλει ιδιαίτερα στο να συνδεθούμε με προσωπικότητες εντός της χώρας, αλλά και ιδιαίτερα εκτός, με Έλληνες ή και φιλέλληνες, που μπορούν να συμβάλουν ουσιαστικά στην προώθηση των στόχων του ιδρύματος.

Αναφέρεται στους στόχους το θέμα της γλώσσας, η διάδοση και η προβολή της και σαφώς είναι σημαντικό το γεγονός, ιδιαίτερα όταν μιλάμε για μη Έλληνες και για ενήλικες Έλληνες απόδημους, οι οποίοι δεν γνωρίζουν καλά την ελληνική γλώσσα και θέλουν να τη μάθουν.

Θέλω να πω δυο-τρία πράγματα ακόμα πάνω στις παρατηρήσεις των συναδέλφων. Δεν έχω αντίρρηση να ενισχύσουμε λεκτικά τους σκοπούς, ώστε και η προώθηση της ελληνικής γλώσσας και η προώθηση του πολιτισμού να είναι πιο σαφής.

Επίσης, σε σχέση με το δημόσιο χαρακτήρα του ιδρύματος, πράγματι υπάρχει σύγκλιση με τα κριτήρια του Μάαστριχτ και πρόκειται για μια προσπάθεια, ώστε να μην ανεβάσουμε τα ελλείμματα του κρατικού προϋπολογισμού. Όμως, και να μην υπήρχε αυτός ο λόγος, θέλουμε να έχει μια ιδιαίτερη ευελιξία. Μην ξεχνάτε ότι κατά βάση έχει δραστηριότητα στο εξωτερικό. Η δραστηριότητά του στο εσωτερικό, ελάχιστη είναι και αυτή ουσιαστικά θα αξιοποιηθεί από τις υπηρεσίες του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Παιδείας, ίσως και άλλων Υπουργείων και φορέων κρατικών ή μη κρατικών, όπως του Οργανισμού Τουρισμού κλπ. Η ευελιξία που ζητάμε δεν είναι ενάντια στο δημόσιο συμφέρον, είναι υπέρ αυτού. Είναι η προώθηση των εθνικών μας στόχων με πιο αποτελεσματικό τρόπο.

Γι' αυτόν το λόγο ακριβώς διατηρούμε την προτέρα μορφή, η οποία είναι η μορφή εκτός δημοσίου για τις προσλήψεις και για τις διαδικασίες των διαφόρων αποφάσεων.

Θέλω επίσης να τονίσω -επειδή κάποιοι αναφέρθηκαν και ιδιαίτερα ο εισηγητής του ΔΗ.Κ.ΚΙ. σε σχέση με την έλλειψη συντονισμού μεταξύ των διαφόρων φορέων, ή ότι θα έπρεπε να υπάρχει ένα νομοσχέδιο για όλα τα πολιτιστικά πράγματα και όλα τα θέματα παιδείας ότι υπάρχει πρώτον συνεργασία, υπάρχουν οι εκπρόσωποι όπως είπα και βεβαίως υπάρχει η εξειδίκευση στο συγκεκριμένο τομέα. Μην ξεχνάμε ότι όταν βάλλεις κάτω από μία ομπρέλα πάρα πολλά αντικείμενα και διαφορετικά, είναι πιθανόν κάποιο από αυτά τα αντικείμενα να μη λειτουργήσει σωστά. Εδώ μιλάμε για μία εξειδικευμένη διπλωματική πολιτική, που χρησιμοποιεί τον πολιτισμό που είναι ένα σημαντικό πλεονέκτημα της χώρας μας και γι' αυτό ακριβώς μιλάμε για το συγκεκριμένο αυτό ίδρυμα, για να μπορεί να εξειδικευθεί σε αυτόν τον τομέα και να μπορεί να προωθήσει με μόνη προτεραιότητα αυτόν τον τομέα.

"Ετσι λοιπόν το να συγχωνευθεί ή το να μπει κάτω από μία ομπρέλα πολλών άλλων πραγμάτων είναι πιθανόν να υποβαθμίσει ακριβώς αυτήν τη λειτουργία και αυτήν την προτεραιότητα. Αναδεικνύουμε, δηλαδή, την ιδιαιτερότητα αυτής της λειτουργίας με τη δημιουργία αυτού του φορέα.

Το δεύτερο είναι η εποπτεία από το Υπουργείο Εξωτερικών. Υπήρξαν πολλοί που είπαν "είναι κρατικό, μα είναι το Υπουργείο Εξωτερικών που έχει την εποπτεία, κλπ. Κοιτάξαμε όλα τα παρόμοια ιδρύματα στην Ευρωπαϊκή Ένωση αλλά και αλλού. Αν θέλετε να πάμε και στην Αμερική μπορώ να σας πω και την παρόμοια εκεί εμπειρία. Το GOETHE το BRITISH COUNCIL, η ALLIANCE FRANCAISE όλα αυτά είναι όχι απλώς κρατικά, είναι υπό την άμεση εποπτεία του Υπουργείου Εξωτερικών. Στη μεν Γαλλία είναι παράρτημα του Υπουργείου Εξωτερικών, είναι υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών, στην Αγγλία και στη Γερμανία είναι απλώς υπό την εποπτεία από το αντίστοιχο Υπουργείο Εξωτερικών. Αν λοιπόν δεν

καινοτομούμε, απλώς ακολουθούμε την εμπειρία την πεπατημένη και μάλιστα μία καλή εμπειρία, τουλάχιστον για τα αποτελέσματα αυτών των ιδρυμάτων που ανέφερα.

Βεβαίως, θα μου πείτε, θα μπορεί να είναι κομματικοί οι άνθρωποι που θα βάλετε. Θα κριθούμε γι' αυτά. Εγώ πιστεύω ότι στην εποχή πια που ζούμε, όποιος πολιτικός, όποιος Υπουργός βάλει κομματικούς φίλους, που δεν έχουν τα απαραίτητα προσόντα, ουσιαστικά δεν έχει μέλλον ο ίδιος να πετύχει στους στόχους και στις αρμοδιότητες, τις οποίες του έχει αναθέσει η Κυβέρνηση. Δηλαδή θεωρώ ότι είναι αντίθετο προς το συμφέρον ενός οποιουδήποτε σύγχρονου πολιτικού να σκέφτεται με αυτήν την λογική. Βεβαίως, ένας Υπουργός θέλει να έχει ανθρώπους με τους οποίους να μπορεί να συνεργάζεται και οι οποίοι να μπορούν να υλοποιήσουν τους στόχους. Θέλει μία κυβέρνηση να βρει τους πραγματικούς άξιους ανθρώπους, αλλά χωρίς κομματικά κριτήρια. Συμφωνώ. Γι' αυτό θα κριθούμε. Θα κριθούμε κατ' αρχήν από εσάς όταν θα ελέγχετε τις αποφάσεις, όταν έρθει ο πρόεδρος παραδείγματος χάριν τον οποίον θα επιλέξουμε, όταν θα μπουν τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου, αλλά βεβαίως θα κριθούμε και από τον ελληνικό λαό. Πάντως η δική μου η αίσθηση είναι, πια αυτά τα έχει ξεπεράσει η ίδια η κοινή γνώμη. Και αυτό αν δεν το λάβουμε εμείς ως πολιτικοί υπόψη μας, κακό κάνουμε δικό μας.

Θέλω να πω όμως και κάτι ακόμα. Συμφωνώ με τις παρατηρήσεις ότι οι έδρες είναι πολύ σημαντικές στα πανεπιστήμια. Βεβαίως το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού θα έχει και έχει σε συνεργασία πάντα με το Υπουργείο Πολιτισμού και το Υπουργείο Παιδείας στόχο να προωθήσει ακριβώς αυτές τις έδρες, δημιουργούν εστίες προβληματισμού γύρω από την Ελλάδα, γύρω από τον ελληνικό πολιτισμό και βεβαίως γύρω από τα ελληνικά ενδιαφέροντα γενικότερα. Οπωσδήποτε ως Υπουργείο Εξωτερικών μας ενδιαφέρει τα μεγάλα θέματα της Ελλάδος να συζητούνται, να γίνονται κατανοητά σε χώρους έρευνας, τα λεγόμενα think tanks, εκεί δηλαδή όπου διαμορφώνεται η πολιτική σκέψη και διαμορφώνονται οι πολιτικές αποφάσεις σε χώρες όπως είναι οι Ηνωμένες Πολιτείες, αλλά και άλλες μεγάλες ευρωπαϊκές χώρες και όχι μόνο.

Θέλω να πω δύο λόγια για το θέμα του ονόματος και μετά να κλείσω. Μερικά απ' αυτά, τα οποία έχετε προτείνει, τα έχω αποτυπώσει, ώστε να μπορέσω να τα προτείνω και να τα συζητήσουμε στα άρθρα.

"Όσον αφορά το όνομα, υπάρχει μία απλή πρακτική. Όπως θα καταλάβατε, όχι μόνο δόλος δεν υπάρχει αλλά ο ελληνικός πολιτισμός είναι το βασικό όχημα πάνω στο οποίο θα βασιστούμε για το ίδρυμα αυτό. Πρώτα απ' όλα υπάρχει ένα πρακτικό ζήτημα. Ο τίτλος στις περισσότερες γλώσσες δεν είναι εύηχος με την άμεση μετάφραση "Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού", ενώ πολύ πιο εύηχος και σωστός εννοιολογικά είναι Hellenic Culture Foundation.

Επίσης, η όλη φιλοσοφία, την οποία ανέπτυξα, όπως βλέπετε, είναι φιλοσοφία που θέλει να διευρύνει τους στόχους αυτού του ιδρύματος. Δηλαδή, συνεργασίες με άλλες χώρες, διάλογος με άλλους πολιτισμούς, κοινές εκδηλώσεις, να αγγίζει πολλές ευαίσθητες χορδές, που μπορεί να είναι, αν θέλετε, μέσα από μία πολυπολιτιστική διάσταση. Άρα, διευρύνουμε τους στόχους.

Τρίτον, θεωρούμε ότι μ' αυτόν τον τίτλο θα προωθήσουμε καλύτερα τους στόχους μας, τον ελληνικό πολιτισμό, αλλά και την ελληνική πολιτιστική διπλωματία.

Και τέταρτον, η έννοια ελληνικός πολιτισμός στο εξωτερικό έχει ταυτιστεί μόνο με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Κακώς, αλλά αυτή είναι η πραγματικότητα. "Ετσι, η πρώτη εικόνα που δίδεται στο μη Έλληνα είναι ότι αυτός είναι ένας φορέας που ασχολείται μόνο με τον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Βεβαίως, θα μου πείτε ότι όλα αυτά είναι ιδιαίτερης σημασίας, ίσως όχι, πάντως, σίγουρα αυτός ο τίτλος αρμόζει καλύτερα από τον προηγούμενο, χωρίς να θεωρώ ότι είναι κάποια σημαντική διαφωνία που έχω με τους συναδέλφους.

Υιοθετώντας τις προτάσεις των συναδέλφων, θα ήθελα να πω ότι στον παλιό νόμο αναφέρεται μεταξύ άλλων ότι "το

"Ίδρυμα Πολιτισμού συνεργάζεται και συντονίζεται με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας για τη διατήρηση και καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας της νέας γενιάς των ομογενών, που κατοικούν σε περιοχές όπου δεν παρέχεται οργανωμένη ελληνική εκπαίδευση". Μπορούμε, λοιπόν, από τον παλιό νόμο να διευρύνουμε τουλάχιστον στους σκοπούς, το ρόλο, αν και δεν αποκλείεται αυτός ο σκοπός. Η συνεργασία του Ελληνικού Ίδρυματος Πολιτισμού με τη Γενική Γραμματεία Απόδημου Ελληνισμού είναι δεδομένη και βεβαίως με το Υπουργείο Παιδείας, αλλά μπορεί να συμπληρωθεί στο άρθρο 1 παράγραφος 1 με τη διατύπωση "Συμβολή στη διατήρηση της καλλιέργειας της ελληνικής γλώσσας στις νέες γενιές των ομογενών".

Στο άρθρο 1 παράγραφος 1 μπορεί επίσης να προστεθεί: "Συμβάλλει στην ανάπτυξη και αξιοποίηση των διαπολιτισμικών και πολυπολιτισμικών σχέσεων με σκοπό τη δημιουργική και ειρηνική συνύπαρξη των λαών".

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ: Κύριε Υπουργέ, θα μπορούσαμε να έχουμε αυτές τις τροποποιήσεις;
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Βεβαίως.

Επίσης, στο άρθρο 1 μετά τη φράση "η διάδοση και προβολή της ελληνικής γλώσσας", να προστεθεί "και ελληνικού πολιτισμού", για να είμαστε απολύτως σαφείς μ' αυτά που είπατε, κύριε Σκανδαλάκης.

Επίσης, στο άρθρο 1 παράγραφος 1 μετά τη φράση "επιστημονικής συνεργασίας με άλλες χώρες και με την Ευρωπαϊκή Ένωση", να συμπληρωθεί με τη διατύπωση "και με διεθνείς οργανισμούς".

Τουλάχιστον αυτά μπορώ να σας προτείνω αυτήν τη στιγμή ως θέματα που μπορώ να υιοθετήσω από τις παρατηρήσεις σας. Όμως, θα έχουμε την ευκαιρία και στη συζήτηση επί των άρθρων να δούμε και άλλες προτάσεις, τις οποίες έχετε κάνει. Μερικές από αυτές έχουν ήδη ενσωματωθεί από την επιτροπή στο νομοσχέδιο και άλλες μπορούμε να τις ενσωματώσουμε, εφ' όσον συμφωνήσουμε και στη συζήτηση επί των άρθρων.

Ευχαριστώ, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Και εμείς ευχαριστούμε, κύριε Υπουργέ, και θα ήθελα τις τροποποιήσεις που κάνετε στα άρθρα να τις δώσετε να γραφτούν στα Πρακτικά και να μοιραστούν επίσης στους συναδέλφους Βουλευτές, οπότε αύριο να είναι γνώστες.

Ο κ. Τσιτουριδής έχει το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μπορώ να ζητήσω κάτι;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Κουνάλακη.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Θα παρακαλέσω αν είναι δυνατόν, να προηγηθώ, θα μιλήσω για δέκα (10') λεπτά μόνο, γιατί είμαι και στην Επιτροπή Παιδείας και είμαι υποχρεωμένος να τρέχω από τη μία αίθουσα στην άλλη.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Έχουν αυτό το "καλό" τα μικρά κόμματα, αλλά έτσι αποκτάτε μεγάλες εμπειρίες.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Ναι, αλλά έχω εξαντληθεί, δεν μπορώ να τρέχω άλλο.

ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, τα μεγάλα κόμματα μπορούν να είναι γενναίοψυχα και γενναιοδωρα. Ας προηγηθεί ο κ. Κουνάλακης.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Κουνάλακη, έχετε το λόγο.

ΠΕΤΡΟΣ ΚΟΥΝΑΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, κυρίες και κύριοι συνάδελφοι, εγώ δεν θα πω τίποτε για τον ελληνικό πολιτισμό και τη σημασία του, διότι ειλικρινά έχω την αίσθηση ότι εδώ μιλούμε συνεχώς γι' αυτά και προσπαθούμε ο ένας να πείσει τον άλλον για τη σημασία του ελληνικού πολιτισμού. Το θέμα λοιπόν δεν είναι αυτό, γιατί πιστεύω ότι είμαστε όλοι πεπεισμένοι. Το θέμα είναι τι κάνουμε για να διαδώσουμε και ποιες είναι οι δράσεις μας για τη διάδοση του ελληνικού πολιτισμού με την καθιέρωση -θα έλεγα- του διαχρονικού ελληνικού πολιτισμού διότι καμιά φορά διαπιστώνω εδώ μέσα, ότι πάσχουμε από προγονοπληξία, αναφερόμαστε μόνο στον αρχαίο ελληνικό πολιτισμό. Και μία χώρα που δεν έχει

σύγχρονο πολιτισμό, δεν έχει παρόν και δεν έχει και μέλλον. Επομένως, τι κάνουμε για την καθιέρωσή του σαν μία σημαντική συνιστώσα στις πολυπολιτισμικές κοινωνίες που αναπτύσσονται, όχι μόνο στην Ευρώπη αλλά σε ολόκληρο τον κόσμο;

Θέλω να σας πω ειλικρινά, ότι ζηλεύω όταν παρακολουθώ εδώ στην Αθήνα τη δραστηριότητα του Γαλλικού Ινστιτούτου, του Βρετανικού Συμβουλίου, του Γκαίτε κλπ, τα οποία έχουν μετατραπεί και τα τρία αυτά ινστιτούτα, σε πολύ σημαντικά πολιτιστικά κέντρα και ένα μεγάλο μέρος της πολιτιστικής ζωής της Αθήνας περνάει από αυτά τα τρία ινστιτούτα. Εμείς δυστυχώς δεν κάνουμε κάτι αντίστοιχο -δεν λέω να κάνουμε το ίδιο, γιατί πρόκειται για μεγάλες χώρες που διαθέτουν τεράστια ποσά για τη λειτουργία αυτών των ιδρυμάτων- έστω και σε μικρότερη κλίμακα στις χώρες του εξωτερικού.

Όταν το 1992 θεσμοθετήθηκε το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, νομίζω ότι όλοι χαιρέτισαμε την ιδέα και το νέο θεσμό. Δυστυχώς, όμως, εμφανίστηκαν σύντομα πάρα πολλά προβλήματα δυσλειτουργίας, λανθασμένες επιλογές, έλλειψη οράματος, παραιτήσεις μελών της γενικής συνέλευσης και εκπροσώπων στο εξωτερικό, όπως στο Βερολίνο και στο Λονδίνο και μάλιστα, άρχισαν να ακούγονται καταγγελίες για διασπάθιση του δημοσίου χρήματος, κακοδιαχείριση κλπ. Έδειξα πριν το φάκελο. Έχω εδώ ένα ντοσιέ με δεκάδες δημοσιεύματα. Βγαίνει μία άθλια οσμή από όλη αυτήν την ιστορία.

Το 1995 με τη λήξη της θητείας του πρώτου διοικητικού συμβουλίου ξέσπασε ανοικτή κρίση που κορυφώθηκε τότε με την παρέμβαση του Υφυπουργού Εξωτερικών που προωθούσε την αλλαγή του Διοικητικού Συμβουλίου και το διορισμό νέου. Από τότε θα έλεγα ότι τότε υπήρξε μία ωμή παρέμβαση κακής ποιότητας. Πρέπει να σας πω, ότι ήρθα σε επαφή με διανοούμενους του ευρύτερου χώρου της Αριστεράς, για να τους πείσω να μετάρχουν στη νέα προσπάθεια και ήταν τόσο πικραμένοι και απογοητευμένοι από αυτά τα οποία είχαν συμβεί, που δεν ήθελαν να ακούσουν γι' αυτήν την ιστορία.

Άρα, πρέπει να είμαστε πάρα πολύ προσεκτικοί όταν παρεμβαίνουμε σε τέτοιους θεσμούς και πικραίνουμε και πληγώνουμε ανθρώπους που έχουν ειδικές ευαισθησίες. Θα έλεγα ότι από τότε το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού υπολειπεται με ένα καθεστώς μεταβατικό και με υπουργικές αποφάσεις.

Θέλω όμως να κάνω τέσσερις, πέντε παρατηρήσεις για να μην πάρω παραπάνω χρόνο.

Θέλω να με ακούσετε, κύριε Υπουργέ, γιατί για μένα έχει πάρα πολύ μεγάλη σημασία να υπάρχει μία συντονισμένη δράση όλων των Υπουργείων, που ασχολούνται με την εξωτερική πολιτιστική πολιτική.

Δεν ξέρω αν έχετε υπόψη σας το βιβλίο, που εξέδωσε ο κ. Βενιζέλος. Το θέμα του είναι η εξωτερική πολιτιστική πολιτική. Σ' αυτό υπάρχει ένα πλήρες πρόγραμμα και δεν είναι μόνο αυτό.

Σε αυτό το βιβλίο μιλάει για την ελληνική παρουσία στο εξωτερικό με τις δραστηριότητες του Υπουργείου Πολιτισμού κλπ, το Ίδρυμα, τα μουσικά γεγονότα εξειδικευμένα και επίσης αναφέρει: "Ανακύπτουν βέβαια μικρά, αλλά κρίσιμα οργανωτικά ζητήματα, που οφείλονται εν πολλοίς σε γραφειοκρατικές αγκυλώσεις, στιγμιαίες εμπνεύσεις ή ανεξήγητους πατριωτισμούς των επί μέρους φορέων. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να εμφανίζονται μη ορθολογικές καταστάσεις, να μη γίνονται οικονομίες κλίμακας, να μην αποδίδουν όσο πρέπει οι επενδύσεις σε κεφάλαια και ανθρώπους". Και συνεχίζει:

Για παράδειγμα, είναι παράδοξο το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού να μην έχει οργανική σχέση και στενή συνεργασία με το Υπουργείο Πολιτισμού και τους φορείς που εποπτεύονται από αυτό, επειδή έτσι έτυχε να νομοθετηθεί κατά την εποχή της σύστασής του. Όλα αυτά θεραπεύονται μέσα από την καλοπιστία, αλλά το πρόβλημα εξακολουθεί."

Γιατί τα λέω αυτά; Κάνετε βέβαια μία προσπάθεια τώρα να αντιμετωπίσετε το πρόβλημα αυτό, αλλά νομίζω ότι είναι ανεπαρκής. Δεν νομίζω ότι το πρόβλημα λύνεται με τη

συμμετοχή ενός μέλους, που υποδεικνύει το Υπουργείο Πολιτισμού, μέσα στους δεκατρείς και με κάποιο συντονισμό των τριών Υπουργείων.

Επομένως, για να μην έχουμε επανάληψη αυτών των προβλημάτων, των δυσλειτουργιών, των επικαλύψεων και τη διασπάθιση πολλών εκατομμυρίων δραχμών για παράλληλες δραστηριότητες, πρέπει να υπάρξει μία συνεννόηση κατ' αρχήν ανάμεσα στα Υπουργεία, η οποία δυστυχώς νομίζω ότι σήμερα δεν υπάρχει, τουλάχιστον σε ικανοποιητικό βαθμό.

Το δεύτερο πρόβλημα που ήθελα να θίξω είναι ο ρόλος του απόδημου Ελληνισμού σε σχέση με το ΙΕΠ. Διάβασα, βέβαια, ότι ο κύριος Υπουργός είπε ότι θα υπάρξει μία προσπάθεια στενότερης σχέσης. Επειδή κάναμε πολλά ταξίδια με την Επιτροπή Απόδημου Ελληνισμού στο εξωτερικό, διαπίστωσα ότι εκεί όπου υπάρχουν παραρτήματα, δεν υπάρχει καμία απολύτως σχέση αυτών των παραρτημάτων με τον απόδημο Ελληνισμό.

Και όμως, κύριε Υπουργέ, θέλω να σας πω ότι οι δραστηριότητες των ινστιτούτων στην Αθήνα, του Βρετανικού, του Γαλλικού και του Γκαίτε, στηρίζονται σε πολύ σημαντικό βαθμό στις παροικίες των Άγγλων, των Γερμανών και των Γάλλων που ζουν στην Αθήνα, διότι αυτοί έχουν δημιουργήσει ένα κοινωνικό περίγυρο και Ελλήνων και υπάρχει πάντα μια μαγιά, η οποία ενισχύει και στηρίζει οποιαδήποτε δραστηριότητα και εκδηλώσει.

Δυστυχώς, σε μας δεν συμβαίνει αυτό. Καμία σχέση δεν υπάρχει ανάμεσα στον απόδημο Ελληνισμό του εξωτερικού και σε αυτά τα παραρτήματα. Πήγα σε δύο-τρεις πόλεις, που λειτουργούν παραρτήματα, ρώτησα τους ανθρώπους εκεί, τους απόδημους. Και δεν εννοώ, αν θέλετε, τους "απλούς εργάτες" που μπορεί να μην έχουν ενδιαφέρον για τέτοιου είδους εκδηλώσεις. Ξέρετε ότι σε πολύ μεγάλα κέντρα του εξωτερικού, παραδείγματος χάριν στο Παρίσι και αλλού, υπάρχει πλειάδα, μεγάλος αριθμός Ελλήνων διανοουμένων, επιστημόνων κλπ. Αυτοί δεν έχουν καμία απολύτως σχέση με αυτά τα πράγματα, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει και καμία στήριξη από τον απόδημο Ελληνισμό αυτών των εκδηλώσεων. Κάνω μερικές συγκεκριμένες προτάσεις. Εσείς λέτε ότι πρέπει να υπάρξει μία ενίσχυση των σχέσεων. Εγώ το κάνω πιο συγκεκριμένο. Παραδείγματος χάριν, θα μπορούσε σε αυτό το συμβουλευτικό όργανο, αλλά ακόμη και στο διοικητικό συμβούλιο, να μετέχει ένα μέλος από το ΣΑΕ, για να υπάρχει και μία σύνδεση οργανική.

Δεύτερον, επειδή ξέρω ότι χρειάζονται τα παραρτήματα αυτά ανθρώπους, υπαλλήλους κλπ, θα μπορούσε, αν βέβαια υπάρχουν άνθρωποι του απόδημου Ελληνισμού εκεί, να προσλαμβάνονται κάποιοι από αυτόν τον κόσμο, υπό τον όρο βέβαια ότι δεν θα κάνουμε αβαρίες, υποχωρήσεις, για να είναι οπωσδήποτε απόδημοι. Αυτό μπορεί να γίνει, αν υπάρχει έμψυχο υλικό.

Τρίτον, θα έλεγα ότι θα μπορούσαν να συγκροτούνται τοπικές επιτροπές, που να βοηθούν τη δράση του ΙΕΠ ή να τη συντονίζουν και εκεί θα μπορούσαν να μετέχουν και απόδημοι, διανοούμενοι, επιστήμονες κλπ. Νομίζω ότι τέτοια πράγματα θα βοηθούσαν πάρα πολύ να ενισχυθούν οι δεσμοί με τον απόδημο Ελληνισμό.

Θα ήθελα, επίσης, να πω ότι ενώ χαιρέτισαμε αυτήν την υπόθεση και υπήρξε στην αρχή μία ικανοποιητική χρηματοδότηση, στην πορεία αυτά τα πράγματα ανατράπηκαν. Υπήρξε μία στασιμότητα του ιδρύματος και μου έκανε τρομερή εντύπωση, ήμουν ο μόνος που αναφέρθηκε κατά τη συζήτηση του προϋπολογισμού, στο ότι μειώθηκε κατά 30% περίπου το κονδύλι που δινόταν στο Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού.

Ενώ, δηλαδή, τα τρία πρώτα χρόνια υπήρξε ένας προϋπολογισμός τριάντι δισεκατομμυρίων (3.500.000.000) δραχμών, τον προηγούμενο χρόνο βρήκαμε το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού για να κάνουμε οικονομίες. Για την Πολιτιστική Πρωτεύουσα, ξοδεύουμε δεκάδες δισεκατομμύρια, το έλλειμμα του Παγκοσμίου Πρωταθλήματος Στίβου έφθασε τα δέκα δισεκατομμύρια (10.000.000.000) έως δεκαπέντε δισεκατομμύρια (15.000.000.000), για τη διεκδίκηση των

Ολυμπιακών Αγώνων έχουμε ξοδέψει ένα σωρό δισεκατομμύρια δραχμές και εκεί βρήκαμε να κάνουμε οικονομία κατά τριακόσια εκατομμύρια (300.000.000.000) δραχμές, από το ένα (1.000.000.000) δισεκατομμύριο, έπεσε στα επτακόσια εκατομμύρια (700.000.000) ο προϋπολογισμός και κανείς δεν διαμαρτυρήθηκε.

Και ξέρετε γιατί; Διότι αυτό το πράγμα δεν είχε καμία δυναμική, δεν είχε πλέον κανένα κύρος, λόγω των κρίσεων που είχαν προηγηθεί.

Επομένως, νομίζω ότι υπάρχει ένα θέμα χρηματοδότησης. Δεν μπορεί κανείς με επτακόσια εκατομμύρια (700.000.000) δραχμές το χρόνο να πει ότι κάνει μία ουσιαστική πολιτιστική εξωτερική πολιτική μέσω του ΙΕΠ.

Τέταρτον, έχουμε μία συνθήκη στην Ελλάδα, όταν ένας θεσμός είναι σε κρίση, να λέμε ότι θα τον κάνουμε πιο αποτελεσματικό και καταργούμε δημοκρατικές διαδικασίες. Ευθύνεται άραγε το γεγονός ότι το διοικητικό συμβούλιο εκλέγονταν από τη συνέλευση των μελών, στο ότι πέρασε κρίση και είχε δυσλειτουργίες το ΙΕΠ; Τώρα για να αντιμετωπίσουμε την κρίση, να το κάνουμε πιο αποτελεσματικό, μειώνουμε έως καταργούμε πλήρως τις δημοκρατικές διαδικασίες και φθάνουμε σ' ένα διορισμένο διοικητικό συμβούλιο και μία γενική συνέλευση με συμβουλευτικό χαρακτήρα.

Δεν νομίζω ότι αυτό είναι το πρόβλημα του ΙΕΠ και των δυσλειτουργιών του και της κρίσης που πέρασε.

Αυτά ήθελα εγώ να πω, δεν θέλω να πω περισσότερα. Εμείς θα ψηφίσουμε το νομοσχέδιο, παρά τις παρατηρήσεις που κάναμε, αλλά παρακαλούμε τον κύριο Υπουργό να δείξει μία θετική ανταπόκριση σ' αυτές τις προτάσεις μας, γιατί νομίζουμε ότι είναι θετικές.

Δεν πέρασα το χρόνο μου, κύριε Πρόεδρε.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Έχετε λειτουργήσει ως χρονόμετρο. Είπατε δέκα λεπτά και κάνατε εννέα και πενήντα οκτώ. Μπράβο σας!

Ο κ. Τσιτουρίδης Κοινοβουλευτικός Εκπρόσωπος της Νέας Δημοκρατίας, έχει το λόγο.

ΣΑΒΒΑΣ ΤΣΙΤΟΥΡΙΔΗΣ: Η ύπαρξη και η λειτουργία ενός ιδρύματος, όπως αυτό επί του οποίου καλούμεθα να νομοθετήσουμε σήμερα, πιστεύουμε ότι καλύπτει μία αναγκαιότητα για την προώθηση των εθνικών μας στόχων στα πλαίσια της εξωτερικής πολιτιστικής πολιτικής, την οποία πρέπει να έχει η χώρα.

Για να αξιολογήσουμε την πρόταση αυτή και να τοποθετηθούμε επ' αυτής θα πρέπει να διακρίνουμε τρία διαφορετικά πλαίσια.

Το πρώτο είναι ποια είναι η υφιστάμενη κατάσταση σήμερα στον τομέα της εξωτερικής πολιτιστικής πολιτικής, το δεύτερο πλαίσιο, το οποίο μας απασχολεί και το οποίο θα αναπτύξουμε εδώ, είναι ποιοι οι σκοποί τους οποίους πρέπει να έχει μία τέτοια πολιτική και το τρίτο είναι αν τα μέσα, τα οποία υπάρχουν σήμερα, και ένα από τα οποία είναι το Ίδρυμα Ελληνικού Πολιτισμού, μπορούν να μας επιτρέψουν ως ελληνική Πολιτεία να επιτύχουμε τους στόχους επί των οποίων νομοθετούμε και τους οποίους θέλουμε.

Είναι γεγονός -και συμφωνούμε όλοι επ' αυτού- ότι ο ελληνικός πολιτισμός είναι ένα πολύ μεγάλο κεφάλαιο για τον Ελληνισμό. Και εκείνο το οποίο ομολογούμε όλοι -και συμφωνούμε επ' αυτού- είναι ότι η εξαγωγή αυτού του πολιτισμού μέχρι σήμερα έχει γίνει με πλημμελή τρόπο. Και στους καιρούς μας έχουμε και νέα δεδομένα, τα οποία πρέπει να λάβουμε υπόψη μας, όταν καλούμεθα να νομοθετήσουμε επί των μέσων και να καθορίσουμε και τους στόχους.

Τα νέα δεδομένα είναι ότι ο Ελληνισμός, η Ορθοδοξία, η κλασική περίοδος έχουν πάψει να είναι φάρος για τους πέραν από εμάς λαούς. Υπήρξαν εποχές, όπως ανέφερε και ο Υπουργός και άλλοι συνάδελφοι, κατά τις οποίες ο κλασικός Ελληνισμός ήταν φάρος. Κάποιοι έβλεπαν προς εμάς και είχαν όραμα. Σήμερα ο ελληνικός πολιτισμός, αν θέλουμε να έχουμε μία πολιτική που να εξυπηρετεί τους στόχους μας, πρέπει να λειτουργήσει και ως σταυροφόρος, χωρίς αυτό να σημαίνει ότι πρέπει να μπούμε σε συγκρούσεις

και σε αντιπαράθεσεις με άλλους πολιτισμούς. Και το λέω αυτό, διότι έρχονται και άλλοι πολιτισμοί και άλλες παραδόσεις που εμφανίζονται πολύ ενεργά στη διαμόρφωση του σύγχρονου πολιτισμού, σ' έναν κόσμο ο οποίος ανοίγει τα σύνορά του. Έτσι, λοιπόν, η δράση μας θα πρέπει να είναι και έντονη και το κύρος των θεσμών για τους οποίους νομοθετούμε πρέπει να είναι αυξημένο και υψηλό. Αυτά σε ό,τι αφορά την υφισταμένη κατάσταση.

Έρχομαι τώρα στον σκοπό. Εμείς συμφωνούμε επί του σκοπού τον οποίο θέτει το νομοσχέδιο και με τις τροποποιήσεις, τις οποίες πρότεινε ο Υπουργός. Θα λέγαμε ακριβώς ότι και η καλλιέργεια της ελληνικής γλώσσας και το ενδιαφέρον για τους αποδήμους και η συνεργασία με άλλους διεθνείς οργανισμούς πρέπει να είναι σκοπός και στόχος αυτού του ιδρύματος.

Εις ό,τι αφορά τώρα τα μέσα- έρχομαι στο υπό συζήτηση νομοσχέδιο. Θα συμφωνήσω και εγώ με άλλους προλαλήσαντες, ότι το νομοσχέδιο αυτό έρχεται κατά τρόπο αποσπασματικό να προτείνει την αναδιοργάνωση ενός μέσου, όταν σε άλλους τομείς, όπως είναι οι μορφωτικοί ακόλουθοι, όπως είναι η παρουσία του πολιτισμού και του Υπουργείου Πολιτισμού στο εξωτερικό, έχουμε μία ελλιπή παρουσία και έχουμε και προβλήματα συντονισμού, όπως αυτά που ανέφερε ο κ. Κουνταλάκης προηγουμένως και τα οποία επεσήμανε και επισημαίνει και το Υπουργείο Πολιτισμού.

Εις ό,τι αφορά, λοιπόν, το σχέδιο το οποίο προτείνετε, κύριε Υπουργέ, εμείς επί της αρχής συμφωνούμε, ότι το όργανο αυτό πρέπει να είναι όργανο της ελληνικής πολιτείας. Αναφερθήκατε σε εμπειρίες άλλων κρατών, τις οποίες και προσυπογράφουμε. Θα κάνω μία παρατήρηση, όμως, λέγοντας, ότι εκτός από τις εμπειρίες αντίστοιχων θεσμών σε άλλα κράτη, έχουμε και την ελληνική εμπειρία και αποδείξατε επί πολλά χρόνια, κατά τη διάρκεια των οποίων ασκήσατε την κυβέρνηση, ότι αυτή η διαπλοκή, αυτή η ταύτιση κόμματος, κράτους και κυβέρνησης ήταν ένα άθλημα στο οποίο επιδοθήκατε με ιδιαίτερη επιτυχία.

Θα έλεγα, λοιπόν, ότι εάν τα μηνύματα τα έχετε πάρει -και χάρηκα για την τοποθέτησή σας- θα πρέπει πραγματικά, αφού θέλουμε ένα κρατικό ίδρυμα, να βρείτε τους αξίους και ικανούς, ξεχνώντας, αφήνοντας στο πλάι, πίσω, το σπορ της ταύτισης κόμματος και κράτους, στο οποίο διακριθήκατε ως τώρα. Και όταν λέω διακριθήκατε δεν εννοώ εσάς προσωπικώς, εννοώ την κυβέρνηση και την παράταξη, την οποία εκπροσωπείτε εδώ.

Εις ό,τι αφορά τα όργανα του Ιδρύματος αυτού, θα έλεγα ότι για το διοικητικό συμβούλιο και για τον πρόεδρο του συγκεκριμένα καταλήξαμε σε μία πρόταση στη διαρκή επιτροπή. Κατανοώ, όμως, στη βάση και της έκθεσης της Νομοπαρασκευαστικής Υπηρεσίας της Βουλής, ότι υπάρχει ένα πρόβλημα, το οποίο θα έλεγα ότι θα μπορούσαμε να το ξεπεράσουμε, εάν ζητούσαμε από τη Διαρκή Επιτροπή Τεχνικής Άμυνας και Εξωτερικών Υποθέσεων, να δώσει τη σύμφωνη γνώμη της. Διαφορετικά, κατανοώ στη βάση της εκθέσεως αυτής, ότι υπάρχει πρόβλημα για το κατά πόσο θα μπορούσε να ήταν αρμοδιότητα της διαρκούς επιτροπής, εάν δεν προχωρήσουμε σε μια τροποποίηση της σχετικής διάταξης.

Σε άλλα θέματα, επί των οποίων θα έρθουμε και στα άρθρα, θα έλεγα ότι από τη στιγμή που κάνετε ένα κρατικό ίδρυμα με διοικητικό συμβούλιο, το οποίο ορίζει ο Υπουργός των Εξωτερικών, η Επιτροπή Προγραμματισμού θα έπρεπε τουλάχιστον να έχει την δυνατότητα να αποτελείται-και από στελέχη και από ανθρώπους, οι οποίοι δεν προέρχονται από το δημόσιο τομέα. Υπάρχει η Αυτοδιοίκηση, η οποία νομίζουμε ότι πρέπει να έχει ενεργό ρόλο στον προγραμματισμό, στα πλαίσια της εξωτερικής πολιτιστικής μας πολιτικής, υπάρχουν και οι φορείς του ιδιωτικού τομέα. Θα έλεγα ότι θα κερδίσουμε μάλλον και θα κερδίσει και ο θεσμός σε κύρος, εάν στην Επιτροπή Προγραμματισμού, δεν μείνουμε στους κλασικούς εκπροσώπους του δημόσιου τομέα. Υπάρχουν και άλλοι φορείς, πέραν από το δημόσιο τομέα που θα μπορούν να μας είναι και να σας είναι πάρα πολύ χρήσιμοι στον προγραμματισμό.

Εις ό,τι αφορά τη συνέλευση επιτίμων μελών επειδή οι εμπειρίες, ως τώρα, από την ελλιπή και όχι πάντοτε ενδιαφέρουσα λειτουργία του Ιδρύματος Ελληνικού Πολιτισμού, έδειξαν ότι δεν μας έφθανε ούτε το αμφιθέατρο του Υπουργείου Εξωτερικών, για να συνέλθουν όλα αυτά τα όργανα, θα έλεγα ότι θα μπορούσαμε να βάλουμε ένα όριο, πόσα θα είναι τα επίτιμα μέλη. Νομίζουμε, ότι ένα όριο εκατόν πενήντα, διακοσίων, διακοσίων πενήντα (150,200,250) επιτίμων μελών, θα μπορούσε να κάνει πιο λειτουργικό και πιο χρήσιμο το όργανο αυτό, διότι διαφορετικά αισθάνεται κανείς το χρέος του, όταν συμμετέχει σε ένα όργανο με καθορισμένο αριθμό μελών και διαφορετικά είναι ένα πολυπληθέστατο όργανο, χωρίς τέλος, όπου ο καθείς καλύπτει τους φίλους του και διαρκώς προστίθενται νέα μέλη.

Εις ό,τι αφορά το άρθρο 3 θα έλεγα ότι θα θέλαμε και εμείς πάρα πολύ επειδή το Ίδρυμα Πολιτισμού, όπως και να το οργανώσουμε σήμερα δεν αρκεί για την έντονη και συστηματική παρουσία της Ελλάδας, στα θέματα πολιτισμού στον έξω κόσμο, να ενεργοποιήσετε, να προχωρήσετε σε συνεργασία και με τα αρμόδια Υπουργεία στη στελέχωση των διπλωματικών μας αποστολών, με μορφωτικούς συμβούλους και όπου δεν έχουμε, να οριστεί ρητά ένας διπλωματικός υπάλληλος, ο οποίος θα εκτελεί τα χρέη του μορφωτικού ακολούθου, πράγμα το οποίο δεν συμβαίνει σήμερα.

Είμαστε ικανοποιημένοι, διότι μετά τη συζήτηση που κάναμε στη διαρκή επιτροπή -και οφείλω να το πω- έγιναν τροποποιήσεις, οι οποίες διασφαλίζουν έως ένα βαθμό και τον κοινωνικό και τον πολιτικό έλεγχο.

Θα κλείσω τη σύντομη αυτή παρέμβασή μου αναφερόμενος στις συνιστώσες τις οποίες καθορίσατε και αναφέρατε εσείς εδώ, ως συνιστώσες της εξωτερικής πολιτιστικής μας πολιτικής. Αναφερθήκατε στη γεωπολιτική θέση της χώρας, στο γεγονός ότι ο πολιτισμός αποτελεί πλέον αντικείμενο ενασχόλησης της νέας συνθήκης της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στην ανάδειξη του Βυζαντίου και της Ορθοδοξίας ως συνιστώντων του σύγχρονου ευρωπαϊκού πολιτισμού, στην αξιοποίηση του Ελληνισμού της διασποράς και του πολιτισμού των Ελλήνων της διασποράς και στην αξιοποίηση της νέας τεχνολογίας. Συμφωνούμε με αυτές τις συνιστώσες, φοβούμεθα, όμως, παρά τη συμφωνία μας επί της αρχής για το νομοσχέδιο αυτό ότι το όργανο το οποίο θα διαθέτετε δεν θα μπορέσει να εκμεταλλευθεί και να δουλέψει πάνω σ'αυτές τις συνιστώσες και να πετύχει τους στόχους του.

Προτείνουμε, λοιπόν, το ταχύτερον δυνατόν και με ευκαιρία, διότι μαθαίνουμε ότι το Υπουργείο Πολιτισμού πρόκειται συντόμως να καταθέσει ένα σχέδιο νόμου έχοντας μια ολοκληρωμένη πολιτιστική πρόταση, να δείτε και με αυτήν την ευκαιρία, τι παραπάνω πλην του οργάνου αυτού επί του οποίου νομοθετούμε σήμερα, τι παραπάνω θα μπορούσαμε να κάνουμε σε μια εποχή καθοριστική, σε μια εποχή όπου το ευρωπαϊκό και παγκόσμιο γίνεσθαι αναδιαμορφώνεται, σε μια εποχή όπου ο κλασικισμός και ο Ελληνισμός, -βρίσκονται σε οπισθοχώρηση πώς θα μπορέσετε ως Κυβέρνηση και πώς θα μπορέσουμε ως ελληνική πολιτεία να δημιουργήσουμε μια ολοκληρωμένη πολιτιστική πολιτική, η οποία θα επιτρέπει στον πολιτισμό μας να συνεχίσει όπως υπήρξε επί πολλά χρόνια να είναι περίοπτος, αλλά θα επιτρέψει και σε εμάς και σε εσάς ως Κυβέρνηση να είμαστε και παντεπόπτες του τι συμβαίνει και στον υπόλοιπο κόσμο, πράγμα στο οποίο δεν έχουμε διακριθεί έως σήμερα. Μείναμε στον κλασικισμό μας, μείναμε στην παράδοσή μας και χάσαμε εν πολλοίς το μπόλιασμα με όλα αυτά που συμβαίνουν.

Για να είμαστε περίοπτοι και παντεπόπτες, θα πρέπει να προχωρήσετε στην πρόταση μιας ολοκληρωμένης πολιτιστικής πολιτικής και εκτιμούμε ότι αυτό επί του οποίου καλούμεθα να νομοθετήσουμε σήμερα πρέπει να είναι μόνο ένα από τα στοιχεία. Μη μείνουμε σ' αυτό. Ευχαριστώ πολύ.

(Χειροκροτήματα από την πτέρυγα της Νέας Δημοκρατίας)

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Υπάρχει κανείς εκ των κυρίων συναδέλφων που θέλει να δευτερολογήσει;

Ο κ. Σκανδαλάκης και ο κ. Αγγουράκης.

Ορίστε, κύριε Σκανδαλάκη έχετε το λόγο.

ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΣΚΑΝΔΑΛΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, εγώ είμαι απ' αυτούς που θα μνημονεύω συνεχώς τον πολιτισμό μας, έστω και εδώ. Διότι, στα σπλάχνα του αυτός ο μικρός τόπος κρύβει θησαυρούς. Και θησαυρούς, που στην καλύτερη περίπτωση τους αγνοούμε, σε άλλη περίπτωση τους θάβουμε κάτω από το μπετόν, αλλά σίγουρα δεν θα μπορούσε ποτέ να κρυφτεί το πνεύμα και οι αξίες του πολιτισμού μας.

Δυστυχώς, σαν Έλληνας πολιτικός δεν νοιώθω υπερήφανος, διότι με αυτόν τον τρόπο τον οποίο προχωρούμε δεν διαφυλάττουμε και δεν διαδίδουμε τη δάδα του πολιτισμού μας. Πιστεύω ότι πέρα από το χρέος που έχουμε για τον αρχαίο πολιτισμό, προς τους προγόνους μας, η διαδικασία αυτή θα συντελέσει στην αμυντική θωράκιση της χώρας. Θα βοηθήσει τη χώρα μας στην επίτευξη των στόχων της εξωτερικής πολιτικής και θα αποφέρει κέρδη. Τα οφέλη δεν θα είναι μόνο για μας. Ζούμε σε μια δυναμική εποχή, σε μια εποχή που ο άνθρωπος αναζητά την ταυτότητά του και διαμορφώνει την κοινωνία του μέλλοντος.

Δεν νομίζω, λοιπόν, ότι μπορεί κανείς σ' αυτήν την Αίθουσα να διαφωνεί με την ανάγκη να αναπτυχθεί μια δραστηριότητα που να αποβλέπει στην προβολή του πολιτισμού μας.

Άκουσα τους αγορητές και άκουσα και τον Υπουργό και θέλω να πω ορισμένα πράγματα.

Χαίρομαι, κύριε Υπουργέ, που διευκρινίσατε ότι στους σκοπούς παραμένει το θέμα της γλώσσας. Χαίρομαι που διευκρινίσατε ότι στοιχεία που υπήρχαν στο παλαιό νομοσχέδιο θα τα εντάξετε πάλι στο νέο. Δεν συμμερίζομαι, όμως, την άποψή σας περί ισοτιμίας των πολιτισμών. Αναγνώριση ναι των άλλων πολιτισμών. Αλλά δεν θα βάλω κάθε πολιτισμό ισότιμο με τον ελληνικό πολιτισμό. Δεν θα βάλω μπροστά από τον Ιπποκράτη με κανέναν άλλον, στο θέμα της ιατρικής. Δεν θα συγκρίνω τον Πλάτωνα με κανέναν άλλο φιλόσοφο και δεν θα βάλω κανένα κράτος ισότιμο με την Ελλάδα που γέννησε τη δημοκρατία.

Είπα στην επιτροπή ότι ο κατακερματισμός ο οποίος υπάρχει από υπουργεία, από φορείς θα πρέπει κάπου να σταματήσει. Θα πρέπει να γίνει μια ενιαία προσπάθεια. Πιστεύω ότι κάτω από την ίδια ομπρέλα αν συντονίσουμε τις προσπάθειές μας και αναγνωρίσει ο καθένας το σκοπό και το στόχο του, θα έχουμε καλύτερο αποτέλεσμα.

Αναφερθήκατε για το Βρετανικό Συμβούλιο, για το Γερμανικό Ινστιτούτο και το Γαλλικό Ινστιτούτο. Τι κάνουν αυτά, τι διαδίδουν πρώτα απ' όλα; Τη γλώσσα τους και τον πολιτισμό τους. Ας τους αντιγράψουμε, λοιπόν.

Είχα την τιμή να εκπροσωπώ το Ελληνικό Κοινοβούλιο με τους κυρίους

Παπαθεμελί και Ρήγα σε μια διακομματική επιτροπή που είχαμε πάει στον ΟΗΕ για το θέμα της Μακεδονίας. Όταν αναφέραμε περί Ελλάδος, υπήρχαν κράτη που μας ρώτησαν "Μα, τι πρόβλημα έχετε εσείς με τα Σκόπια". Δεν γνώριζαν πού πέφτει η Ελλάδα. Μάλιστα ορισμένοι μας ρώτησαν "με το Πακιστάν έχετε καλές σχέσεις;". Και όταν ρώτησα γιατί, μας είπαν ότι, επειδή ο Μέγας Αλέξανδρος είχε περάσει από εκεί, μας είχαν συνδέσει γεωγραφικά κοντά στο Πακιστάν.

Επομένως πιστεύω ότι θα πρέπει να εξάγουμε τον πολιτισμό μας και θα πρέπει να τον εξάγουμε με αισιοδοξία, και με πυξίδα που θα έχουμε προκαθορίσει. Και όταν είπα για ανταποδοτικότητα, εννοούσα ότι επιβάλλεται να διατίθενται κάποια χρήματα πάρα πάνω.

Δεν πρέπει να το δείτε, κύριε Υπουργέ, σαν απλή χρηματοδότηση, αλλά πρέπει να το αντιμετωπίσετε και σαν επένδυση.

Θα σας πω τώρα και κάτι άλλο που ίσως το γνωρίζετε. Ξεκίνησα και πήγα στην Αμερική για να επισκεφθώ την έκθεση "Η δόξα του Βυζαντίου". Δεν θα μπορούσαμε να έχουμε κάνει εδώ αυτήν την προβολή; Και θα γινόταν καί προβολή της Ελλάδος, αλλά και θα είχαμε απόδοση εσόδων. Ξέρετε πόσα είναι τα καθαρά έσοδα της Νέας Υόρκης από αυτήν την έκθεση; Είναι είκοσι επτά εκατομμύρια δολάρια καθαρά και

εκατόν ογδόντα εκατομμύρια μικτά. Αυτό το ποσό κέρδιζαν μόνο από τα δικά μας πράγματα που πρόβαλαν οι Αμερικανοί στη Νέα Υόρκη. Δεν θα μπορούσαμε εμείς να τα έχουμε κάνει αυτά εδώ στην Ελλάδα;

Αναφορικά με αυτά που έγραψε ο κ. Βενιζέλος, προφανώς δεν διάβασε σωστά το νόμο που είχαμε περάσει εμείς. Στο άρθρο 1 λέγαμε ότι έχει ως σκοπό το ίδρυμα την προβολή, τη διάδοση και την καλλιέργεια του πολιτισμού στο εξωτερικό. Ακόμη, αναφέραμε ότι με προεδρικά διατάγματα που θα εκδοθούν με πρόταση των Υπουργών Εξωτερικών και Πολιτισμού, θα καθορίζονται τα της λειτουργίας. Επομένως, εμείς είχαμε συμπεριλάβει από τότε το Υπουργείο Πολιτισμού.

Πιστεύω, κύριε Υπουργέ, ύστερα από αυτά που είπατε και εσείς, ότι πρωταρχικός στόχος αυτού του Ελληνικού, μια και το θέλετε έτσι, Ιδρύματος Πολιτισμού -μάλιστα μια και ακούστηκαν εδώ και θέματα φακελώματος, θα ήθελα να εξετάσουμε και τη συντόμηση του τίτλου να μην πείσει στο "ΕΙΡ"- θα είναι η διάδοση του ελληνικού πολιτισμού και της γλώσσας μας. Εμείς θα είμαστε σύμφωνοι καθ' όλα, εάν προσθέσετε και αυτό.

Αναφορικά δε με το θέμα του προέδρου, υπάρχει και σχετική γνωμοδότηση της αρμόδιας Επιτροπής της Βουλής. Όσον δε αφορά το θέμα του γενικού διευθυντού, νομίζω ότι θα πρέπει να περνάει και αυτός από τη διαδικασία που περνάνε και οι πρόεδροι των ΔΕΚΟ.

Τέλος, θέλω να πω ότι το νομοσχέδιο αυτό θα πρέπει να το δούμε σαν προβολή της Ελλάδος, η οποία προβολή δυστυχώς δεν έχει γίνει για πολλά θέματα, παίρνοντας για παράδειγμα το θέμα της Μακεδονίας που αντιμετωπίσαμε τώρα τελευταία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Παντερμαλής έχει το λόγο.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ: Θα είμαι πολύ σύντομος, κύριε Πρόεδρε.

Θέλω να επικεντρώσω το ενδιαφέρον της συζήτησης στο πρώτο άρθρο του νομοσχεδίου για να έχουμε ξεκάθαρη αντίληψη όσον αφορά το στόχο του. Επειδή πιστεύω ότι η διατύπωσή του δεν είναι άριστη, μας διαφεύγει η ουσία αυτού που περιέχει. Μένει κανείς με την εντύπωση ότι το Ίδρυμα θα φροντίζει για την άσκηση και την καλλιέργεια του ελληνικού πολιτισμού. Αυτό είναι λάθος. Ο στόχος του ιδρύματος είναι ακριβώς όπως το λέει, παρ' όλο που θα μπορούσε κανείς να βελτιώσει τη διατύπωση. Είναι, δηλαδή, η καλλιέργεια της ευρύτερης γνώσης για την Ελλάδα στην αλλοδαπή. Δηλαδή, το ίδρυμα δευτερευόντως καλλιεργεί πολιτισμό. Πρωτίστως μεσολαβεί στην μεταφορά του πολιτισμού αυτού που υπάρχει ή αυτού που θα ευχόμασταν να υπάρχει στο εξωτερικό. Επομένως, είναι λάθος να συζητάμε ότι αυτό το ίδρυμα θα είναι π.χ. ένα μικρό, ένα δεύτερο Υπουργείο Πολιτισμού, το οποίο θα παράγει πολιτισμό. Βεβαίως κάνει και παραγωγή πολιτισμού, κάνοντας μάλιστα και διαχείριση αυτού του προϊόντος, ωστόσο, όμως, ο πρωταρχικός του στόχος δεν είναι αυτός. Θα ήθελα δε να επιμείνω σ' αυτό για να είμαστε ξεκάθαροι στη συζήτηση και σ' αυτό που προτείνουμε.

Επίσης, θα ήθελα ακόμη να τονίσω στα γενικά κάτι που δεν είπα στην αρχική μου ομιλία. Ότι, δηλαδή, το ίδρυμα αυτό έχει ένα διπλό ταμειυτήρα, για να κάνει τον προγραμματισμό του. Ο ταμειυτήρας αυτός είναι, πρώτων η επιτροπή προγραμματισμού-όταν φθάσουμε στην συζήτησή της, θα πρέπει να επιφέρουμε κάποιες μικροαλλαγές-και δεύτερον η γενική συνέλευση όπου πάλι θα πρέπει να ξεκαθαρίσουμε τους στόχους. Δηλαδή αν το δει κανείς γενικά, θα πει: Τι κάνουν; Και οι δύο προγραμματίζουν. Στην πραγματικότητα, όμως, εάν ακολουθήσουμε το γράμμα του νόμου, το ένα σώμα σχεδιάζει και το άλλο προγραμματίζει. Ευχαριστώ πολύ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Αγγουράκης έχει το λόγο.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ: Κύριε Πρόεδρε, μερικά σύντομα σχόλια στα όσα είπε ο κύριος Υπουργός.

Κατ' αρχήν και τώρα όπως και στην επιτροπή είναι γεγονός ότι ο κ. Υπουργός πήρε υπόψη του μία σειρά από παρατη-

ρήσεις που έγιναν, ορισμένες από τις οποίες ήταν δικές μας. Εν τούτοις, εμείς θεωρούμε ότι δεν αλλάζει η λογική, η ουσία και η φιλοσοφία του συγκεκριμένου σχεδίου νόμου. Αναγνωρίζουμε, όμως, το γεγονός ότι ο κύριος Υπουργός όντως προσπάθησε να συμπεριλάβει ορισμένες από τις παρατηρήσεις που κάναμε. Το είπα εξάλλου και στην παρέμβασή μου. Παρ' όλα αυτά, όμως, τα ουσιαστικά προβλήματα υπάρχουν.

Το δεύτερο, που θα ήθελα να σημειώσω είναι ότι δεν πείστηκε καθόλου από τα επιχειρήματα του κυρίου Υπουργού όσον αφορά την αναγκαιότητα του Ίδρυμα να μην υπάγεται καθόλου στις διατάξεις που αφορούν το δημόσιο τομέα. Βεβαίως η δράση του είναι κυρίως στο εξωτερικό, αν και είναι και ένα ζήτημα. Εμείς ούτε με αυτό συμφωνούμε. Πιστεύουμε ότι, εάν πάροουμε υπόψη μας και τα πολλά εκατομμύρια που επισκέπτονται τη χώρα μας κάθε καλοκαίρι, θα έπρεπε να δούμε και από αυτήν την πλευρά τι θα μπορούσαμε να κάνουμε. Το αφήνω, όμως. Δεν είναι εκεί το ζήτημα.

Το ζήτημα είναι ότι η χρηματοδότηση του συγκεκριμένου Ιδρύματος γίνεται από εθνικούς πόρους, από τη χώρα μας, από εδώ. Δεν έχει σημασία που κυρίως είναι η δράση του. Σημασία έχει από που αντλούνται οι πόροι, που λύνονται τα προβλήματα στελέχωσης, λειτουργίας, χρηματοδότησης και όλα αυτά τα πράγματα.

Με αυτήν την έννοια δεν νομίζω ότι μπορεί να δεχθεί κανείς το συγκεκριμένο επιχείρημα, όπως επίσης ούτε μία γενική διατύπωση για ευελιξία ή ο,τιδήποτε άλλο, πολύ περισσότερο που έγινε λόγος σε αυτήν την αίθουσα για ψιθύρους, για φακέλους κτλ.

Επίσης, σημειώνω το γεγονός ότι δεν βρήκαμε καθόλου πειστικές και τις αναφορές και τις εξηγήσεις όσον αφορά τη σημείωση για τις σχέσεις του ιδρύματος με την Ευρωπαϊκή Ένωση. Δεν θέλω τώρα να ειρωνευτώ, αλλά με την ίδια λογική θα μπορούσαμε να βάλουμε και του ΝΑΤΟ, διότι στα πλαίσια του ΝΑΤΟ υπάρχει ένα πρόγραμμα science for stability και υποτίθεται ότι αυτό το πρόγραμμα υποβοηθάει την πολιτιστική και επιστημονική ανάπτυξη. Να το βάλουμε και αυτό. Γιατί δεν το βάζετε; Εμείς δεν μπορούμε να το δεχθούμε. Είπα και πριν ότι δεν βλέπουμε κανένα ειδικό λόγο γι' αυτήν την αναφορά στην Ευρωπαϊκή Ένωση.

Από εκεί και πέρα φυσικά ο κύριος Υπουργός, ειδικά αναφερόμενος στους πέντε συντελεστές της πολιτιστικής διπλωματίας, έχει θίξει τεράστια ζητήματα κατά τη γνώμη μας. Είναι πάρα πολύ σοβαρά. Θα έπρεπε να γίνει μία πιο εκτενής συζήτηση γύρω από τα ζητήματα αυτά.

Αυτό, όμως, που θέλω να σημειώσω -και από αυτήν την άποψη νομίζω ότι βοήθησε η τοποθέτηση του καθηγητή κ. Παντερμαλή- είναι πως πρέπει να είναι σαφές το τι ακριβώς επιδιώκουμε με αυτό το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού, διότι πραγματικά γίνεται ένα μπερδεύμα με τις δραστηριότητες του Υπουργείου Πολιτισμού.

Είδαμε και εμείς ότι σκοπός του ιδρύματος είναι να επιλέξει από την πολιτιστική δραστηριότητα της χώρας ορισμένα στοιχεία και αυτά να προβάλει στο εξωτερικό. Ο ρόλος του είναι να εξάγει. Και ακριβώς σε αυτό το σημείο ήταν και το σημείο της διαφωνίας μας, με την έννοια ότι αυτή η λειτουργία επιτρέπει στον Υπουργό των Εξωτερικών να επιλέγει εκείνα τα στοιχεία της πολιτιστικής δράσης στη χώρα μας που εξυπηρετούν τη συγκεκριμένη στιγμή την εξωτερική πολιτική της χώρας.

Με αυτήν την έννοια δεν ξέρω κατά πόσο συμβάλλουμε στην ανάπτυξη του πολιτισμού, των διαπολιτιστικών σχέσεων και των πολυπολιτισμικών σχέσεων για τις οποίες συζητάμε.

Πολύ περισσότερο πιστεύω, αν και δεν είμαι ειδικός, ότι πρέπει να αφήσουμε στο Υπουργείο Πολιτισμού τον κύριο ρόλο και λόγο στην ανάπτυξη της πολιτιστικής ταυτότητας και των πολιτιστικών σχέσεων της χώρας μας, ακριβώς γιατί δε νοείται ελληνικός σύγχρονος πολιτισμός χωρίς μια αλληλεπίδραση, χωρίς μία συσχέτιση και με τους πολιτισμούς άλλων λαών.

Από την άλλη πλευρά, όμως, είναι πραγματικά σημαντικό και

λεπτό το ζήτημα, διότι στη δράση του Ελληνικού Ιδρύματος Πολιτισμού, αφ' ενός μεν θέλουμε να ενισχύσουμε την πολιτιστική ταυτότητα των Ελλήνων του εξωτερικού -και καλά κάνουμε και πρέπει να γίνει αυτό, είτε με τη γλώσσα είτε με άλλου είδους δραστηριότητες- αφ' ετέρου θέλουμε να παρουσιάσουμε ό,τι καλύτερο έχει ο σύγχρονος, ο αρχαίος και ο βυζαντινός πολιτισμός, πάντα όχι με μία έννοια επιβολής του δικαίου του ισχυρότερου ή κάποιων προτύπων, αλλά με την πρόθεση να συμβάλουμε στο παγκόσμιο πολιτιστικό προϊόν και γεγονός.

Ας μου επιτρέψει ο κύριος Υπουργός να κάνω ένα πολύ απλό σχόλιο. Δεν είναι τόσο απλά τα ζητήματα με το ρόλο του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στην Αναγέννηση και ομολογουμένως στην ιστορία των Ηνωμένων Πολιτειών της Αμερικής και άλλων κρατών.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, καλό θα ήταν ο κύριος Υπουργός τουλάχιστον να μας κάνει την τιμή να μας παρακολουθήσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακολουθεί.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι, δεν παρακολουθεί και το βλέπετε. Αυτό το θεωρώ ιδιαίτερα προσβλητικό. Δεν το καταλαβαίνω, φεύγει από τη θέση του για να πάει να πιάσει κουβέντα;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σας παρακολουθεί.

ΧΑΡΑΛΑΜΠΟΣ ΑΓΓΟΥΡΑΚΗΣ: Εν πάση περιπτώσει, δεν είναι τόσο απλά αυτά τα ζητήματα. Είναι φανερό ότι η θέση του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού στον ευρωπαϊκό πολιτισμό έχει συγκεκριμένες οικονομικές και κοινωνικές αιτίες. Υπάρχει αυτή η θέση βέβαια και είναι γεγονός η τεράστια συνδρομή του αρχαίου ελληνικού πολιτισμού, χωρίς να υπάρχει το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού εκείνη την εποχή. Άρα, δεν θα λύσουν το πρόβλημα τα ιδρύματα. Το πρόβλημα είναι αλλού.

Το πρόβλημα βρίσκεται στο ότι σήμερα είμαστε σε μία τελείως διαφορετική κατάσταση. Υπάρχει αυτή η ανταγωνιστική εξωτερική πολιτική όλων των κρατών δυστυχώς και βεβαίως στην αντιπαράθεση στην εξωτερική πολιτική καλείται τώρα να ενταχθεί και ο πολιτισμός. Γι' αυτό είπαμε εμείς και εισαγωγικά ότι σε καμία περίπτωση δεν δεχόμαστε τη χρησιμοποίηση των στοιχείων του πολιτισμού σ' αυτόν τον "πολιτιστικό πόλεμο".

Αυτές είναι κάποιες από τις επισημάνσεις. Σημειώνω και το γεγονός ότι βεβαίως υπάρχει μία περαιτέρω χειροτέρευση όσον αφορά τις δημοκρατικές διαδικασίες του ιδρύματος, και εννοώ το γεγονός ότι διορίζεται το διοικητικό συμβούλιο και δεν καλυπτόμαστε από την τοποθέτηση του κυρίου Υπουργού. Θα μπορούσε να υπάρχει και συμμετοχή των φορέων και την εποπτεία να την έχει το Υπουργείο Εξωτερικών. Άλλο πράγμα είναι η εποπτεία και άλλο πράγμα αυτός ο ασφυκτικός έλεγχος, επιτρέψτε μου να πω.

Για τους λόγους αυτούς καταψηφίζουμε το σχέδιο νόμου και επί της αρχής. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ευχαριστούμε τον κ. Αγγουράκη.

Ο κ. Ρόκος έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΡΟΚΟΣ: Κύριε Πρόεδρε, από την πρώτη κιόλας μέρα η Κυβέρνηση έδειξε την αγωνία της στην προσπάθεια που γίνεται σε κάποια διεθνή κέντρα στην Αμερική και ομολογήθηκε αυτό εξάλλου από τον εισηγητή για τον αυτοκεντρισμό της παγκόσμιας ιστορίας. Κάποιοι αμφισβητούν τον αρχαίο, το μεσαιωνικό ελληνικό πολιτισμό.

Έτσι εκτιμώ ότι οδηγήθηκε και ο κύριος Υπουργός στο να φέρει ένα νομοσχέδιο χωρίς να περιμένει την ίδια την κυβέρνηση να ολοκληρώσει ένα σχεδιασμό-απάντηση στα πολιτισμικά μας προβλήματα και κενά που υπάρχουν.

Εμείς, όμως, δεν θέλουμε να υιοθετήσουμε αυτήν την αποσπασματικότητα της πολιτικής η οποία έχει βεβαίως τα κενά της και αυτό είπαμε στην πρωτολογία μας.

Κατά την άποψη τη δική μας, η δημιουργία των παραρημάτων μέσα από τον έλεγχο, που θα ασκείται κάθε φορά, είτε από τα προξενία μας είτε από τους μορφωτικούς μας

συμβούλους και ακολούθους, δεν δίνει λύση και απάντηση, αν δεν επιστρατεύσει σ' αυτήν τη διαδικασία όλο το δυναμισμό του απόδημου ελληνισμού.

Γι' αυτό, παρ' όλη την προσπάθεια που κάνει ο κύριος Υπουργός στα πλαίσια του Υπουργείου Εξωτερικών, να δει το κομμάτι πολιτισμός, εμείς δεν υπερψηφίζουμε το νομοσχέδιο, εφόσον δεν έχει ενταγμένο μια συνολική πρόταση για τον πολιτισμό, όπως θα το δούμε και στο εσωτερικό και στο εξωτερικό.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Θα ήθελα, κύριε Πρόεδρε, αφού τονίσω ότι ο ειδικός αγορητής μας ο κ. Αγγουράκης έθεσε ολοκληρωμένα, τεκμηριωμένα τις παρατηρήσεις μας, την κριτική μας, τη στάση μας απέναντι σ' αυτό το νομοσχέδιο, να πω κι εγώ ότι πράγματι ένα τέτοιο ίδρυμα θα μπορούσε να παίξει ένα σημαντικό ρόλο και στις σημερινές ιδιαίτερα συνθήκες, αν ήταν απαλλαγμένο από ορισμένες αμαρτίες, που περιέχονται μέσα στο ίδιο το νομοσχέδιο και στα ίδια τα θεμέλιά του και αν φυσικά υπήρχαν αποδείξεις συγκεκριμένες, ότι η σημερινή Κυβέρνηση έχει διάθεση να προβάλει, να κάνει γνωστή την Ελλάδα, όπως είπε ο εισηγητής του Π.Α.Σ.Ο.Κ., στο εξωτερικό και φυσικά μέσω του πολιτισμού της. Εμείς θα λέγαμε του σύγχρονου πολιτισμού της, που δεν είναι καθόλου ευκαταφρόνητος, κυρίως όπως αυτός αναπτύσσεται από τους πολιτιστικούς φορείς, από τους μαζικούς φορείς, τους πολιτιστικούς συλλόγους μέσα και έξω από την Ελλάδα. Τέτοιο πράγμα, όμως, κατά τη γνώμη μας δεν συμβαίνει. Θα σας δώσω ένα παράδειγμα.

Βασικό χαρακτηριστικό του ελληνικού πολιτισμού είναι ο ουμανιστικός και φιλειρηνικός χαρακτήρας του. Πώς συμβιβάζεται τώρα αυτός ο χαρακτήρας με την αποστολή από την πλευρά της Ελλάδας στρατευμάτων, όπου απαιτήσουν οι ιμπεριαλιστές του ΝΑΤΟ και ιδιαίτερα οι Αμερικανοί, αυτό είναι κάτι, που εμείς δεν μπορούμε να το κατανοήσουμε. Τι δουλειά έχουμε στη Βοσνία Ερζεγοβίνη με όλα αυτά μάλιστα, που γίνονται τώρα τελευταία. Τι δουλειά είχαμε στην Αλβανία, τι δουλειά είχαμε στη Σομαλία, τι δουλειά είχαμε από εδώ και από εκεί ή τι δουλειά θα έχουμε κατά τα φαινόμενα, όπως το προωθεί η Κυβέρνηση, με τις ευέλικτες δυνάμεις που οργανώνει για επεμβάσεις στις γειτονικές χώρες; Αυτό πραγματικά έρχεται σε αντίθεση.

Νομίζουμε ότι, κακά τα ψέματα, έτσι δίνουμε και το στίγμα και της εξωτερικής μας πολιτικής και το είδος της διάθεσής μας να προβάλουμε τον πολιτισμό.

Συγκεκριμένα, για το νομοσχέδιο, εκεί στους στόχους κλπ. αναφέρονται διάφορα ζητήματα και νομίζουμε ότι αυτά ειδικά, που αναφέρονται στην παράγραφο 2 εδάφιο β' και γ', δίνουν τη δυνατότητα σε άπειρα ρουσφέτια, σε μοίρασμα χρήματος στους ημέτερους κλπ. Συγκεκριμένα αναφέρεται: "Παράγει το ίδρυμα και εκμεταλλεύεται πολιτιστικά έργα". Δεν ξέρω με τι μηχανισμό το ίδρυμα παράγει. Προφανώς αναθέτει την παραγωγή. Και ξέρετε τι γίνεται σ' αυτές τις αναθέσεις παραγωγής κλπ. Η ιστορία που ζούμε τώρα με τη "Θεσσαλονίκη Πολιτιστική Πρωτεύουσα", μας δείχνει πάρα πολλά.

Επίσης, θα θέλαμε να σημειώσουμε άλλη μια φορά την έκπληξή μας να βλέπουμε την παράγραφο 2 εδάφιο α' να λέει ότι θα συνεργάζεται αυτό το ίδρυμα με το Υπουργείο Εθνικής Παιδείας, Πολιτισμού, με φορείς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Εγώ θα έλεγα εντάξει, παρά το γεγονός ότι αυτή η προσπάθεια που πρέπει να καταβάλει αυτό το ίδρυμα είναι προς το εξωτερικό με πολιτιστικούς και πνευματικούς φορείς που έχουν συναφείς σκοπούς με αυτό. Όμως αποφεύγει συστηματικά, παρά την παρατήρηση που κάνουμε συνεχώς, να αναφέρει τις Ελληνικές Κοινότητες και το Συμβούλιο Απόδημου Ελληνισμού. Αυτές τις κοινότητες που πραγματικά, ενώ όλες οι ελληνικές κυβερνήσεις ήταν ανύπαρκτες στην προσπάθεια προώθησης της γνώσης της Ελλάδας προς τα έξω, έδωσαν όλες τους τις δυνάμεις και την παρουσία τους γι' αυτόν το σκοπό.

"Ετυχε και εγώ να είμαι μετανάστης για δεκαπέντε χρόνια και

θυμάμαι την πλήρη απουσία της ελληνικής πολιτείας σε αντίθεση με την εντονότατη παρουσία των Ελληνικών Κοινοτήτων με θεατρικές παραστάσεις, με χορωδίες, με διαλέξεις, με πολύμορφες πολιτιστικές εκδηλώσεις για να κάνουν γνωστή την πατρίδα μας στο εξωτερικό. Κάθε φορά αντιμετωπίζαμε στείρα άρνηση από τις ελληνικές κυβερνήσεις αλλά ορισμένες φορές και διώξεις γιατί αναπτύσσαμε τέτοιες δραστηριότητες.

Σήμερα αυτούς τους φορείς που επί αιώνες έδωσαν τη μάχη για να κρατήσουν γνωστή την Ελλάδα στο εξωτερικό τους αγνοείτε. Και όχι μόνο αυτό. Θέλω να επαναλάβω με την ευκαιρία ένα πάγιο αίτημα, που το Π.Α.Σ.Ο.Κ. είχε δεσμευθεί ότι θα το ικανοποιήσει, δηλαδή την αναγνώριση των ελληνικών κοινοτήτων ως επίσημων εκπροσώπων των Ελλήνων μεταναστών, ειδικά στη δυτική Ευρώπη, αλλά και στην Αυστραλία, στις Η.Π.Α. και στον Καναδά.

Επίσης, όσον αφορά τη γλώσσα είναι γεγονός ότι η βοήθεια που δίνει η Ελλάδα στις προσπάθειες που γίνονται για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας από τα παιδιά των μεταναστών είναι ανάξια λόγου. Τα βιβλία που στέλνονται δεν είναι προσαρμοσμένα στις εκεί συνθήκες. Ακόμα τα μέσα που διατίθενται είναι πενιχρότατα και πολλές φορές παρά τις προσπάθειες που γίνονται υπάρχει αποθαρρυντική αδιαφορία.

Με την ευκαιρία θέλω να πω ότι το περασμένο Σαββατοκύριακο με το νομάρχη και με ορισμένους νομαρχιακούς συμβούλους του Νομού Λέσβου επισκεφθήκαμε την Ίμβρο. Εκεί για άλλη μια φορά μας τέθηκε το θέμα των ελληνικών σχολείων που καταργήθηκαν το 1964 με διάφορα προσχήματα από την πλευρά της Τουρκίας. Για την κατάργηση αυτή η Ελλάδα αδράνησε παντελώς. Έκανε κάποια προσφυγή στην ΟΥΝΕΣΚΟ αλλά μετά από συστάσεις που μας έκαναν οι "σύμμαχοι" μας την απέσυρε. Αυτήν τη στιγμή τα παιδιά ελληνικής καταγωγής που ζουν στην Τένεδο έχουν μειωθεί σε δέκα ή δώδεκα.

Δεν βλέπουμε καμιά προσπάθεια από την πλευρά της Ελλάδας για να επαναλειτουργήσουν αυτά τα σχολεία τα οποία προβλέπονται από τη Συνθήκη της Λωζάνης. Και δεν είναι θέμα εδώ να σηκώσουμε εθνικιστικές κραυγές για να εκμεταλλευτούμε δημαγωγικά το ζήτημα. Αυτά είναι ξεκαθαρισμένα από τις συνθήκες. Υπάρχει το στοιχειώδες δικαίωμα που έχουν οι εκεί ομογενείς μας να μαθαίνουν στα παιδιά τους τη μητρική τους γλώσσα. Αυτό το δικαίωμα το έχουν στερηθεί. Το αναφέρω αυτό για να δείξω ότι θα υπήρχε εκεί αντικείμενο δραστηριότητας αν υπήρχαν άλλες προϋποθέσεις και άλλες διαθέσεις.

Επίσης, θέλουμε να τονίσουμε το γεγονός ότι αυτό το ίδρυμα η Κυβέρνηση επιμένει πεισματικά να το έχει Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου. Αυτό γίνεται για να μην ελέγχεται η Κυβέρνηση στη διάθεση των πόρων του ιδρύματος. Αν ήταν Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου οι δαπάνες θα 'πρεπε να περάσουν από το Ελεγκτικό Συνέδριο το οποίο εξετάζοντας κάτω και τους στόχους που έχει το ίδρυμα και ανάλογα δέχεται ή δεν δέχεται την α' ή τη β' δαπάνη.

Και εδώ το αποφεύγει για να έχει η Κυβέρνηση τον έλεγχο της διάθεσης και λέει ξεκάθαρα ποιος θα ελέγχει τα έσοδα και τις δαπάνες αυτές: Η ίδια η Κυβέρνηση.

Για μας είναι ένα σοβαρότατο ζήτημα και αυτό και μόνο φθάνει για να καταψηφίσει κανείς το νομοσχέδιο. Θέλω μάλιστα να εκφράσω την έκπληξή μου γιατί, ενώ και ο Συνασπισμός το σημειώνει αυτό, αυτήν την τεράστια αδυναμία, ωστόσο έρχεται και λέει, παρ' όλα αυτά εμείς θα το ψηφίσουμε, πέρα από τις άλλες παρατηρήσεις που κάναμε και έκαναν και άλλα κόμματα και ο Συνασπισμός και που είναι σωστές. Δεν ξέρω πώς συμβιβάζονται αυτά τα πράγματα και τι σχέση έχουν με όλα αυτά που δημοσιεύονται και λέγονται τον τελευταίο καιρό.

Επίσης μας κάνει εντύπωση ότι το νομοσχέδιο δεν το υπογράφουν ούτε το Υπουργείο Πολιτισμού ούτε το Υπουργείο Παιδείας που είναι άμεσα εμπλεκόμενα Υπουργεία. Για ποιο λόγο δεν το υπογράφουν αυτά τα Υπουργεία; Βέβαια υπογράφει το Υπουργείο Εσωτερικών που θα μπορούσε και να μην το υπογράψει απλώς και μόνο γιατί αναφέρεται μέσα

η Τοπική Αυτοδιοίκηση. Όμως από την αρχή μέχρι το τέλος αναφέρονται οι λέξεις πολιτισμός και παιδεία.

ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ ΠΑΝΤΕΡΜΑΛΗΣ: Το Υπουργείο Πολιτισμού υπογράφει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν το είδα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Δεν μπορείτε να τα βλέπετε όλα, κάποιο θα σας ξεφεύγει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Α, το βλέπω. Σύμφωνα. Ισχύει μόνο η παρατήρηση για το Υπουργείο Παιδείας.

Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα και εγώ να επαναλάβω την απαίτηση να συμπεριληφθούν στο διοικητικό συμβούλιο ορισμένοι εκπρόσωποι φορέων. Ενημερώθηκα ότι είπε ο κύριος Υπουργός στην επιτροπή πως θέλει να έχει τον έλεγχο της δράσης αυτού του ιδρύματος. Εγώ δεν καταλαβαίνω γιατί πρέπει να έχει αυτόν τον έλεγχο, αλλά έστω και έτσι ας είναι κατά μειοψηφία οι εκπρόσωποι των φορέων εκεί μέσα, όπως Εικαστικό Επιμελητήριο, διάφοροι άλλοι φορείς του πολιτισμού, τέσσερις, πέντε βασικοί φορείς που θα μπορούσαν να έχουν έναν εκπρόσωπό τους.

Το πρόβλημα δεν είναι ότι το Υπουργείο θέλει να ελέγχει τη δράση του ιδρύματος αλλά δεν θέλει να ελέγχεται στον τρόπο με τον οποίο κατευθύνει αυτό το ίδρυμα.

Επίσης υπάρχει το θέμα του διορισμού του προέδρου και των μελών του διοικητικού συμβουλίου. Γίνεται αναφορά εδώ για τα δυο μόνο από τα έντεκα μέλη. Για τα άλλα εννιά δεν λέει τίποτα από πού θα διοριστούν, πώς θα διοριστούν και με ποια κριτήρια.

Επίσης η παρατήρηση που έγινε για τα επίτιμα μέλη εκεί πάλι η ίδια η Κυβέρνηση τα διορίζει μέσω του Δ.Σ. του ιδρύματος το οποίο ελέγχει απόλυτα.

Όσον αφορά στους πόρους, πρέπει να πούμε ότι τέτοιοι σκοποί και τέτοιοι στόχοι απαιτούν πολύ μεγαλύτερους πόρους και θα έπρεπε να αναφέρονται όχι μόνο τα είκοσι εκατομμύρια (20.000.000) αλλά αφού συζητάμε ένα καινούριο νομοσχέδιο να γινόταν μια αναφορά στο ποιος θα είναι ο ετήσιος προϋπολογισμός του ιδρύματος και θα έπρεπε για όλα αυτά τα χρόνια που υπάρχει το ίδρυμα να είχαμε μια συγκεκριμένη ενημέρωση για το τι έκανε, πόσο στοίχισαν αυτά που έκανε κλπ.

Κύριε Πρόεδρε, με την έννοια αυτή, εμείς δεν μπορούμε να ψηφίσουμε το νομοσχέδιο παρά το ότι η Κυβέρνηση δέχθηκε ορισμένες προτάσεις που, ενώ είναι βελτιωτικές, δεν αλλάζουν την ουσία του νομοσχεδίου. Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κύριος Υπουργός έχει το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Κύριε Πρόεδρε, επί των συγκεκριμένων προτάσεων που τέθηκαν, θα ήθελα να τοποθετηθώ.

Κατ' αρχήν σε σχέση με τα συναρμόδια Υπουργεία -όπως διαπιστώσατε συνυπογράφει και ο Υπουργός Πολιτισμού- πράγματι έχει υπάρξει μια άποψη ότι όλα αυτά θα έπρεπε να είναι κάτω από την ομπρέλα του Υπουργείου Πολιτισμού. Αυτή η άποψη δεν επικράτησε και λόγω της διεθνούς εμπειρίας και διότι υπάρχει ένας τεράστιος μηχανισμός του Υπουργείου Εξωτερικών στο εξωτερικό που μπορεί να αξιοποιηθεί. Δεν έχει τέτοιο μηχανισμό το Υπουργείο Πολιτισμού. Θα έπρεπε ουσιαστικά να δημιουργήσει ένα τέτοιο φορέα. Και τρίτον, βεβαίως, διότι εδώ μιλάμε για εξωτερική πολιτιστική διπλωματία. Δεν μιλάμε για την καλλιέργεια -πολύ σωστά είπε ο κ. Παντερμαλής- γενικά του πολιτισμού. Δεν είναι αυτός ο ρόλος του ιδρύματος. Αυτός είναι πράγματι άλλων φορέων: του Υπουργείου Παιδείας, του Υπουργείου Πολιτισμού, των πανεπιστημίων των μουσείων κλπ. Είναι πώς θα αξιοποιήσουμε αυτήν την καλλιέργεια, αυτούς τους φορείς, αυτό το προϊόν, για την εξωτερική μας πολιτική, την πολιτιστική μας διπλωματία. Είναι διαφορετικό λοιπόν αντικείμενο. Πέραν αυτού, υπάρχει και σαφής συνεννόηση, και η υπογραφή του κ. Βενιζέλου και βεβαίως η εκπροσώπηση του Υπουργείου Πολιτισμού και του Υπουργείου Παιδείας στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Σε ό,τι αφορά το θέμα του αποδήμου Ελληνισμού, δεν έχω καμία αντίρρηση να δεχθώ την παρατήρηση του κ. Κόρακα. Θα έλεγα, κύριε Κόρακα, ότι έχουμε δεχθεί πολλές από τις παρατηρήσεις του Κομμουνιστικού Κόμματος. Να μπει και στους σκοπούς ρητά η συνεργασία με τον Ελληνισμό της διασποράς. Εκεί που είναι οι διάφοροι φορείς να είναι και αυτός. Θα το διατυπώσουμε αύριο στα άρθρα.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Και το ΣΑΕ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Συμφωνώ με την πρόταση, δεν θυμάμαι ποιος την έκανε, νομίζω την κάνατε εσείς κύριε Κόρακα ή ο κ. Κουνάλακης, το ΣΑΕ να είναι τουλάχιστον στο συμβούλιο προγραμματισμού. Να δούμε αν θα είναι και στο διοικητικό συμβούλιο.

Θέλω να τονίσω κάτι. Είμαι υπέρ των δημοκρατικών διαδικασιών. Είμαι όμως και υπέρ του να είναι ξεκάθαρα τα πράγματα για να λειτουργήσουν οι δημοκρατικές διαδικασίες. Εάν το Υπουργείο Εξωτερικών έχει την ευθύνη της εξωτερικής πολιτικής, να την έχει την ευθύνη ξεκάθαρα. Εάν είναι να την έχουν άλλοι φορείς, τότε να την έχουν εκείνοι την ευθύνη αυτή αλλά δεν θα είναι το Υπουργείο Εξωτερικών που θα έχει την ευθύνη. Θα εκπροτούσα π.χ. μία πρωτοβουλία των ανθρώπων του πνεύματος, όπως ήταν η συνέλευση αυτή η οποία διορίστηκε μεν -διότι κάποιος είπε γι' αυτήν τη συνέλευση- παλαιότερα από την τότε κυβέρνηση -κυβερνητικός διορισμός ήταν- αλλά αυτονομήθηκε μετά. Δεν είχε λόγο ούτε το Υπουργείο Εξωτερικών ούτε κάποιος δημοκρατικός φορέας. Ήταν ένας αριθμός ανθρώπων που αποφάσιζαν για τη λειτουργία αυτού του ιδρύματος. Δεν υπήρχε δημοκρατικός έλεγχος. Η Κυβέρνηση ελέγχεται δημοκρατικά. Επανερχομαι. Πολύ θετικό θα ήταν, θα το χειροκροτούσα εάν αξιόλογοι μη κρατικοί φορείς, πνευματικοί άνθρωποι, πανεπιστήμια, η Τοπική Αυτοδιοίκηση ή τα επιμελητήρια, αποφάσιζαν να φτιάξουν δικό τους φορέα για την προβολή του ελληνικού πολιτισμού στο εξωτερικό. Θα το στηρίζαμε αυτό. Αλλά να ξεκαθαρίζαμε ποιος έχει την ευθύνη.

Φοβάμαι ότι εάν δημιουργήσουμε ένα φορέα του οποίου δεν είναι ξεκάθαρες οι αρμοδιότητες και η λειτουργία του, τότε πράγματι δεν θα μιλάμε για μία σαφή εξωτερική πολιτική, με σαφείς ευθύνες του αρμόδιου Υπουργού, ο οποίος θα ελέγχεται από τα αρμόδια όργανα της Βουλής και βεβαίως και του διοικητικού συμβουλίου που και αυτό θα ελέγχεται από τη Βουλή.

Θέλω να τονίσω για τον απόδημο Ελληνισμό ότι στην αρχική διοίκηση -είχα την ευκαιρία στη σύντομη πορεία μου στο Υπουργείο Εξωτερικών παλαιότερα, το 1994, να έχω πάλι την εποπτεία αυτού το φορέα-στους λίγους αυτούς μήνες, διαπίστωσα ότι υπήρχε συνειδητή πολιτική να μην έχει το ίδρυμα αυτό σχέση με τον Ελληνισμό της διασποράς, κάτι για το οποίο είχα τότε διαφωνήσει.

Αλλά βεβαίως δεν είχε λόγο το Υπουργείο Εξωτερικών, είχε λόγο αυτή η συνέλευση. Θεωρήθηκε ότι δεν έπρεπε να ασχοληθεί ιδιαίτερα με τον απόδημο Ελληνισμό. Εμείς θεωρούμε ότι ο κύριος μοχλός της υποστήριξης αυτής της δραστηριότητας βεβαίως και θα είναι ο απόδημος Ελληνισμός. Αυτό το τονίζουμε και συμφωνώ με τις παρατηρήσεις του κ. Κουνάλακη, που μιλάει να προτιμούμε οπωσδήποτε στην Επιτροπή Προγραμματισμού τις προσλήψεις από αποδήμους, στο μέτρο που είναι ικανοί και έχουν τις δυνατότητες. Υπάρχουν χώρες, στις οποίες δεν έχουμε μεγάλο αριθμό αποδήμων και βεβαίως δεν μπορεί να βρει κανείς από αποδήμους ή ελληνικής καταγωγής ανθρώπους, στελέχη. Βεβαίως, μπορεί να βρεθούν πολύ ικανά στελέχη, τα οποία είναι φιλέλληνες, είναι γνώστες των ελληνικών πραγμάτων και πρέπει και αυτοί να αξιοποιηθούν.

Συμφωνώ, επίσης, με την πρόταση του κ. Κουνάλακη να δημιουργηθούν τοπικές επιτροπές. Θα μπορούσε, δηλαδή, αυτή η επιτροπή, αν θέλετε, συνέλευση που βρίσκεται σε κεντρικό επίπεδο ή στο επίπεδο της έδρας του ιδρύματος, να μπορεί να υπάρχει και αλλού, όπως υπάρχει παράρτημα στην Οδησό και στο Βερολίνο. Οι Έλληνες της Γερμανίας, άνθρωποι του πνεύματος, να μπορούν να είναι επίτιμα μέλη

σε ένα παράρτημα ελληνικό, το οποίο βεβαίως θα ενισχύσει τους διαύλους επικοινωνίας με την τοπική κοινωνία και με τον πνευματικό κόσμο της περιοχής. Άρα, λοιπόν, αυτό θα το δούμε αν μπορούμε να το συμπεριλάβουμε αύριο στα άρθρα.

Σε σχέση με το θέμα του γενικού διευθυντή και του προέδρου, κατά πόσο ο νόμος δημιουργεί ένα πρόβλημα σε σχέση με τη Βουλή θα δούμε αν μπορούμε να κάνουμε κάποιες διορθώσεις αύριο στα άρθρα μαζί με τη νομική υπηρεσία του Υπουργείου Εξωτερικών και τους συνεργάτες μου. Πάντως, ο στόχος είναι απλός και νομίζω ότι αυτός είναι ο στόχος που και η Νέα Δημοκρατία και τα άλλα κόμματα προτείνουν, δηλαδή να υπάρξει ένας έλεγχος των επιλογών της Κυβέρνησης στις θέσεις αυτές. Δεν έχουμε αντίρρηση και πρέπει να δούμε πως αυτό θα αποτυπωθεί με τον καλύτερο νομικό τρόπο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Εφόσον κάνουμε αλλαγή του Κανονισμού της Βουλής θα περιληφθεί μέσα, δεν υπάρχει πρόβλημα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Μπορούμε να το κάνουμε με τον νόμο τώρα ή πρέπει να γίνει με την αλλαγή του Κανονισμού της Βουλής;

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Όχι, θα μπορεί να γίνει και με το νόμο και μετά να γίνει με την τροποποίηση του Κανονισμού της Βουλής.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Συμφωνώ με τον κ. Τσιτουρίδη ότι πρέπει να υπάρχει αξιοποίηση και των μορφωτικών ακολούθων. Όπως ξέρετε, γίνεται και ένας νέος Οργανισμός στο Υπουργείο Εξωτερικών. Πολλά από αυτά τα θέματα θα ενταχθούν στο νέο Οργανισμό, αλλά συμφωνώ ότι θα μπορούν να αξιοποιούνται ανώτατα στελέχη και του Υπουργείου Εξωτερικών, ίσως και άλλων Υπουργείων, που πιθανόν να βρίσκονται στο εξωτερικό. Παραδείγματος χάρη, το Υπουργείο Παιδείας έχει ικανούς εκπαιδευτικούς σε πολλά μέρη του κόσμου. Πιθανόν ένας εκπαιδευτικός να μπορούσε να αξιοποιηθεί σ' ένα παράρτημα στο εξωτερικό.

Συμφωνώ, επίσης, με την πρόταση και θα την έχουμε ως τροπολογία του άρθρου, ότι στην Επιτροπή Προγραμματισμού δεν θα πρέπει να είναι μόνο από το δημόσιο τομέα. Συμφωνούμε ότι πρέπει να είναι και μη κυβερνητικοί φορείς. Μπορούν να μπουν στον τομέα αυτό και από άλλους φορείς, που έχουν μεγάλο ενδιαφέρον, όπως είναι τα επιμελητήρια - αναφέρθηκε ο κ. Κόρακας - ή άλλοι ιδιωτικοί φορείς που ασχολούνται με τα θέματα του πολιτισμού.

Νομίζω ότι κατά βάση...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Τα υπόλοιπα στα άρθρα, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ωραία, θα έχουμε την ευκαιρία στα άρθρα να πούμε και άλλα σημαντικά, σε σχέση με αυτά. Νομίζω, όμως, ότι υπήρξε μία γόνιμη συζήτηση και πολλές από τις προτάσεις μπόρεσα να τις κάνω αποδεκτές, γιατί ήταν θετικές.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ο κ. Κόρακας έχει το λόγο.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, βεβαίως θεωρούμε θετικό το ότι δέχεται ο κύριος Υπουργός να γίνει αναφορά - εγώ δεν θα έλεγα στον Ελληνισμό της διασποράς - στους απόδημους, στους φορείς των μεταναστών και αποδήμων γενικότερα Ελλήνων.

Το ένα είναι αυτό.

Το δεύτερο. Λέει ο κύριος Υπουργός ότι δεν μπορούμε να μην έχουμε τον έλεγχο, γιατί εξωτερική πολιτική ασκεί το Υπουργείο Εξωτερικών. Κανείς δεν το αρνήθηκε αυτό.

Εδώ όμως υπάρχουν δύο παρατηρήσεις. Η πρώτη είναι ότι αυτό το ίδρυμα δεν είναι ακριβώς ένα ίδρυμα, με τη στενή την έννοια, άσκησης εξωτερικής πολιτικής. Επιπλέον εμείς δεν προτείναμε, έστω και έτσι, να χάσει το Υπουργείο ή να χάσει η Κυβέρνηση τον έλεγχο της πλειοψηφίας του ιδρύματος. Εμείς είπαμε, τέσσερα-πέντε από τα μέλη αυτά -ας πάνε αντί για ένδεκα, μαζί με τον πρόεδρο, δεκαπέντε- να είναι εκπρόσωποι, διορισμένοι από τους φορείς, φορέων

παραγωγών πολιτισμού, ας το πούμε έτσι.

Στο άρθρο 1 στην παράγραφο 2 αναφέρεται: "β) ενισχύει ή χρηματοδοτεί πολιτιστικές και μορφωτικές δραστηριότητες, αναπτύσσει προγράμματα υποτροφιών και ανταλλαγών και οργανώνει προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας και διάδοσης του ελληνικού πολιτισμού, γ) παράγει και εκμεταλλεύεται πολιτιστικά έργα και οπτικοακουστικό υλικό που προωθούν την υλοποίηση των σκοπών του". Εδώ, λοιπόν, δεν είναι κακό νομίζω και δεν καταλαβαίνω την άρνηση, να υπάρχει κάποιος έλεγχος από τους φορείς αυτούς, αλλά και κάποια συμμετοχή των φορέων παραγωγής -ας το πω έτσι για να συνεννοούμαστε- πολιτισμού και θα είναι σίγουρα πολύ μεγάλη η συμβολή τους.

Επίσης, ενώ λέει ο κύριος Υπουργός ότι το ίδρυμα αυτό είναι καθαρά κρατικό, για να απαντήσει στην πρότασή μας για το άνοιγμά του στην κοινωνία, από την άλλη μεριά το κάνει Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου.

Και το επιχείρημα, κύριε Πρόεδρε -το έχουμε συζητήσει επανειλημμένα εδώ- ότι έτσι αποφεύγουμε γραφειοκρατίες, κωλυσιεργίες, καθυστερήσεις κλπ. δεν ευσταθεί. Έχουμε συζητήσει επανειλημμένα και με το Ελεγκτικό Συνέδριο και με παράγοντες του Ελεγκτικού Συνεδρίου, αλλά είχαμε και συναδέλφους που διετέλεσαν ανώτατα στελέχη του Ελεγκτικού Συνεδρίου και μας έλεγαν ότι αν γίνεται σωστά η δουλειά, το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν καθυστερεί πάνω από μία εβδομάδα. Τώρα το αν κάπου κολλάει γιατί η αιτιολόγηση δεν είναι αυτή που θα έπρεπε κλπ., αυτό δεν πρέπει να μας ενοχλεί. Αυτό που πρέπει κυρίως να προσέχουμε, γιατί έχουν δει πάρα πολλά τα μάτια μας και ο λαός μας έχει δει και έχει υποστεί πάρα πολλά, είναι να γίνεται η διαχείριση του δημόσιου χρήματος με τη μεγαλύτερη δυνατή σύνεση, διαφάνεια και αποτελεσματικότητα, για τους σκοπούς που προβλέπονται εδώ πέρα.

Άρα, λοιπόν, εμείς επιμένουμε σ' αυτές τις παρατηρήσεις: Συμμετοχή των φορέων και αλλαγή του νομικού καθεστώτος σε Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου.

Ας τα κάνει αυτά ο κύριος Υπουργός και εμείς είμαστε έτοιμοι να ξαναδούμε την τοποθέτησή μας απέναντι σ' αυτό το νομοσχέδιο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ορίστε, κύριε Υπουργέ, έχετε το λόγο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Πριν απ' όλα το ίδρυμα δεν πρόκειται να κάνει παραγωγές, δεν είναι αυτός ο στόχος,...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Το λέει μέσα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών):... παρά σε ελάχιστες περιπτώσεις όπου πρέπει να γίνει προσαρμογή μίας υπάρχουσας δουλειάς για την προ-σφορά σε ένα κοινό που δεν είναι ελληνικό. Έτσι, λοιπόν, μπορεί να εργαστεί με την ΕΡΤ αν έχει παραδείγματος χάρη βινητοσκοπήσεις, μαγνητοσκοπήσεις, μουσική ή οτιδήποτε άλλο για να δημιουργηθεί ένα προϊόν το οποίο μπορεί να είναι...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Θα παίξει συντονιστικό ρόλο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ναι, να παίξει ένα συντονιστικό ρόλο και εκεί μπορεί να χρειαστεί και κάποια χρηματική βοήθεια. Δεν έχει δυνατότητα να κάνει παραγωγές και ιδιαίτερα μεγάλες αυτό το ίδρυμα και ούτε είναι ο στόχος του. Είναι περισσότερο για να αξιοποιήσει φορείς, να αξιοποιήσει την υπάρχουσα δομή και παραγωγή της χώρας μας.

Δεύτερον, σε ό,τι αφορά τους διάφορους φορείς, αν μιλάμε για φορείς στο διοικητικό συμβούλιο -το είπα και στην επιτροπή- υπάρχουν πάρα πολλοί που δικαιολογημένα θα μπορούσαμε να πούμε ότι θα έχουν λόγο στα πολιτιστικά πράγματα.

Ήδη, αναφερθήκαμε στην Τοπική Αυτοδιοίκηση, τη βάλουμε μέσα στους σκοπούς, μιλήσαμε για το ΣΑΕ, το βάλουμε μέσα στην Επιτροπή Προγραμματισμού και Αξιολόγησης και υπάρχουν και άλλοι κρατικοί και ιδιωτικοί φορείς που θα μπορούσαν να έχουν λόγο. Είχα αναφερθεί στο Υπουργείο Τουρισμού,

στο Υπουργείο Μακεδονίας-Θράκης, στο Υπουργείο Αιγαίου, από τους κρατικούς φορείς και σας είπα γρήγορα-γρήγορα τρεις περιπτώσεις. Υπάρχουν όμως και πάρα πολλοί ιδιωτικοί φορείς που είχαν κάθε λόγο να πουν "πρέπει να είμαι στο διοικητικό συμβούλιο" ή "θέλω να είμαι στο διοικητικό συμβούλιο".

Γι' αυτό φτιάξαμε την Επιτροπή Προγραμματισμού, για να συμμετέχουν στον προγραμματισμό -πραγματικά θα έχουν λόγο σημαντικό- και βεβαίως και στην αξιολόγηση της δράσης αυτού του ιδρύματος.

Τέλος, για το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, υπάρχει ένα ιδεολόγημα, το οποίο όμως επαναλαμβάνεται συνεχώς στη συζήτηση που κάναμε με το Κομμουνιστικό Κόμμα. Έγινε αναφορά στο ποιο είναι το δημόσιο συμφέρον. Εγώ νομίζω ότι αυτό είναι και μάλιστα για ένα Κομμουνιστικό Κόμμα, που θέλει να λέει ότι είναι υπέρ του δημοσίου συμφέροντος.

Το δημόσιο συμφέρον είναι να μπορεί αυτό το ίδρυμα να προωθήσει ευέλικτα και αποτελεσματικά τους στόχους του δημοσίου συμφέροντος. Και το νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μπορεί να το κάνει πολύ πιο ευέλικτα, πολύ πιο αποτελεσματικά, με πάσα διαφάνεια, διότι έχουν και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου όλα τα εγγύα για διαφάνεια.

Και υπάρχει ο έλεγχος της Βουλής και υπάρχει ο έλεγχος της Κυβέρνησης και υπάρχει ο έλεγχος του διοικητικού συμβουλίου, της Επιτροπής Προγραμματισμού και Αξιολόγησης και βεβαίως όλα τα νομικά μέσα, τα οποία διαθέτει η κοινωνία μας, όπως και οι νόμοι που διέπουν τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

Δεν είναι παράνομοι αυτοί οι φορείς, είναι νόμιμοι φορείς, με συγκεκριμένες διαδικασίες, άλλες διαδικασίες, πολύ πιο σωστές για το σκοπό τον οποίο έχουμε. Άρα, λοιπόν, είναι ιδεολόγημα το αν είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου. Για το στόχο του, αυτός ο φορέας είναι πολύ πιο σωστός για το δημόσιο συμφέρον.

Κύριε Πρόεδρε, αυτά ήθελα να πω. Θα μπορούσαμε να τα συζητήσουμε και στη συζήτηση επί των άρθρων.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κύριε Πρόεδρε, θα ήθελα το λόγο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Εντάξει, κύριε Κόρακα. Περιμένετε, κύριε Υπουργέ, να κάνετε τεταρτολογία κι εσείς.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν είναι τεταρτολογία, τριτολογία και θα είμαι πολύ σύντομος.

Αυτό που είπε ο κύριος Υπουργός τελευταία για τα Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, είναι κατά τη γνώμη μου πολύ σημαντικό, γιατί στην πραγματικότητα προτείνει, έμμεσα πλην σαφώς, την κατάργηση του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Αν πάμε σε αυτήν τη λογική, ότι δηλαδή το δημόσιο συμφέρον υπηρετείται από ευέλικτη πολιτική και δεν ξέρω πώς μπορεί ο καθένας να το πάρει, τότε το Ελεγκτικό Συνέδριο δεν έχει πραγματικά λόγο να υπάρχει. Το Σύνταγμα πρόβλεψε το Ελεγκτικό Συνέδριο, όχι γιατί είχε διάθεση να βλάψει το δημόσιο συμφέρον, αλλά γιατί είχε διάθεση να ωφελήσει.

Όλοι παροικούμε στα Ιεροσόλυμα, κύριε Υπουργέ και ξέρουμε τι εννοούμε. Δεν θα είναι η πρώτη φορά που θα διασπαθιστεί δημόσιο χρήμα για σκοπούς αλλότριους από αυτούς που δηλώνονται. Έτσι, λοιπόν, επειδή η σύζυγος του Καίσαρα δεν φτάνει να είναι τίμια, αλλά πρέπει και να φαίνεται τίμια, ιδού η Ρόδος, ιδού και το πήδημα.

Αν βρίσκετε ότι το Ελεγκτικό Συνέδριο καθυστερεί, να γίνει συζήτηση με το Ελεγκτικό Συνέδριο, να δοθεί βοήθεια στο Ελεγκτικό Συνέδριο με πρόσληψη του απαιτούμενου προσωπικού, ώστε τα πράγματα να πηγαίνουν πολύ πιο γρήγορα, με διαφάνεια, με καθαρότητα.

Θα μπορούσα να αντιστρέψω το επιχειρήμα σας και να πω ότι ιδεολόγημα είναι το δικό σας, που ακούγεται συνέχεια σ' αυτή την Αίθουσα, ότι με το να αποφεύγουμε τον έλεγχο του Ελεγκτικού Συνεδρίου, γινόμαστε πιο αποτελεσματικοί και πιο ευέλικτοι. Πολύ περισσότερο ισχύει το ότι δημιουργούνται πολύ περισσότεροι κίνδυνοι για διασπάθιση του δημόσιου χρήματος. Δεν θέλω να πω, όμως, εκεί την κουβέντα.

Επίσης, για τους πολιτιστικούς φορείς, για τους οποίους είπατε ότι μπορούν να δημιουργήσουν τις δικές τους

επιτροπές και τους δικούς τους φορείς για το εξωτερικό, δεν μπορεί να το δεχθεί κανείς.

Το θέμα είναι ότι δεν απαντάτε στη συγκεκριμένη παρατήρηση που κάνουμε, για συμμετοχή τους όχι στην Επιτροπή Προγραμματισμού, γιατί αυτή θα προγραμματίσει και θα εγκριθεί από το Συμβούλιο, αλλά στο Διοικητικό Συμβούλιο, εκεί που θα παίρνονται οι αποφάσεις, έστω και αν αυτές οι αποφάσεις θα λαμβάνονται κατά πλειοψηφία, τουλάχιστον να ακούγεται η πρόταση των ειδικών και να έχουν τη δυνατότητα οι κοινωνικοί φορείς να ενημερώνονται, εκτός και αν θέλετε μυστική πολιτική, αδιαφανή πολιτική και σ' αυτά τα ζητήματα, πράγμα που δεν νομίζω ότι θα ωφελούσε κανένα, ούτε και τους στόχους που δηλώνετε ότι πάτε να υπηρετήσετε με τη δημιουργία αυτού του ιδρύματος.

Ευχαριστώ.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Πριν σας δώσω το λόγο, κύριε Υπουργέ, θα ήθελα να πω ότι η ηθική και η εντιμότητα θα πρέπει να διέπει και το δημόσιο και τον ιδιωτικό τομέα και τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου και τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου. Οι έλεγχοι στον κάθε τομέα, έχουν και αυτοί τη δική τους διεργασία.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Για το δημόσιο να υπάρχει θεομορθετημένος έλεγχος από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Ναι, αλλά και για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου υπάρχει αντίστοιχος έλεγχος.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Δεν υπάρχει αντίστοιχος έλεγχος.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Πώς δεν υπάρχει αντίστοιχος έλεγχος;

Ορίστε, κύριε Υπουργέ.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Υπάρχει κατ' αρχήν μια παρεξήγηση, η οποία σκοπίμως ή αφελώς προωθείται. Μιλάμε για ένα δημόσιο ίδρυμα, που διέπεται από τους κανόνες του ιδιωτικού δικαίου. Εμείς -η Βουλή- ψηφίζουμε τους νόμους είτε αυτοί αφορούν το ιδιωτικό είτε το δημόσιο δίκαιο και άρα, αν έχετε πρόταση εσείς να αλλάξει το ιδιωτικό δίκαιο, για να είναι πιο...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι, δεν είναι...

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ένα νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου διέπεται από άλλους κανόνες. Δεν σας αρέσουν οι κανόνες αυτοί...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι, δεν ελέγχεται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Προτείνετε για τα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου γενικώς άλλους κανόνες. Αλλά διέπονται από νόμους...

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι, δεν ελέγχονται από το Ελεγκτικό Συνέδριο.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Ελέγχονται από αυτούς τους νόμους. Άρα, να μη διαφοροποιήσουμε...

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Καλώς.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Και δεύτερον, μια πληροφορία για τον κ. Κόρακα, επειδή είμαστε ευαίσθητοι όλοι σ' αυτά τα ζητήματα. Και το Ελεγκτικό Συνέδριο πλέον ελέγχει τις χρηματοδοτήσεις και στα νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Σαφώς τις ελέγχει.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Όχι, κάνετε λάθος. Δεν υπάρχει τέτοιο πράγμα.

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ (Αναπληρωτής Υπουργός Εξωτερικών): Υπάρχει μια νέα δικιά τους απόφαση.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κακώς σας έχουν ενημερώσει.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουριδής): Κηρύσσεται περαιωμένη η συζήτηση επί της αρχής του νομοσχεδίου του Υπουργείου Εξωτερικών "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού" και ερωτάται το Τμήμα αν γίνεται δεκτό το νομοσχέδιο επί της αρχής.

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Δεκτό, δεκτό.

ΣΤΡΑΤΗΣ ΚΟΡΑΚΑΣ: Κατά πλειοψηφία.

ΠΡΟΕΔΡΕΥΩΝ (Παναγιώτης Σγουρίδης): Συνεπώς, το νομοσχέδιο "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού" έγινε δεκτό επί της αρχής κατά πλειοψηφία.

Κύριοι συνάδελφοι, δέχεσθε στο σημείο αυτό να λύσουμε τη συνεδρίαση;

ΠΟΛΛΟΙ ΒΟΥΛΕΥΤΕΣ: Μάλιστα, μάλιστα.

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Με τη συναίνεση του Τμήματος και ώρα 14.02', λύεται η συνεδρίαση για αύριο ημέρα Πέμπτη 28 Αυγούστου 1997 και ώρα 10.00' με αντικείμενο εργασιών του Τμήματος νομοθετική εργασία, συνέχιση της συζήτησης επί των άρθρων και του συνόλου του σχεδίου νόμου "Ρυθμίσεις για το Ελληνικό Ίδρυμα Πολιτισμού", σύμφωνα με την ημερήσια διάταξη που έχει διανεμηθεί.

ΟΙ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΣ